19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލި ސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ސްޓޭޓް އޯ ން ޑް އެންޓަރޕް ރައިޒަސް ކޮމިޓީގެ 16 ވަނަ ބައްދަލުވުން
10 ޖުލައި 2019
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަ ން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެ (ކޮމިޓީކުރ ކޮޓަރި)1
ފެށުނު ގަޑި: 14:00

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
.` އެސް. އޯ.އީ ކޮމިޓީގެ 16 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ އެޖެންޑާގައި
އޮތީ، އަޅުގަނޑުމެން ރެގި އުލަ ރކޮށް މި ބައްދަލުކުރާ ބައްދަލުކުރުން ކުންފުނިތަކާ އެކީގައިމ އެސް.އޯ.އީސްތަ ކާ.
މިގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ބައްދަލުކުރަނީ ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަންގެ ބޭފުޅުންނާ. އެ ބޭފުޅުން އެބަތިބި ވަޑައިގެން. ދެން
އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނާ ގުޅުއްވަ އިދެއްވުން އަޅުގަނޑު އެދެން. ފަޟުލް ވަޑައިގެންފި.
ވަޑައިގަންނަވާ ފަޟުލް. ފަޟުލް ހުންނަވަންޖެހޭނެ ކޮންމެހެން ވެސް. އަޅުގަނޑު މެންބަރުންނަށް، ފެނަކަ
ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވައިދެއްވާ . އަދި ވަޑައިނުގަންނަވާ؟ ދަންނަވާ މިހާރު ވަޑައިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުން
ވަޑައިގަންނަވާށޭ. އެ ބޭފުޅުން ވަޑައިގަންނަވަންދެން މިއަދު ބައްދަލުވުން ގެންދަވާނެ ގަޑިއެއް ، އެހެން ދުވަސްދުވަހު
ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާ ގޮތަށްތޯ؟ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެންދެވިދާނެ 1 ގަޑިއިރު ވެ ސް، ދޮޅުގަ ޑިއިރު ވެސް. 2
ގަޑިއިރު ވެސް ، 3 ގަޑިއިރު ވެސް. އިބްރާހީމް ރަޝީދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުޤައްރިރު؛ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން 2 ގަ ޑިއިރު. އެ އީ ފެނަކަ އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ މި ގެންނަނީ. ދާއިމީ ގޮތެއްގައި
އެހާ ގިނައިރެއް ނުލިބޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް ބައިވަރު ސުވާލުތައް އެބަހުރި ކުރަންޖެހޭ ސާފުކުރަން.
އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ސުވާލެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި ސުވާލުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ ހިތުތެރޭގައި އުފެދިފައިވާ
ސުވާލުތައް އަޅުގަނޑުމެން މި ގެނެސްދެނީ. އެ ސުވާލުތައް މި ކުރަނީ. އެހެންވީމާ، ގަޑިއެއްގެ އިރުތެރޭގައި ހުރިހާ
އެންމެންނަށް އަޅުގަނޑަށް ހިއެއްނުވޭ ކުރެވޭނެހެން. ދޮޅު ގަޑިއިރަށް ދިގުކުރަން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅި ގޮތަށް ދޮޅު ގަޑިއިރަށް އަޅުގަނޑު ގެންދާނަން. ދޮޅު ގަޑިއިރުން ނުނިމިއްޖެ ކަމަށް
ވަންޏާ 2 ގަޑިއިރަށް ގެންދާނަން. ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ގެންދާނަން.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރި ކަންބޮޑުވުންތަކާއި ރައްޔިތުންގެ ކަންތައްތައް، އަޅު ގަނޑުމެން
ސާފުކުރަން ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް ނިމެންދެން ކުރިއަށްގެންދަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
1

އާދެ! އެ ހިސާބަށް ދާއިރު އެ ކަންތައްތައް ސާފުނުވެ އޮތިއްޔާ އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ލިބިގެންދާނެ
އަނެއްކާ ވެސް ބްރޭކެ އް ނަގާފައި ކުރިއަށް ގެންދަން އިނގޭތޯ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ސްޓޭޓް އޮން އެންޓަރޕްރައި ޒަސް
ކޮމިޓީއަށް ފެނަކައިގެ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ތިބޭފުޅުންނަށް
ދަންނަވައިލީ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވަނީ؛ 19 ވަނަ މަޖިލީހުގައި އަލަށް އުފެދުނު ކޮމިޓީއެއް މި
އެސް.އޯ.އީ ކޮމިޓީއަކީ. މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލި އްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެނީ، ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތައް
ހިނގާނުހިނގާ ގޮތް ބަލައި، ކުންފުނިތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ހުރި ކަންބޮޑުވުންތަކާއި ، ނޫނީ ކުންފުނީގެ ޑައިރެކްޝަން
ދަނީ ރަނގަޅަށްތޯ ބަލައި، އެ އަށް އަޅުގަނޑުމެން ކޮށްދޭންޖެހޭ ކަންތައް ކޮށްދިނުން. އަދި ކުންފުނި ހަރުދަނާކުރުމަށް
ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ، ދޭންޖެހޭ އެޑްވައި ސް ދިނުމާއި، ލަފާދިނުމާއި ،އަދި މައްސަލަ ދިމާވެއްޖެއްޔާ އެކަން
ޙައްލުކޮށްދިނުމަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން. ދެ ން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ، ކުންފުނީގެ އޮޕަރޭޝަންގައި އިން ވޯލްވާނެ
ބައެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް ، އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނި ހިނގާނުހިނގާ ގޮތް ބަލައި، ކުންފުނި ޖަވާބުދާރީކުރުމުގައި
އަޅުގަނ ޑުމެން ދެމިތިބޭނަން. ދެން އެގޮތުން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންވާނެ ތިކޮޅަށް ސިޓީއެ އް ފޮނުވާފައި، ކުންފުނީގެ
ބިޒްނަސް ޕްލޭނާއި، ޕްރޮކިޔުމެންޓް ޕޮލިސީއާއި އަދި ކުންފުނީގެ އެޗް.އާރު ޕޮލިސީއާއި، ފައިނޭންޝަލްސް އެއްޗެހި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަހުރި ޑީޓެއިލްތައް ލި ބިފަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން
ބޭނުންވަނީ، ތިބޭފުޅުން މިހާރު ކުންފުނި އޮތް ހާލަތާއި، ކުންފުނީގެ ވިޝަނަކީ ކޮބައިތޯއާއި، އަދި ޚާއްޞަ ކޮށް
ފެނަކައަކީ ރައްޔިތުންނާ ވަރަށް ގުޅުންހުރި، ވަރަށް މުހިންމު ކުންފުންޏެއް. އެހެންވީމާ، ކުންފުނި އިތުރަށް
ހަރުދަނާކުރުމަށް، ކުންފުނިން ދޭ ސަރވިސްތައް ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް އިތުރަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހުރި ޕްލޭންތަކަކީ
ކޮބައިތޯ؟ ދެން އަޅު ގަނޑުމެން މި ސެޝަން ގެންދާނީ ދޮޅު ގަޑިއިރަށް. ދޮޅު ގަޑި އިރުގެ ތެރޭގައި ނުނިމިއްޖެ އްޔާ
އަޅުގަނޑުމެން އަނެއްކާ ބައިގަޑިއިރު އިތުރުކުރާނަން ވަގުތު. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި
ދަންނަވާލަން؛ މިއަދު ވަޑައިގެން ތިއްބެވީ ، ކުންފުނީގެ ޗެއަ ރމަން މުޙައްމަދު ރަޝީދު، އަދި ކުންފުނީގެ މެނޭޖިންގ
ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު، ކުންފުނީގެ ކޮމްޕެނީ ސެކްރެޓަރީ ޔުސްރާ ޢަބްދުاله، އެސިސްޓެންޓް
ޑިރެކްޓަރ އީނާޒް ޒަކީ. ރަނގަޅަށް ދެއްތޯ އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ؟ އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ތިބޭފުޅުންނަށް
ފުރުޞަތުއަރުވަން ތިބޭފުޅުންނަށް ކަންތައްތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ހުރި ވިސްނުންތައް ހިއްސާކޮށްދެއްވުމަށް.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް މަރުޙަބާ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނަކީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާބާދީގެ % 70 އިންސައްތައަށް ކަރަންޓް ފޯރުކޮށްދެމުންދާ ކުންފުންޏެއް. އޭގެއިތުރުން ފެނާއި
ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ވެސް މި ކުންފުނިން ފޯރުކޮށްދެމުންދޭ. މި ވަގުތު ކުންފުނީގެ ޚިދުމަތްދޭ 17 އަތޮޅެއްގައި،
2

2886 މުވައްޒފުންނާ އެއްކޮށް . ކުންފުނީގެ މާލީ ހާލަތަށް ބަލާއިރު، އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުވިއިރުގައި ކުންފުނީގެ
މާލީ ހާލަތަކީ، މާލީ ހާލަތު އޮތީ ވަރަށް ނާޒުކު ފަތްތަރެއްގައި. ޚާއްޞަ ކޮށް ފިއުލް ސަޕްލައިއަށް ދައްކަންޖެހޭ
ފައިސާއާއި ބައެއް އާއްމު ސަޕްލަޔަރުންނަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ގިނަ އަދަދަކަށް ހުރި. ނަމަވެސް، މިއަދު
އުފަލާއެކު ފާހަގަކޮށްލަންޖެހެނީ، ފާއިތުވި 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި 392 މިލިއަނަށްވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްކި އްޖެ ފިއުލް ސަޕްލައި އަށް. އޭގެ މާނައަކީ މިއަދާ ހަމައަށް ގްރޯތަ ކީ 14 ވަރަކަށް މިލިއަން
ރުފިޔާ. އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވި އިރު، 658 މިލިއަން ރުފިޔާ ފިއުލް ސަޕްލައިއަށް ދައްކަން ހުރި. އިރާދަކުރެއްވީތީވެ،
ކުންފުނީގެ އަމާޒަށް ވާސިލް ވުމަށް ޓަކައި މިއަދު އަ ޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތުގެ ފޮނި ނަތީޖާ ލިބެމުންދާކަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އެގޮތުން ، ފާއިތުވި 6 މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގާތްގަނޑަކަ ށް ސަތޭކަ ބައްތިރީހަކަ ށް
މިލިއަން ރުފިޔާގެ ކެޕިޓަލް އިންވެސްޓްމެންޓުކުރެވިފައިވޭ ރާއްޖޭގެ ކަރަންޓްގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކުރުމަށް ޓަކަ އި.
އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމާޒަކީ، 31 ޑިސެންބަރާ ހަމައަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށެއް ވެސް ސިންކްރޮނައިޒްކޮށް
ހަރުދަނާ ރަނގަޅު ނެޓްވޯކަކުން މުޅިރާއްޖެ ގުޅާލުން. ހަމައެއާއިއެކު 63 ހާސް ކަސްޓަ މަރުން ތިބޭ ކުންފުންޏެއް،
ޚިދުމަތްދޭ ކުންފުންޏަކަށް ބަލާފައި ކުންފުނީގެ ބިލުތައް ދެއްކުމުގައި ދަތިއުނދަގޫ ތަހައްމަލްކުރަމުންދާތީވެ
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި މަސް ތެރޭގައި އޮންލައިންކޮށް ޕޭމެންޓް ދެއްކޭ ނިޒާމެއް ގާއިމު ކުރެވިގެންދާނެ. ހަމަ އެހެންމެ
ރިނިއުބަލް އެނަރޖީއަށް، ރިނިއުބަލް އެނަރޖީގެ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ތަރައްޤީކުރުމަ ށް ޓަކައި ހިންގަމުންދާ
މަޝްރޫޢު އަޅުގަނޑުމެން ގެ އާބާދީއަށް، ޚިދުމަތް ލިބިގަންނަ އާބާދީގެ % 70 އަށް ކުރިއަށް އޮތް 3 އަހަރުގެ ތެރޭގައި
ވާސިލުވުމަށް އަޅު ގަނޑުމެންވާނީ ލަނޑުދަނޑިތަކެއް ކަނޑައަޅާފަ. ހަމަ އެގޮތަށް ފުވައްމުލަކާއި، މާފުކުރައްވާ! އައްޑޫ
އަތޮޅާއި، ލ. އަތޮޅާއި، މަޑަވެލި، ހޯޑެއްދޫ ސެންޓްރަލް ޕަ ވަރ ސްޓޭޝަނަކުން ގުޅާލުމުގެ މަސައްކަތަށް ކުރަންޖެހޭ
ހުރިހާ ދިރާސާއެއް ކުރެވި، ޕޮލިސީ ލެވެލްގައި މިހާރު ދަނީ މަޝްވަރާކުރެވެމުން. ފުވައްމުލަކާއި، ހ އ. ދިއްދޫ އާއި ،
ކުޅުދުއްފުށްޓާއި، ގދ. ގައްދޫއާއި ފަރެސްމާތޮޑާ ގައި ވެސް ހަރުދަނާ ނިޒާމަކުން ކަރަންޓް ވިއުގަ ރަނގަޅުކުރުމަށް
ޓަކައި މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ބީލަމަށް ލުމުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ކުރަމުން. ކުންފުނީގެ 2886
މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން % 90 އަށްވުރެ ގިނަ މުވަ އްޒަފުންނަކީ ޓެކްނިކަލީ އެންމެ ރަނގަޅު މުވަ އްޒަފުންނަށް
ނުވާތީވެ ، އަޅު ގަނޑުމެންގެ ސްޓްރެޓެޖިކް އެޗް. އާރު ޑިވެލޮޕްމެންޓް ޕްލޭންގެ ދަށުން، ކުރިއަށް އޮތް 3 އަހަރުދުވަހު ގެ
ތެރޭގައި 200 އެއްހާ މުވަ އްޒަފުން ތަމްރީނުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާފައި ވަ ނީ. ހަމަ އެހެންމެ ގ ދ.
ތިނަދޫގައި ދިމާވި ހިތާމަވެރި ހާދިސާއެއްގައި ކަރަންޓް ދެމުންދިޔަ ޚިދުމަތްތައް އެއްކޮށް ބަގުރޫޓުވުމާ ގުޅިގެން އަލަށް
އިމާރާތްކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ޕަވަރހައުސްގެ މަސައްކަތް ވެސް މި މަސް ތެރޭގައި ބަޔަކާ ހަވާލުކުރެވޭނެ.
ހަމައެހެންމެ އެ ރަށުގެ ފެނުގެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކޮށް، ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ފެން އުފެއްދުމަށް ޓަކައި
350 ޓަނުގެ ޕްލާންޓެއް މިހާރު ބެހެއްޓި، ޚިދުމަތް ދޭން ފެއްޓިފައިވާނީ. ނަމަވެސް ، ސްޓޯރޭޖް ކެޕޭސިޓީ
3

އިތުރުކުރުމަށް ބޭނުންވާތީވެ ، އެކަމާ ބެހޭ ޓެންޑަރ ޕްރޮސެސް މިހާރު ކުރިއަށްދަނީ. ފުވައްމުލަކުގެ ނަރުދަމާ
ނިޒާމަކީ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެ ންނާ ހަވާލުވެފައި އޮތް، އޮޕަރޭޓުކުރުމަށް ހަވާލުވެފައިވާ ނަރުދަމާ ނިޒާމަކަށް ވީތީވެ، އެ
ނިޒާމު ހަރުދަނާކަމާއެކު ފުވައް މުލަކުގެ ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި ގިނަ ގުނަ ދަތިތަކެއް، ގިނަގުނަ ޓެކްނިކަލް
މައްސަލަތަކެއް ކުރިމަތިވެފައިވާ ތީވެ، އެކަމާ ބެހޭ ދިރާސާތަކެ އް މިހާރު ހެދި، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ކުރި އަށް އޮތް 2
މަހެއްހާ ދުވަސް ތެރޭގައި އަޅު ގަނޑުމެންނަށް ފުވައްމުލަކުގެ އެ ނިޒާމު ހަރުދަނާކޮށް، ރައް ޔިތުންނަށް އެންމެ އިތުބާރު
ހިފޭ ގޮތަކަށް ޚިދުމަތް ދިނުމަށް ޓަކައި ގާއިމުކުރެވިގެންދާނެ. މައިގަނޑުކޮށް ދެން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، މިވަރުން
ފުދޭނެ ކަމަށް. ދެން މެންބަރުން ކުރައް ވާ ސުވާލަކަށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދެވޭތޯ ބަލާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ސުވާލުކުރެއްވީމަ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން ޖަވާބުދޭން. ދެން ވިދާޅުވި، ދަރަނި
ހުރިވަރު ހަވާލުވިއިރު. އަދި ސާފުކޮށްލަދެވިދާނެތޯ ތިބޭފުޅުންގެ ރެވެނިއު އަކީ މަހަކު ކިހާވަރެއްތޯ؟ އަދި މަހަކު
ޚަރަދަށް ދަނީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ ކުންފުނި ތިބޭފުޅުންނާ ހަވާލުވިއިރު ، ކުންފުނިން އެހެން ތަންތަނަށް ޕޭކުރަން ހުރީ
ކިހާވަރެއްތޯ؟ ކުންފުންޏަށް ލިބެން ހުރީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ އެކަން ސާފުކޮށްލަދެވިދާނެތޯ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކުންފުނީގެ މިދިޔަ މަހުގެ އާމްދަނީއަކީ 125 މިލިއަން. އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުވިއިރު ފިއުލް ސަޕްލައި ފިޔަވައި
އެހެން ސަޕްލައިސްތަކަށް ދައްކަން 63 މިލިއަން ރުފިޔާ އޮތް ގާތްގަނޑަކަށް. ނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އުފަލާ އެކު
މިއަދު ބުނެލަން، އިރާދަކުރެއްވީތީވެ 9 މިލިއަން ރުފިޔާ ފިޔަވައި އެހެން ހުރިހާ ރުފިޔާއެއް މިހާރު ވަނީ
ސަޕްލަޔަރުންނަށް ދެއްކިފަ. އެއީ ފިއުލް ސަޕްލައިއަށް ތެލަށް ގާތްގަނޑަކަށް މަހެއްގެ މައްޗަށް އަޅު ގަނޑުމެން
ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ 63 މިލިއަން ވަރަކަށް ރުފިޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހަވާލުވިއިރު ފިއުލް ސަޕްލައި އށް ކިހާވަރެއްތޯ ޖުމުލަ ދައްކަން އޮތީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
658.586055.
4

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުރަތަމަ ޢަލީ ޙަމީދު، އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
އިސްދޫ ދާއިރާ ގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ ސަޢީދު ވަޑައިގެން ދެއްވީތީ. ދެން ފެނަކައަކީ އަޅުގަނޑުމެން
މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް އިންޓްރެސްޓް ހުންނަ، ރައްޔިތުންނާ ވަރަށް ގާތް ގުޅުމެއް އޮންނަ
ކުންފުންޏަކަށް ވެފައި، އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެސް.އޯ.އީ ގެ ފަރާތުން އޭސީސީއާ އި އަދި މި ތަންތަނާ
ބައްދަލުކުރިއިރުގައި ވަރަށް ގިނަ މައްސަލަތަކެއް ފާއިތުވި ޒަމާންތަކުގައި ފެނަކައާ ގުޅިފައި އެބަހުރި އިނގޭތޯ. އަދި
ޚާއްޞަކޮށް އޮ ޑިޓް ރިޕޯޓްތަކުން ވެސް ފާހަގަކޮށްފައިހުރި ވަރަށް ބޮޑު މައްސަލަތަކެއް އެބަހުރި. ދެން އެ
މައްސަލަތަކުގެ ޑީޓެއިލްތަކަށް ދިޔުމަށްވުރެ އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި ހުރި ވަގުތަށް ބަލާފައި އަޅު ގަނޑު ބޭނުންވަނީ
ބޮޑަށް ރައްޔިތުންނާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ސާފުކޮށްލަން އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް
މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް މިންވަރަށް ބަލާއިރުގައި ، އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރާ؛ އިސްދޫ ދާއިރާ ލ. އަތޮޅު ގެ އިނގޭތޯ.
އިސްދޫ ދާއިރާގެ އިސްދޫއާއި، ކަލައިދޫ އާއި ، ދަނބިދޫއާ، މި ތަންތަނުގެ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު އެބައޮތް. އެއީ ކުރީގެ
ޖަޕާންގެ ހިލޭ އެހީގެ ދަށުން ޖައިކާއިން އަޅާފައި އޮތް ނިޒާމެއް އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް ، މި ހިސާބަށް އައިއިރު ގައި
ސަރުކާރަށް ބެލެހެއްޓިފައި ނެތުމާ އެކީގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ބޮއްސުންލާފައި އޮތީ. މިހާރު ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުންކުރެވޭ
ހާލަތަށްވުރެ ގޯސްކޮށް އޮތީ އިނގޭތޯ. ނަރުދަމާގެ ސަބަބުން ލިބޭ ފަސޭހައަށް ވުރެ ބޮޑަށް ލިބޭ ގޮންޖެހުންތައް އޭގައި
އެބަހުރި އިނގޭތޯ. އަޅު ގަނޑަށް އެނގިފައި އޮތް ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ފެނަކައިން ބަލަހައްޓަމުން ގެންދަނީ މި ނިޒާމުތައް
އިނގޭތޯ. ސަޢީދަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާތޯ، މިދެންނެވީ އިސްދޫއާއި، ކަލައިދޫ އާއި އަދި ދަނ ބިދޫގައި ވެސް މި ނިޒާމު
ހަދާފައި އޮތް ގޮތުން، ވަކި ޖަންކްޝަނެއް ހަދާފައި ޑްރައި ފަރޓިލައިޒަރ ބޭނުންކުރެވޭ ކަހަލަ އުސޫލަކަށް ޖަޕާން
ސަރުކާރުން މި ތަން ތަރައްޤީކޮށްފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ނިޒާމު ފެއިލްވެގެންގޮސް އެ ތަނަށް
ބޭރުވާ ނަޖިސް އެއްވެސް ވަ ރަކަށް ޑްރައި ކުރުމުގެ ނިޒާމެއް ނެތި ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ޞިއްޙީ ގޮތުން ގެއްލުންވާ
ގޮތަށް މުޅި ރަށުތެރެއަށް ފެތު ރިގެންދާ ކަހަލަ ގޮތަ ކަށް މިހާރު ވެފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. އަދި އެކަމަށް ވަރަށް ގިނަ
ފަހަރަށް ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ފެނަކައަށް ވެސް ލިޔެފައި، އަދި ހެލްތަށް ވެސް ލިޔެގެން އަދި އެ އްވެސް
އަލިމަގެއް ނުފެނޭ އިނގޭތޯ. ޚުދު އަޅުގަނޑު ވެސް އެތަން ބަލައި ހަދާފައި މި އަ އީ. ކައިރި ގޭގަ އި، މިހާރު
ރައްޔިތުން އާބާދުވަމުން ގޮސް މި ބުނާ ހިސާބާއި، މުޅި ވަށައިގެން ވެސް ގެތަ އް އެބަހުރި އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި
ނިޒާމު ފެއިލްވެފައި އޮތްކަން ފެނަކައަށް އެނގިވަ ޑައި ގަންނަވާތޯއޭ؟ އެކަން ޙައްލު ކުރަން އެއްވެސް މަސައްކަތެއް
ކޮށްފިންތޯއޭ؟ ރޯނަޖިސް ބޭރުވާ ކަން އެނ ގިވަ ޑައިގަންނަވާތޯއޭ ފެނަކަ ބޭފުޅުންނަށް؟ ކިހާ ދުވަހަކުން އެކަމަށް ޙައްލެއް
5

ގެނެވިދާނެތޯއޭ ނަޖިސް ބޭ ރުވުމުގެ މައްސަލައަށް؟ ވަރަށް ބޮޑެތި ޞިއްޙީ މައްސަލަތައް މިހާރުވެސް
މެދުވެރިވަމުންދާކަން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ. އެއީ މައިގަނޑު ސުވާލަކީ އިނގޭތޯ. އަދި އިތުރު ސުވާލު...
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ލ. އިސްދޫގެ ނަރުދަމާ ނިޒާމު މައްސަލައަކީ ކޮންމެ ދުވަހަކު އަޅުގަނޑު ބަލާ
މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު އެތަ ނަށް އެކަމާ ބެހޭ ފަންނީ މާހިރަކު ފޮނުވައިގެން މިހާރު އެކަމާ ބެހޭ ދިރާސާއެއް ކުރެވި ،
އަޅުގަނޑުމެންނާ އެބައި މީހުންނާ ދޭތެރޭގައި ޙައްލު ކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް މިހާރު ކުރަމުންދަނީ. އަޅުގަނޑު
އަމިއްލަ ބުއްދިއަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތު ގައި ލ. އިސްދޫއާ އި، ކަލައިދޫގައި، ދަނބިދޫގައި ގާއިމުކޮށްދީފައިވާ ނިޒާމަކީ
އެއީ އެ ރަށަށް ރަނގަޅު ނިޒާމެއް ނޫން. އަދި އޭގެއިތުރުން ރާއްޖެއަށް ވެސް ރަނގަޅު ނިޒާމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ދާއިމީ ޙައްލެއް ހޯދައިދޭނަން. އެކަމަށް ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް އަޅުގަނޑުމެން މި
ދަނީ ކުރަމުން މިހާރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
އިސްދޫ ދާއިރާ ގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
މުޤައްރިރު؛ އަޅުގަނޑަށް އަދި ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެ އް ދެއްވުން އެދެން އިނގޭތޯ. ވަރަށް މުހިންމު ވާހަކަތައް އެބަހުރި
އަޅުގަނޑުމެން ދައްކަން ބޭނުންވާ. އިތުރު ފުރުޞަތު ލިބޭނެ ދެއްތޯ؟ ދެއްވާ އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަގުތު
އެބައޮތެ އް ނޫންތޯ.
ރިޔާސަތުން ވހަކދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް އަރުވާނަން އެހެން ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތުއަރުވާފަ.
އިސްދޫ ދާއިރާ ގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިއަދު ދެން މަޖިލިސް ފެށުމުގެ ތެރޭގައި އިތުރު ކޮމިޓީތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ދާން ނެތީ
ކަމަށް ވަންޏާ، ވަގުތު އިތުރުކުރައްވައި ގެން ވެސް ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން ކަންކަމަށް ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށް. އާދެ،
ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ! އަޅުގަނޑު ގެ ދެވަނަ ސުވާލަ ކީ، ސީދާ ކަ ރަންޓާ ގުޅުންހުރި ވާހަކަތަކެއް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން
6

މިހާރުވެސް މި ވާހަކަ ދައްކަމުންދާއިރުގައި ވެސް ލ. އަތޮޅު ދަނބުދޫއާއި މައިބާދޫގެ ކަރަންޓުގެ މައްސަލަތައް ވަރށް
ބޮޑުކޮށް އުޅެނީ އިނގޭތޯ. ހަމަ ނުހިފަހައްޓާ ޖަނަރޭޓަރުން އެއްވެސް ވަރަ ކަށް. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ ހަފުތާގައި ވެސް
ގާތްގަނޑަކަށް ވަގުތުތަކެއް ކަ ނޑައަޅައިގެން ކަރަންޓު ދެމުން އައީ އިނގޭތޯ. ދެން މިދިޔަ މަހުގެ ފަހުކޮޅުގައި
މައިބާދޫ ޖަނަރޭޓަރު ހަމަ އެއްކޮށް ފެއިލްވެގެން ގާތްގަނޑަކަށް ހަފުތާއެއްހާ ދުވަސްދިޔަ ހަމަ ރޭގަނޑު ވެސް ކަރަންޓު
ނުލިބި އިނގޭތޯ. ދެން ފެނަކައިން ވަރަށް އަވަހަށް އެޓެން ޑުކުރެއް ވި އެ ކަމަށް. ލ. ގަމުގައި ތިއްބަ ވާ ބޭފުޅުން
އެޓެންޑުކުރެއްވި. އެހެންނަމަވެސް، ރޭޑިއޭޓަރުގައި މައްސަލަތަކެއް ދިމާވެ ގެން ފަހުން އަލުން އާ ރޭޑިއޭޓަރެއް ގެނެސް
އަޅުވައި ގެން މިހާރު ކަރަންޓު ދެމުންދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ޕަވަރ ނުއެއް ހިފަހައްޓަވާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް
ހީވަނީ، އެތަނަށް އެބަ ބޭނުންވޭ ކަންނޭނގެ އިތުރު ލޯޑް އިނގޭތޯ. އިތުރު ޖަނެރޭޓަރެއް ލައިގެން އެ ތަނަށް ލޯޑު
ދެއްވައިގެން ކަންނޭނގެ ކަރަންޓު ހިފެހެއްޓޭނެ ގޮތެއް ވާނީ. އެހެންވީމާ، މި ކަންކަ މށް އެއްވެސް ޙަ އްލެއް
އެބައޮތްތޯ އޭ؟ ދެން ރައްޔިތުން ވަރަށް ބޮޑަށް ދަތިވާ ކަމެއް މިއީ، މިހާރު ފެނަކައިގެ ގަވާއިދުތައް އޮންނަ ގޮތުން
އަލަށް އާބާދުވާ ގެތަކަށް ގޮސް ކަރަންޓެއް ނުއެއް ލަ އިދެއްވާ ތިބޭފުޅުން އެ ހިސާބަކަ ށް އިނގޭތޯ. އަދި ނަރުދަމާ
ވެސް މި އޮންނަނީ އެ ބޭފުޅުން އަމިއްލައަށް ކޮނެގެން ، ޖަންގްޝަން ހުރި ހިސާބަކުން ދާން މި ޖެހެނީ
ޖަންގްޝަނަކާ ހަމައަށް. އެހެންވީމާ، ކަރަންޓުގެ މައްސަލަ ތަކަށް ޙައްލެއް ލިބޭނީ ކިހާ މުއްދަތެއްގައިތޯ އަޅުގަނޑު
ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން. އަދި އެއާއެކީގައި ނަރުދަމާގެ ކަންތައްތަކަށް ވެސް، އަލަށް އާބދުވާ ސަރަހައްދުތަކަށް ނަރުދަމާ
ލެވޭނީ ކޮންދުވަހަކުންތޯ އާއި، އަލަށް އާބާދުވާ ގެތަކަށް ކަރަންޓު ލިބުމުގައި މި އޮންނަ އުސޫލުތަކަށް ބަދަލެއް
އަންނާނީ ކޮންދުވަހަކުންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޖަވާބުދެއްވާ!
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ލ. އަތޮޅަށް ދާއިމީ ކަރަންޓުގެ ޙައްލެއް ހޯދުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކު ރަމުން މި ދަނީ. ދެން
އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ދާދި އަވަހަށް އެ މަޝްރޫޢު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފައްޓައި ގަނެވޭނެ. ކަރަންޓު
ދިނުމުގެ އާއްމު އުސޫލަށް ބަލާއިރުގައި އަ ޅުގަނޑުމެންނަށް އޮންނަނީ ވަކި ހިސާބަކަށް ކަރަ ންޓު ޑީ.ބީ ބަހައްޓަން. އެ
ހިސާބުން އެއީ ހަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދާ ހަމައަށް އެއްވެސް ޢަމަލުކުރަމުން އަންނަ ހަމަޔަކީ، އެ ހިސާބުން
ފެއްޓިގެން ރައްޔިތު މީހާ އެކަން ކުރަމުން އަންނަނީ. ދެން ކުންފުނީގައި މިހާރު އެބައޮތް އުސޫލެއް ކަނޑަ އެޅިފައި ،
ރައްޔިތު މީހާ ބޭނުންވީމަ ކުންފުނީގެ ޚަރަދުގައި އެކަން ކޮށްދޭނެ މަހުން މަހުން ލާރި ދައްކާ ގޮތަށް. އެ ނިޒާމު
7

އޮންނާނެ މިހާރު ކުންފުނީގައި ހަމަޖެހިފަ. ދެން ހަމަ އެގޮތަށް ގާތްގަނޑަ ކަށް އެ އް އު ސޫލަކުން ނަރުދަމާ ނިޒާމު ވެސް
ދެން އަލަށް އާބާދުވާ އެއްވެސް ސަރަހައްދަކަށް ކަރަންޓާ ނުލައި، ކަރަންޓު ނެތި ގެން އެއްވެސް ރަ އްޔިތަކު
ދިރިއުޅެމުން މަހުރޫމެއް ނުކުރާނަން އަޅުގަނޑުމެން. ނުވެސް ވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ފޯރުކޮށްދޭނަން ކަރަންޓު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް.
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވހކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ވަރަށް މަރުޙަބާ އިނގޭތޯ ފެނަކައިގެ އިސްވެރިންނަށް. މި ކޮމިޓީއަކީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 99 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ ކޮމިޓީއެއް. މި ކޮމިޓީ އަށް ވަޑައިގެން ތި ބޭފުޅުން ދެއްވާ
މަޢުލޫމާތަކީ އެންމެ ފުރިހަމަ އެންމެ ތެދު މަޢުލޫމާތު ކަމުގައި ތި ބޭފުޅުން؛ މި ކޮމިޓީއަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 99 ވަނަ
މާއްދާގެ ދަށުން އުފެދިފައިވާ ކޮމިޓީއެއް. ރައް ޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް
ވަޑައިގެން ތިބޭފުޅުން ދެއްވާ ކޮންމެ މަޢުލޫމާތަކީ ވެސް އެންމެ ފުރިހަ މައަށް، އެންމެ ތެދުވެރިކަމާ އެކީ ގައި ދެވޭ
އެންމެ ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތު ކަމަށް ވާންޖެހޭނެ. މި ކޮމިޓީއަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދީފި ކަމަށް ވެއްޖެ އްޔާ މި ކޮމިޓީން
އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ގާނޫނީ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ މެންޑޭޓު ވެސް އޮތް ކޮމިޓީއެއް މިއީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު ތި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލަން އޮތް ދެ ސުވާލެއް ވަރު އެބައޮތް. ވަރަށް ކުރުކޮށް އަ ޅުގަނޑު ބަލާނަން
ދަންނަވައިލެވޭތޯ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނުން 14 މިލިއަން ރުފިޔާ ޝަރޫ ކިޔާ ކުންފުންޏަކަށް ދީފައި އޮތް ކަމަށް
އެޓަރނީ ޖެނެރަލާ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ބައްދަލުކުރި ދުވަހެއްގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެފައި؛ އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެފައި އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، މިހާރު އެ ފައިސާ އެ އްވެސް ވަރަކަށް ހޯދަން ތި ބޭފުޅުން އުޅެގެން
އެއްވެސް ވަރަ ކަށް ލިބިއްޖެތޯ؟ ދެން އެ ފައިސާ އެގޮތަށް ދޫކުރުމުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން އަދިވެސް ތިބީ ފައިސާއާ
ބެހޭ އެކަހަލަ ކަމެއް ހިންގޭ ކަހަލަ މަޤާމެއްގައިތޯ؟ އެއީ އެއް ސުވާލު. އަނެއް ސުވާލަކީ، ޕީ.ސީ.ބީއާ އި އޮޑިޓަރ
ޖެނެރަލާ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުވި ދެ ދުވަހެއްގެ މަތީން ދެއްކުނު ވާހަކައިގައި، ހިންނަވަރުގެ ބިލިންގ
ސިސްޓަމު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ވެއްޖެއްޔާ ސްޓޭންޑަޑަށް ނުފެތި ހުރުމުގެ ސަބަބުން ވާނުވާ ނޭނގި،
އޮޑިޓުނުކުރެވޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އެކަން އޮތުމާ އެކީގައި ރެކޮމެންޑޭޝަނެއް ވެސް ފެނަކަ އަށް ދެވެން ނެތް ކަމަށް
އެކަމުގަ އި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ވިދާޅުވެފައި އެބައޮތް. މިއީ ދައުލަތުން ވަރަށް ބައިވަރު ޚަރަދުކޮށްގެން ހިންގޭ
އިންޖީނުގެއަކަށް ވެފައި، އެތައް ބައިވަރު ތެލެއް ކޮންމެ ދުވަހަކު ވެސް އަނދަމުންދާ ތަ ނަކަށް ވާ އިރުގައި، ކީއް ވެތޯ
އެކަން އެހެން ވެފައި އެ އޮތީ؟ އަދިވެސް އެކަން އޮތީ އެގޮތަށް ރަނގަޅުނުކުރެވިތޯ؟ ރެކޮމެންޑޭޝަން ތި
8

ބޭފުޅުންނަށް އެޑްވައިޒް ދެއްވަ އި އެކަން ކޮށްފައި ނެތް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮތީ އެނގިފަ. އެހެންވީމާ، މި ދެ
ސުވާލު މި ބުރަށް އަޅު ގަނޑު ކޮށްލާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފާހަގަކުރެއްވި، ޝަރޫ ލޯންޗުގެ މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވެފައި ކޯޓު
މަރުޙަލާއަށް މިހާރު އަނބުރާ ގެންދެވިފައި ވާނީ. އެކަމާ ގުޅުންހުރި، އެކަމުގައި ދެން އަތްލެވޭ ގޮތަށް، އެކަމުގައި
ޝާމިލުވި އެއް ވެސް މުވައްޒަފަކު އެފަދަ މަޤާމެއް ގައި މިހާރު ފެނަކައިގަ އި ނުހުންނާނެ. ހިންނަވަރުގެ ބިލިންގ
ސޮފްޓްވެއަރ އާ ބެހޭ ގޮތުން ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރާ ސޮފްޓްވެއަރ ގަ އި އެ ޒާތުގެ އެއްވެސް މަ އްސަލައެއް
ނުހުންނާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން އަޅުގަނޑު ތި ބޭފުޅުންނަށް އަރުވަން. ދެން 2017 ވަނަ އަހަރުގެ އޮޑިޓު ރިޕޯޓު މިހާރު
ތި ބޭފުޅުންނަށް ވާނީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ލިބިފައި ކަންނޭނގެ. އެ ރިޕޯޓު ބައްލަވައިލެއްވީމަ އެނގޭނެ، 2017 ވަނަ
އަހަރު މި ކުންފުނި ހިނގާފައި ހުރި ގޮތް ވަރށް ރަނގަ ޅަށް . އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން ތި ބޭފުޅުން
އެއަށް ބައްލަވާނެ ކަމަށް. މިހާރަކު އެކަހަލަ ނިޒާމެއް ނޯންނާނެ ފެނަކައިގަ އި.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފްލޯއަޕް ސުވާލެއް ކުރަން ބޭނުންވޭތޯ؟
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވހކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ދެން ފްލޯއަޕް ސުވާލަކަށް ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، މިހާރު ތި ވިދާޅުވީ 132 މިލިއަނޭތޯ
ވިދާޅުވީ؟ 125 މިލިއަން ތި ބޭފުޅުން. ދެން މިއޮތީ 2018 ގައި ފައިދާވެފައި ވަރަށް ބޮޑަށް. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން
އަސްލުގައި ބޮޑަށް ޚިދުމަތްތަކަށްތޯ ނިންމަނ؟ މި ތަން ހިނގާ ގޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ލަފާކުރެވޭ ގޮތަކީ،
ސަރުކާރުން ކެޕިޓަލް ބޮޑެތި ޚަރަދުތައް ކޮށްދެއްވީމަ ތި ބޭފުޅުންނަށް އޮޕަރޭޝަނަލް ކަންކަމަށް ވާ ވަރަށް ކަމަށް
ފައިދާ ގެންގުޅުއްވަނީ. ނޫނިއްޔާ ބޮޑު ފައިދާއެއް ނަގާފައި ރައްޔިތުންނަށް އަތްނުފޯރާ ފަށަށްތޯ ބިލިންގ ކަންކަން،
ޓެރިފް ތި ބޭފުޅުން ހަމަޖައްސާފައިވަނީ؟ އެއީ ޓެރިފް ހަމަޖައްސަވަނީ އެނަރޖީ މިނިސްޓްރީންތޯ؟ ތި ބޭފުޅު ން
؟
އަމިއްލައަށްތޯ
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
9

ޓެރިފް ކަނޑައަޅަނީ އެނަރޖީ އޮތޯރިޓީން. ކުންފުނިން ރައްޔިތުންނަށް ދޭ ޚިދުމަތަކީ އަބަދުވެސް ޚިދުމަތެއްގެ ގޮތުގަ އި
ރައްޔިތުންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ ޚިދުމަތެއް. މިހާރުވެސް ކަރަންޓު އުފައްދަން ބޭނުންވާ، ހިނގާ ޚަރަދަށް ވުރެ ޑަބަލްޑަބަލް
އަގުހެޔޮކޮށް ރައް ޔިތުންނަށް، ރައްޔިތު މީހާ ހަމައަށް ކަރަންޓު ޔުނިޓެއް ވިއްކަނީ. އަދި އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން
ހަވާލުވި ފަހުން މިއަދާ ހަމައަށް ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން، ފައިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަކުން ފައިސާ
ކުންފުންޏަށް ދީފައެއް ނޯންނާނެ. އަޅުގަނޑުމެން ނުވެސް ނަގަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! ރައްޔިތުން ބޭނުންވަނީ އަގުހެޔޮކޮށް ކަރަންޓު. ވިދާޅުވީ ، 17 އަތޮޅަކަށް
ޚިދުމަތްދެމުންދާ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ، ފާއިތުވި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ގިނަ
މެންބަރުންތަކެއް ހިމެނޭ ކުންފުންނިތަކުން، 10 މިލިޔަނަށް ވުރެ ގިނަ ލީޓަރު އެ ކުންފުނިތަކުން ފިއުލް
ސަޕްލައިއަށް ވުރެ، ބޮޑު އަގު ގައި ކޯޓުކުރި އަގަށް ވުރެން ބޮޑު އަގުގައި މެންބަރުންތަކެއް ހިމެނޭ ކުންފުނިތަކެއް
އެބަހުރި. އެއީ ކޮން ކުންފުނިތަކެއްތޯ؟ އެ މެންބަރުންނަށް އިނގޭނެތޯ؟ އެއީ އެއް ސުވާލު. ދެވަނަ ސުވާލަކީ ،
އަޅުގަނ ޑަށް އެބަ ފާހަގަކުރެވޭ ، ތެޔޮ ކަރަންޓު އަ ގު ބޮޑުވާ ސަބަބަކީ ، އެސް.ޓީ.އޯއިން އެތެރެކުރާ ތެޔޮ ފިއުލް
ސަޕްލައިއަށް ގެންގޮސް ، ފިއު ލް ސަޕްލައި މެދުވެރިކޮށް ދެ ޕާޓީ، ތިން ޕަޓީ މެދުވެރިކޮށް ދިޔައިމަ ކަމަށް ފެނަކައަށް
ކަރަންޓު އަ ގު ހެޔޮނުކުރެވިގެން މި އުޅެނީ. ވިސްނާވަޑަ އިގައތިންތޯ މުސްތަޤުބަލުގައި ސީދާސީދާ ތެޔޮ ގެންނަން؟
އެސް.ޓީ.އޯއަށް ކިހާވަރެ އް ނުވަތަ ފިއުލް ސަޕްލައި ކިހާވަރެއް ދައްކަންޖެހޭތޯ ތެލަށް އަހަރަ ކު؟ އެއީ ސީދާ ގެނައިމާ،
އަމިއްލައަށް އެތެރެކުރީމާ ކިހާވަރެއްގެ ލުޔެއް ލިބޭނެތޯ؟ އެއީ ސުވާލެއް. ރައްޔިތުން ބޭނުންވަނީ އަގުހެޔޮ ކަރަންޓު.
މިހާރު އެސް.ޓީ.އޯ އިން ފިއުލް ސަޕްލައިއަށް، އަނެއްކާ ފިއުލް ސަޕްލައިން ގޮސް ބޭރު އެހެން ތަންތަނަށް، ތިންހަތަރު
ޕާޓީންދިޔަ މި މައްސަލަ ކަރަންޓު އަގުބޮޑުވެގެން މި އުޅެނީ. އެ ވިސްނުން އެބައޮތްތޯ؟ ދެން މެންބަރުންގެ
މައްސަލަތައް؛ ދެން އިތުރަށް ކިހާވަރެއްތޯ އަރަނީ މިހާރު އި ތުރަށް؟ ދެން ދަރަންޏަށް. ދެން ކުރީގައި އެބަހުރި ލޯނު
ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑަށް ސަބްސިޑީޒް ދީފައި ސަރުކާރުން ކުރީގައި ، ފެނަކައަށް އެބަހުރި ދީފަ. އެއީ ކިހާވަރެއް
ދީފައިތޯ؟ އަދި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު ދާދި ފަހުން އެސް.ޓީ.އޯއަށް ފެނަކައިން ފުދޭވަރެއްގެ ބޮޑު އަދަދެއް
ދައްކަން އޮތް ވާހަ ކަ. އެއީ ކޮން ފައިސާއެއްތޯ؟ ކޮން ޚިދުމަތެއް އެސް.ޓީ.އޯއަށް ދީގެންތޯ އިނގޭތޯ؟ އެއީ
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލު.
10

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި...
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރަނގަޅު، ފެނަކައިން އެ ބަހުރި 8 ރުފިޔާ 25 ލާރިއަށް ނޫނިއްޔާ 8 ރުފިޔާ 75
ލާރިއަށް ފިއުލް ސަޕްލައިޒުން ތެޔޮ ގަނެފައި 26 ރުފި ޔާއަށް. 18 ރުފިޔާއަށް ވިއްކާފައި އެބަހުރި. އަޅުގަނޑުގެ
މަޢުލޫމާތުތައް ކުށްކަމުގައި ނު ވާ ނަމަ، ލ. އަތޮޅަށް ނިސްބަތްވާ މެންބަރަކާއި ތ. އަތޮޅަށް ނިސްބަތްވާ މެންބަރެއްގެ
މަޞްލަޙަތު އޮންނަ ދެ ކުންފުނިން އެކަން ކޮށްފައި ހުރީ. އެކަމާ ބެހޭ ހުރިހާ މުޢާމަލާތް، އެކަމާ ގުޅިގެން
ހިނގާފައި ހުރީ، ކުރީގެ. ސޮރީ! ކުރީގެ ދެ މެންބަރުންގެ މަ ޞްލަޙަތު އޮންނަ ދެ ކުންފުންޏަކުން. އެކަމާ ބެހޭ ހުރިހާ
މައުލޫމާތުތައް ސަރުކާރުން އުފައްދަވާފައި ވާ އެސެޓް ރިކަވަރީ ކޮމިޝަނަށް މި ހާރު ވާނީ ހުށަހެޅިފަ. އަދި ހަމަ
އޭ.ސީ.ސީއަށް ވެސް އެ މައްސަލަތައް ވާނީ ހުށަހެޅިފަ. ކުރީގެ ސަރުކާރުން 75 ޖެން ސެޓެއް ފެނަކައަށް، 75 ޖެން
ސެޓެއް ފެނަކަ ނަމުގައި ރަށްރަށަށް ބެހި. އެމް.އައި.ބީން 152 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ލޯނެއް ނަގައިގެން އެކަން ކުރީ.
އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ، މިހާރު މި ދަނީ އެ ލޯނު ދައްކަމުން. އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައި އޮތް މަޢުލޫމާތު ކުށްކަމުގައި
ނުވާނަމަ، ބެލެންސްގައި ވަރަށް ކުޑަކުޑަ އެތި ކޮޅެއް ހުންނާނީ. އަޅުގަނޑުމެން ބަރާބަރަށް ދައްކަމުން މި ދަނީ. ދެން
އެސް.ޓީ.އޯއަށް ބޮޑު އެމައުންޓެއް ދައް ކަން އޮންނަ ވާހަކައަކީ ހަމަ އާއްމުކޮށް ހުރިހާ ފަހަރެއްގަ އި ވެސް ދައްކަވާ ،
ފިއުލް ސަޕްލައިޒަށް ދައް ކަންޖެހޭ ލާރި. އެ އަޅުގަނޑު ހަމަ ތަކުރާރުކޮށްލާނަން. އަޅު ގަނޑުމެން ހަވާލުވި ފަހުން
އަޅުގަނޑުމެން ދައްކައިފިން، 392 މިލިއަނަށް ވުރެ ގިނަ ރުފިޔާ އޭގެ މާނައަކީ ، ކުރީ ގައި އޮތް އެމައުންޓާ އި މިހާރާ
އަޅާބަލާއިރު އެންމެ 14 މިލި އަން ރުފިޔާ ގްރޯތެކޭ އައިސްފައި އޮންނާނީ. އިތުރު ލާރިއެއް، މާނައަކީ 14 މިލިއަން
ރުފިޔާއަށް ވުރެ އިތުރެއް ނޫނޭ މި 6 މަސްދުވަހު އިތުރުވެފައި ހުރި މިންވަރު. ހަމަ ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު
ރަނގަޅުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމ ކެޕިޓަލް އިންވެސްޓްމަންޓް ކުރަމުންދާތީވެ އެހެން ދިމާވަނީ. ދެން
ޑައިރެކްޓު ކޮށް ފެނަކައަށް ފިއުލް ސަޕްލައިކުރެވިދާނެ. ދެން އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑަށް ބުރަވެވެނީ، އެއީ
ޕޮލިސީ ލެވެލްގައިކަން އެކަން ނިންމާނީ. އަނެއްހެން އަޅުގަނޑުމެން ޝެއަރހޯލްޑަރާ އެ އްކޮށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ފޮލޯއަޕް ސުވާލު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
11

މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަ ކީ، ރައްޔިތުންނަށް އަގުހެޔޮކޮށް ކަރަންޓު ކިހިނެއްތޯއޭ ދެވޭނީ؟ މިހާރު އަމިއްލައަށް ތެޔޮ
އެތެރެކުރީމާ އަތޮޅުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ. އަތޮޅުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ. އެސް.ޓީ.އޯއަ ކީ ވެސް
އެއީ ރައްޔިތުންގެ ކުންފުންޏެއް. ހަމައެކަނި ތެލަކުން ނޫން އެސް.ޓީ.އޯއިން ފައިދާ ހޯދަންޖެހެނީ އަޅުގަނޑުގެ
ނަޒަރުގައި. އެހެންވީމާ، އަމިއްލައަށް ތެޔޮ އެތެރެކުރީމާ ކިހާ ބޮޑު ތަފާތެއް، ކިހާ އަގުގެ ކަރަންޓު ގެ ތަފާތެއް
އަންނާނެތޯ؟ އަދި އެސް.ޓީ.އޯއަށް އެތެރެކުރާ ތެލުން، އެސް.ޓީ.އޯއިން ގާތް ގަނޑަކަށް 3 މިލިއަނެއްހާ ފީފާ މަހެއްގެ
މައްޗަށް އެބަ އެތެރެކުރޭ. އެ ސް.ޓީ.އޯއިން އެތެރެކޮށް، އެސް.ޓީއޯއިން ތެޔޮ ކަނޑަ އިލީ މާ އެސް.ޓީ.އޯއަށް ފައިދާ.
އެސް.ޓީ.އޯއިން އެތެރެކުރާ ތެލުގެ ފައިދާ ކަނޑައިލީމަ އެސް.ޓީ.އޯގެ ފައިދާއަ ކީ 20%. އެހެންވީމާ، މުޅި
އެސް.ޓީ. އޯގެ ފައިދާ އަކަށް މި އޮންނަނީ ތެޔޮ ވިއްކައިގެން ރާއްޖޭގެ އެތަންމިތަނަށް. ރައްޔިތުންނާށް ދޭ
ޚިދުމަތްތަކުން، ކަރަންޓަކީ އަސާސީ ޚިދުމަތެއް. އެހެންވީމާ ، މުސްތަޤުބަލުގައި ރާ އްޖޭގަ އި އެބަހުރި އެކި ފިއުލް
ޓަރމިނަލް ޓޭންކުތަކާ އެއްޗެހި އަމިއްލައަށް ތިކަން ކުރަން ވިސްނަވާފައި އޮތްތޯ؟ ކުރީމަ ކިހާވަރަކަށް ރައްޔިތުން ގެ
ކަރަންޓު ބިލަށް ލުއި ލިބިގެންދާނެތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދިރާސާތަކަށް ބަލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ނެތް މި ވަގުތަކު ސްޓޯރޭޖް ކެޕޭސިޓީއެއް ތެޔޮ އެގޮތަށް ރައްކާކުރުމުގެ.
އެހެންވީމާ، އެވަރު ކެޕޭސިޓީއެއް ގާއިމުކުރެވި އްޖެ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، އެކަން ކުރެވިދާނެ. ހަމަ އެއާއެ އްކޮށް
ރިނިއުބަލް އެނަރޖީއަށް ދިއު ން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެންމެ މަންފާކުރުވަނިވި، އެންމެ އަގުހެޔޮކޮށް ރައްޔިތުންނާ
ހަމައަށް ކަރަންޓު ފޯރުކޮށްދެވޭނީ. އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ޕްލޭންކޮށްގެން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް
އޮތް 3 އަހަރުގެ އަމާޒަކީ ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ އާބާދީގެ % 70 އަށް ރިނި އު ބަލް އެނަރޖީގެ ނިޒާމުން
ކަރަންޓު ފޯރުކޮށްދިނުން. އެ އީ ހަމައެކަނި ރާއްޖޭ ގެ ރައްޔިތުންނަށް އޮތް އެންމެ އަގުހެޔޮކޮށް ކަރަންޓުދެވޭނެ ހަމަޔަކީ
އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި. ދެން އެސްޓީއޯއިން ތެޔޮ؛ އަޅުގަނޑު އެސްޓީއޯއިން ތެޔޮ ގަންނަނީ. އޭގެ
ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޑައިރެކްޓް ކޮށް ތެޔޮ ގަނެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ސްޓޯރޭޖު ކެޕޭސިޓީ އެވަރަށް ހުރެގެން.
އަޅުގަނ ޑުމެން ނެތް އެ ކެ ޕޭސިޓީއެއް. އެ ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރަން ބަލާއިރު އަނެއްކާ ވަރަށް ބޮޑު ކެޕިޓަލް
އިންވެސްޓްމަންޓެއް ކުރަންޖެހޭނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އިބްރާހީމް ރަޝީދު، އަދި 20 ސިކުންތު ލިބިދާނެ ބޭނުންފުޅި އްޔާ.
12

މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަމިއްލައަށް ތެޔޮ އެތެރެކުރީމަ ކިހާ ތަފާތެއް ހުންނާނެތޯ؟ ވަރަށް ސިމްޕަލް ސުވާލެއް.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ތަފާތުވާނެ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކިހާތަނެއްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގާތްގަނޑަކަށް ވިއްސަކަށް ޕަސެންޓްވަރު ތަފާތުވާނެ.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ ނިމުނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، މިހާރު 2016 ،2015 އަށް ތިބޭފުޅުންގެ
ފައިނޭންޝަލް ސްޓޭޓްމަންޓަށް ބަލާއިރު ގްރޮސް ޕްރޮފިޓް މާޖިން 27% އިން 35% އަށް ވަނީ އިންކްރީޒްވެފަ.
އެހެންނަމަވެސް، އޮޕަރޭޓިންގް ޕްރޮފިޓް މިއޮންނަނީ، 1% އިން -9%އަށް ޑިކްރީ ޒްވެފަ. އެހެންވީމާ، މީގައި އެބައުޅޭ
އަނެއްހެން ކު ޑަކޮށް އިންޑަސްޓޭންޑްވާން އުނދަގޫ ކަހަލަ ހާލަތެއް. ދެން ތިބޭފުޅުންގެ އެސެޓްސް މިހާރު 2015 ގައި
1.2 ބިލިއަނުން 1.1 ބިލިއަނަށް ތިރިވެފައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެސެޓް ރަޖިސްޓްރީ ބަރާބަރަށް މިހާރު
ބެއްލެވޭތޯއޭ؟ އެއީ ޙަޤީޤަތުގަ އި ކުންފުނީގެ މުދާ މުޅި ރާއްޖޭގެ އެތަންމިތަނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް މި އޮންނަނީ
ޑައިވާސްވެފަ. އެހެންވީމާ އެ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓައިގެން ނޫނިއްޔާ އެސެޓްގެ ވެލު އޭޝަނެއް ނުހިފެހެއްޓޭނެ.
13

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ އެއް ސުވާލު އެއީ. ދެން އޮތީ އަ ޅުގަނޑުގެ ދާއިރާ އާ ގުޅޭ ގޮތުން. އަޅުގަނޑު ދާއިރާގައި
އެބައޮވޭ 5 ރަށް. ކިނބިދޫ، ވަންދޫ، އޮމަދޫ، ކަނޑޫދޫ، ހިރިލަންދޫ. އެގޮތުން، ބަލާއިރު ވަންދޫގައި ކަރަންޓުގެ
މައްސަލަ ވަރަށް ބޮޑުކޮށް ދިމާވަމުންދޭ. ދެން އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު މަނިކުފާނަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. އެ އީ
ހަމަ އެ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ކުންފުނީގެ ފަރާތުން އެކަން ޙައްލުކުރެ ވޭތޯ
މަސައްކަތްކުރަމުންދިޔަ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ރަށަށް އަސްލު ޖަނަރޭޓަރ ރިޕްލޭސްކޮށްގެން ނޫނީ އެކަން ޙައްލުވާކަށް
ނެތް. އެހެންވީމާ، މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވަނީ، އެކަން ވެސް މިހާރު، ހޯދުމުގެ ބައި ކުރިއަށްދާ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެ
އުޅޭ ހިސާބެއް. ދެން ހިރިލަންދޫއަށް ދެދުވަހެއްގެ ތެރޭގައި އާ ޖަނަރޭޓަރެއް ލިބޭކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތީ.
އެހެންވީމާ، އެކަމާ ގުޅޭ ގޮތު ން ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުން. ކަނޑޫދޫގައި ހުރި 3 ޖަނަރޭޓަރުން ދެ ޖަނަރޭޓަރު މި ހާރު
ވަނީ ސަރވިސް ނުކުރެ ވުމުގެ ސަބަބުން ބޭނުންނުކުރެވޭ ހާލަތަށް ގޮސްފަ. އެހެންވީމާ، އެންމެ ޖަނަރޭޓަރުން މިހާރު
ކަރަންޓު އެ ހިފަހައްޓަނީ. އެހެންވީމާ، އެ ސަރވިސްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު މިހާރު ފޮނުވިފައިތޯ ހުރީ، ނުވަތަ އެ
ބޭފުޅުން ރިކުއެސްޓްކުރައްވާފައިތޯ އޮތީ؟ ދެން އޮމަދޫގައި ޕަވަރހައުސްގެ މަސައްކަތް އެބަދޭ ވަރަށް ބާރަށް ހަމަ
ކުރިއަށް. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް ވެސް މަނިކުފާނަށް ހަމަ ޝުކުރު އަދާކުރަން. ދެން ހަމަ ދެން އޮމަދޫގެ ކަރަންޓު
ހާލަތު ވެސް، ވާރެ ވެހިއްޖެއްޔާ ކޭބަލް ނެޓްވޯކްގެ ހާލަތު ބޮޑުކަމުން އަބަދުވެސް ކަރަންޓު ގޮސްފައި މި އޮންނަނީ
އިނގޭތޯ. މި ކަންކަމަށް ޖަވާބު ދެއްވުމަށް އެދެން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފެނަކައިގައި ނޯންނާނެ އެސެޓް ރަޖިސްޓްރީއެއް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެސެޓް
ރަޖިސްޓްރީ ހެދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަދޭ. އެސެޓް ރަޖިސްޓްރީއެއް ހެދުނީމަ އެނގޭނީ އޭގެ ވެލިއު.
އެކިއުރޭޓެއް ނުވާނެ. 2012 އިން ފެއްޓިގެން؛ 2009 ވަނަ އަހަރުން ފެއްޓިގެން މި ކުންފުނި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ
ގޮތުގައި މިއަދާ ހަމައަށް ހަމަ އޮތް މުއައްސަސާއެއް މިއީ އިންހެރެންޓް ވިޔަސް. އެހެންވީމާ، މިއަދާ ހަމައަށް
އައިއިރުގައި ތި ފިގަރއަކީ ތިއީ ރަނގަޅު ފިގަރ އެއް ނޫން. އެސެޓް ވެލުއޭޝަން ރަޖިސްޓްރީއެއް ގާއިމުކުރުމަށްޓަކައި
ވަރަށް ބާރަށް މަސައްކަތްތަކެއް އެބަދޭ. ދެން އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ސެޕްޓެންބަރު ގެ
ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ ދާއިމީ ރަނގަޅު ހަރުދަނާ ހަމަ ރަޖިސްޓްރީއެއް. އެހެންވީމާ، ދެންނެވެން އޮތީ ،
ފެނަކައިގަ އި މިހާރު ނެތޭ އެސެޓް ރަޖިސްޓްރީއެއް ކުރުކޮށް ބުނާ ކަމަށް ވަންޏާ. ފިގަރއެއް ޖަހައިލެވިދާނެ. އެއް ވެސް
ދާއިރާއެއްގެ، ދާއިރާއެއްގެ ރައްޔިތަކު ކަރަންޓުން މަހުރޫމުވާ ހިސާބަކަށް ފެނަކައިން ނުގެންދާނެ. ހަމަ ވެވުނު އެންމެ
އަވަހަކަށް ، ޤާބިލުކަން ހުރި މިންވަރަކުން ފޯރުކޮށްދެމުންދާނީ. ހިރިލަންދޫ ޖެން ސެޓު އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައިވާ
ގޮތުގައި މިހާރު ވާނީ މާލެ ބަނދަރުގައި. ކުރިއަށް އޮތް ދެތިން ދުވަސް ތެރޭގައި ދާނެ. ހަމަ ވަންދޫއަށް ވެސް
14

އެހެން. ކަނޑޫދޫއަށް ވެސް އެހެން. ދެން ޖެހުނު ރަށަށް ވެސް އެހެން. އަޅުގަނޑުމެން ރިޕްލޭސްކުރަންޖެހޭ ހާލަތެއް
ހަމަ އައިމަ ރިޕްލޭސްކުރަމުންދާނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމާޒަކީ ، 31 ޖުލައި އާ ހަމައަށް ރާއްޖޭގެ ހަމަ ހުރިހާ
ރަށެއް ކަހަލަ ގޮތަކަށް ދާއިމީ ކަރަންޓު ވިއުގައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގާއިމުކުރެވުން. ކެޕޭސިޓީ ނެތް ތަނެއް
ވެއްޖެ އްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރާނަން. އެކަމަކު ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރުމަކުން މިކަމެއް ޙައްލެއް ނާދޭ .
ކެޕޭސިޓީ އިތުރު ވާއިރަށް ނެޓްވޯކު ގެ މައްސަލަ، އެއީ ހަމަ އޮންނަ މައްސަލައެއް. ރާއްޖޭގެ ގިނަ ރަށްރަށުގެ
ނެޓްވޯކްތަކަކީ ވިހިފަންސަވީސް އަހަރު ވެފައި ހުރި ނެޓްވޯކްތަކަކަށް ވީތީވެ ، ވޯލްޓޭޖް ޑްރޮޕް ވަރަށް ބޮޑަށް އުޅޭނެ
ކެޕޭސިޓީ އަދި އިތުރުކުރިޔަ ސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މެންގެ ޕްލޭންތަކެއް އެބަހުރި. އިދާރަކުރެއްވި އްޔާ ގިނަ
ރަށްރަށުގައި ހަމަ ނެޓްވޯކްތައް ވެސް ވަރަށް އަވަހަށް ގާއިމު ވެގެންދާނެ.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އެމް.ޑީ. އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވޭ، އެސެޓް ރެޖިސްޓްރީ މިހާތަނަށް ބެލެހެއްޓިފައި، ދައުލަތުގެ ވަރަށް ބޮޑު،
ވަރަށް މުހިންމު، ވަރަށް ބޮޑު ދައުރެއް އަދާކުރާ ކުންފުންޏެއް އަދި އަސާސީ ޚިދުމަތް ދެމުންދާ ކުންފުންޏެއްގައި
މިހާތަނަށް ނެތް ކަމަށް ވިދާޅުވީމަ. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ އެއް ބައި. ދެން އަނެއް ކަމަކަށް އޮތީ، އިންވެންޓްރީ.
އިންވެންޓްރީ ބެލެހެއްޓޭތޯއޭ؟ މިހާރު ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށުގައި ވަރަށް ގިނަ ވައްތަރުގެ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ
ހިފާގެންގުޅޭ ސާމާނާއި ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޖަނަރޭޓަރުތަކަށާއި މިކަންކަމަށް ބޭނުންވާ ވަރަށް ގިނަ އާލާތް
ގެންގުޅޭނެ. އެހެންވީމާ، މި އެއްޗެހީގެ އެސެޓް ރެޖިސްޓްރީ އެ އް، މިދެންނެވީ އިންވެންޓްރީއެއް ބެލެހެއްޓިފައި ވޭތޯއޭ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އަދި 30 ސިކުންތު.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ހަރުދަނާ ނިޒާމަކުން އެފަދަ ތަކެތި ބެލެހެއްޓިފައެ އް ނެތް. ތެލުގެ ނިޒާމު ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަލަހައްޓާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
30 ސިކުންތު.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
15

ތެލުގެ ވާހަކަ ވިދާޅުވީމަ ، ދެންމެ އެ މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ފަދަ އިން،
ތެލުގެ ވިޔަފާރި ވަރަށް ނުބައި ގޮތަކަށް ކުރެވިގެން ، އޭގެ ތެރެއިން ވަރަށް ގިނަ އަދަދެއްގެ ފައިސާ ޙަޤީޤަތުގައި
ދާންނުޖެހޭ ގޮތްގޮތަށް ގޮސްފައި ހުރި ކަމަށް އެބަހުރި ރިޕޯޓްތަކުން ވެސް ފާހަގަކުރެވިފަ. އެހެންވީމާ، އެނގިލައްވާތޯ އޭ
މިސާލަކަށް ކުންފުނީގެ އެ ގޮތުން ބަލާ ކަމަށް ވަންޏާ ކުންފުނީގެ ގެއްލުންވާ ގޮތަށް އެކަން އެހެން ކުރެވިފައި ހުރި
މުޢާމަލާތުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަދަދު ކުއެންޓިފައި ކޮށްލަން؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ތަޙުޤީޤީ އިދާރާއަކަށް ނުވާތީވެ
ތަޙުޤީޤުކުރުމަށްޓަކައި އެ މަޢުލޫމާތުތައް ވާނީ މިހާރު އެރުވިފަ.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
؟
އެމައުންޓެއް
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެމައުންޓެއް ސީދާ އަޅުގަނޑަކަށް ދަންނަވަން ވަރަށް އުޒުރުވެރިވަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރިން ކުރި ސުވާލާ ގުޅޭ ގޮތުން؛ ޖަނަރޭޓަރުތަކެއް ގަނެގެން ލޯނު ދައް ކާ ވާހަ ކަ
ވެސް ވިދާޅުވި. މިދިޔަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނުނު، ޗައިނާ ސަރުކާރުން ހިލޭ އެހީގެ ގޮތުގައި
ކަމަށް ވިދާޅުވެފައި ، ފެނަކައިން 35 ޖަނަރޭޓަރު ސެޓޭ އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ. ހަވާލުކުރި މަންޒަރު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މީޑިއާއިން ފެނުނު. އެ ޖަނަރޭޓަރު ސެޓުތައް ކޮބައިތޯ މިހާރު؟ އޭގެ ހާ ލަތަކީ ކޮބައިތޯ؟ އެ ހަމަ
ރަށްރަށަށް ޑެލިވަރކޮށްގެން އިންސްޓޯލްކޮށްގެން އެއިން ދޭ ޚިދުމަތް ރަނގަޅަށް އެބަދެވޭތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއީ ރަނގަޅު މަޢުލޫމާތެއް ނޫން ކަންނޭނގެ. 75 ޖަނަރޭޓަރެއް އެ އު ޅެނީ ހަމަ އެމް.އައި.ބީން
ލޯނު ނަގައިގެން ސަޕްލައިކުރި. (ވަގުތުކޮ ޅަކަށްފަހު) އާދެ، 35 ޖަނަރޭޓަރު ދިން ކަމަށް އެބަ ވިދާޅުވޭ. ދެން
މިހާތަނަށް ޗައިނާއިން ގެނައި ޖެން ސެޓްތަކު ގެ ތެރެއިން 60% ވެސް ބޭނުމެއް ނު ކުރެވޭ. ޑައިނަމޯ ހަލާކު ވެފައި
16

ނޫނީ ރޭޑިއޭޓަރ ފަޅައިގެން ދިޔައީ، ރިޕެއަރނުކުރެވުނީ. ގެނައި ތަނެއް ނޭނގެނީ. ވިއްކިތަނެއް ނޭނގެނީ.
އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލަ ދިމާވެގެން ވަރަށް ގިނަ ޖެން ސެޓް ތައް ހުންނާނެ މިހާރު ބޭނުންނުކުރެވިފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހިލޭ ލިބުނަސް، ލާރި ދީފައި ގަނެފައި ހުރި ކަމުގައި ވިޔަސް، ލޯނު ނަގައިގެން ގަނެފައި ހުރި ކަމުގައި ވިޔަސް،
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ މައްސަލަ ތިބޭފުޅުން ބައްލަ ވަންޖެހޭނެނޫންތޯ، އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެ މައްސަލަ ބައްލަ ވަން
ހުށަހަޅުއްވާފައިތޯ އޮތީ؟ އެކަމަށް ޒިންމާ ވާންޖެހޭނެ ބަޔަކު ތިބޭނެހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. އެކަމަށް
އިންސްޓްރަކްޓްކޮށްފައިތޯ އޮތީ؟ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މިދިޔަ މަހު 23 ގައި އުޅުނު އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ވެސް އެބަ
ވިދާޅުވޭ ، ކުންފުނީގެ ؛ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކުރި ފަދައިން، ކުންފުނީގެ ވެލިއު، ޕްރޮޕަޓީ
ވެލިއުއެއް، ޕްލާންޓުތަކުގެ ވެލިއު 724 މިލިއަނޭ ތިބޭފުޅުން ވިދާޅުވީ. މީތި ވެރިފައިކުރެވޭނެ އެއްވެ ސް ގޮތެއް ނެތޭ.
ކުންފުނީގެ އިންވެންޓްރީ ރަނގަޅަށް ބެލެހެއްޓިފައިނެތީމަ، ދެންމެ އެމް.ޑީ ވެސް ވިދާޅުވި ފަދައިން، ބެލެހެއްޓިފައި
ނެތީމަ، އެވެސް ވެރިފައި ކުރެވެން ނެތް. ބިޒްނަސް ޕްރޮ ފިޓް ޓެކްސް ވެސް ރަނގަޅަށް ކަލްކިއުލޭޓްކުރެވޭނެ
މަޢުލޫމާތެއް ނެތް ކުންފުނީގައި. ކުންފުންޏަށް 2017 ވަނަ އަ ހަރުގެ 31 ޑިސެންބަރުގައި އެބައޮތް ސަރުކާރުން ދީފައި
372 މިލިއަން ރުފިޔާ ކުންފު ންޏަށް ދައުލަތުން ދީފަ. އޭގައި ވެސް ބާކީ ހުރި ވަރެއް ، އެހީއެއްގެ ގޮތު ގައި ދީފައި
އޮތީ. ބާކީ ހުރިވަރެއް، އެއްވެސް ފައިސާއެއް ވެރިފައި ކުރެވޭނެ ނިޒާމެއް ނެތް ކަމަށް . މިހިރީ ވަރަށް ބޮޑެތި
މައްސަލަތައް ކުންފުނީގެ. މި މައްސަލަތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ކުންފުނިން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެބަހުރި ބައެއް ފިޔަވަޅުތައް
އެޅުމަށް ރެކޮމެންޑްކުރައްވާފަ. އޭގައި ރެކޮމެންޑްކޮށްފައި ހުރި ފިޔަވަޅުތައް ކުންފުނިން އަ ޅުއްވަމުން އެބަގެންދަވާތޯ؟
ވަރަށް ކުޑަ ދުވަސްކޮޅެއް ވީ އަދި މި ރިޕޯޓު ނެރުނުތާ. އަދި މަހެއް ވެސް ނުވޭ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ތި ވިދާޅުވި ކަންކަމަކީ ، އެކަންކުރީމަ ވާ ކަންކަން. އެކަން ނުކޮށް ހުރީ. ނުކޮށްހުރީމަ
ރިޕޯޓުގައި އެ ހުންނަނީ. އެ ރިޕޯޓުގައި ތި އޮތީ ޙަޤީޤަތް. ދެން ތި ވިދާޅުވާ 370 ނޫނީ 80 މިލިއަން ރުފިޔާ
ސަރުކާރުން ދިން ވާހަކައަކީ އެއީ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް ނޫން. އެއީ ބައި ވޯޓަރއިން އައް ޑޫގައި ހިންގި ޕްރޮޖެކްޓަކަށް
ޚަރަދުކުރި ކަމަށް ވިދާޅުވާ އެމައުންޓެއް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ފެނަކައިގަ އި ޕްރޮފިޓް އެ ންޑް ލޮސްގައި އޭތި އޮ ވޭ.
އަބަދުވެސް އެ އަނެއް އަހަރުން އަނެއް އަހަރަށް ހަމަ ކެރީ ފޯވަޑްވާ ގޮތަށް. އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ފައިނޭންސް
މިނިސްޓްރީއާ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފަހުން މަޝްވަރާކުރިން އޭތި ރިމޫވްކުރަން.
17

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފޭދޫ ދާއިރާގެ އި އްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުޑަކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް ވީމަ، ވަރަށް ކުރުކޮށް ސުވާލުކޮށްލެވޭތޯ ބަލާނަން.
އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، އަޅުގަނޑަށް މީޑިއާއިން މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް، ވިލިނގިއް ޔަށް ޖަނަރޭޓަރެއް އޮން ދަވޭގައި
އޮތް ވާހަކައެއް. އެ ޖެނަރޭޓަރު މިހާރު ވީ ކިހާހިސާބެއްގައިތޯ؟ ދެވަނަ ސުވާލެއްގެ ގޮތުގައި ކަރަންޓު ބިލު
ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި، އަޅުގަނޑުމެން ކަރަންޓު ބިލު ކުޑަކުރީ އޭގެ ބިލު ޕްރިންޓުކުރާ ކަ ރުދާހުންތޯ ނޫނީ ބިލުގެ
އެމައުންޓުންތޯ؟ އެއީ ވަރަށް ގިނަ އައްޑޫ ރައްޔިތުން ކުރާ ސުވާލެއް ވީމަ، އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބު އަޅު ގަނޑު ބޭނުންވޭ.
ދެން 2887 ސްޓާފުން ތިއްބެވި ކަމަށް ވިދާޅުވާއިރުގައި، މީގެތެރޭގައި ސިޔާސީ ގޮތުން ރެކްރޫޓްކުރެވިފައި ތިބި
މުވައްޒަފުންތަކެއް އެބަ ތިބިތޯ؟ ތިބިކަމުގައި ވެއްޖެއްޔާ، ކޮން އިރަކުތޯ ރެކްރޫޓް ކުރެވިފައި ތިބީ؟ އެއީ ކިހާ އަދަދެއްގެ
ސްޓާފުންނެއްތޯ؟ ދެން އައްޑޫއަށް ރިނިއުބަލް އެނަރޖީގެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ގެނައުމަށްޓަކައި އެއްވެސް ކަހަލަ ވިސްނުމެއް
އެބައޮތްތޯ؟ އެއީ އިރުއިރުކޮޅުން ކަރަންޓު ދާތީއާ އެކީ. މިއަދު ވެސް ނެޓްވޯކުގެ މައްސަލަ ހުރުމުގެ ސަބަބުން ވެސް
އައްޑޫގެ ކަރަންޓަށް ވަރަށް ބޮޑެތި މައްސަލަ ދިމާވަމުންދާތީ، ރައްޔިތުން ވަރަށް ދަތި އުނދަގުލުގައި
ތަހައްމަލްކުރަމުންދާ ކަމަކަށް ވާތީ. ދެން ފެނަކައިން ޔާމީން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމުގެ ސަރުކާރުގައި އޭރުގައި ހަމަ ސީދާ
ސިޔާސީ ނުފޫޒުން ވަރަށް ބައިވަރު މުވައްޒަފުންތަކެއް ވަޒީ ފާއިން ވަކިކުރި. އެ ހުރިހާ މުވައް ޒަފުންނަށް މިހާރު
އަނބުރާ ވަޒީފާ ދެ ވިއްޖެތޯ؟ ޙައްޤު ގޮތުގައި އެކަން ކުރެއްވިއްޖެތޯ؟ އަދި ފެނަކައިން އަޅުގަނޑުމެންގެ މިދިޔަ
ޔާމީންގެ؛ މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މެޖޯރިޓީ ރައްޔިތުން ގަބޫލުކުރާ ވަގު ސަރުކާރުން އޭރުގައި ވައްކަންކުރުމަށްޓަކަ އި
ބޭނުންކުރި އެތައް ބަޔަކު، މިއަދު އަނެއްކާ ފެނަކައިގެ އެކިއެކި ޑިޕާޓްމަންޓްތަކުގެ ، އެކިއެކި ރަށްރަށު ގެ ސީނިއަރ
މަޤާމުތަކަށް ލެވެމުންދާ ވާހަކައަކީ މީސް މީޑި އާގަ އި ވަރަށް ވަރުގަދައަށް ދެކެވޭ ވާހަކައެއް. އެއީ ހަމަ ތެދު
ވާހަކައެއްތޯއޭ؟ ކީއްވެގެންތޯއޭ އެހެންވެއްޖެ އްޔާ އެފަދަ ކަންތައްތައް ފެނަކައިން މިއަދު އެކަން ކުރައްވަނީ؟ އެއީ
އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އިންސާފަށް ލޯބިކުރާ، އަޅުގަނޑުމެން ބައިވަރު ވަޢުދުތަކާ އެއްޗެހި ވެގެން އައިސް ތިބި ބަޔަކަށް
ވެފައި، އެފަދަ ބޮޑެތި ތުހުމަތުތައް ކުރެވޭ ބޭބޭ ފުޅުންނަށް ކީއްވެގެންތޯއޭ އަޅު ގަނޑުމެން އެފަދަ ފުރުޞަތުދެނީ،
ދެއްވާ ކަމު ގައި ވެއްޖެއްޔާ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ!.
18

ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރު. އެއީ ގ އ. ވިލިނގިލި ދެ އްތޯ. ގ އ. ވިލިނގިއްޔަށް ގެންދަން
ހަމަޖެހިފައިވާ ޖެން ސެޓް ހަމަ އޮން ދަ ވޭގައި ވާނީ އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހިޔެއްނުވޭ މާ ގިނަ ދުވަހެއް
ނަގާނެހެނެއް. އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުންޏަކީ އެއްވެސް ރަ އްޔިތަކަށް އަނިޔާވެރިވާނެ
ކުންފުންޏެއް ނޫން. އަ ޅުގަނޑުމެން ވަޒީފާ ދިނުމުގައި ބަލަނީކީ އެ ބައެއްގެ ސިޔާސީ ފިކުރަކަށް ނޫން. އެ ބައެއްގެ
ހުންނަ ހު ނަރާއި ޤާބިލުކަމަށް ބަލާފައި ދެނީ. ދެން ހަމަ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ޔަޤީން. ކުންފުނީގެ އެއްވެސް
ވަޒީފާއަކަށް ވައްކަމުގެ ތުހުމަތެއްގައި، ވައްކަން ސާބިތުވެފައި އޮތް މީހަކަށް ވަޒީފާއެއް ނުދޭނެ. ދެން ކުރީގައި އެފަދަ
މުވައްޒަފުންތަކެއް ކުންފުންޏަށް ރެކްރޫޓްކުރެވިފައި އެ މީހުން ތިބިތޯ ނޫންތޯ؟ އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބަކީ ، ކޮންމެ
ހާލަތެއްގައި ވެސް ކުންފުންޏަށް އޮންބޯޑުވީމާ އެބައި މީހުންނާ ދޭތެރޭގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގާނޫނާއި ގަ ވާއިދުތަކެއް
ހުރޭ. އެހެންވީމާ، ހަމަޔާއި އުސޫލުތަކު ގެ ތެރެއިން، އެ މުވައްޒަފު މީހާއަކީ އެތަނަށް ބޭނުންނުހިފޭ، މުވައްޒަފު
މީހާއަކީ ރައްޔިތުންނަށް ދޭ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި ރައްޔިތުންނާ ކުންފުންޏާ ދޭތެރޭ ހުރަހަކަށް ވާ ކަމަށް ވަނީ
ނަމަ، ކުންފުނިން ޢަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް ބަރާބަރަށް އަޅާނެ. ހަމަޔާއި އިންސާފުން
އަޅުގަނޑުމެން ކަން ކުރަމުންދާނީ. އެއްވެސް މީހަކަށް އަނިޔާވެރިވާ ގޮތަކަށް ނުކުރާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފޮލޯއަޕް ސުވާލެއް އޮތިއް ޔާ...
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލުތަކަށް އަދި ޖަވާބެއް ނުލިބޭ. އައްޑޫގެ ރިނިއުބަލް އެނަރޖީއާއި ، ކަރަންޓް ބިލު ކުޑަވުމާއި،
ސިޔާސީ ގޮތުން ވަޒީފާ އިން ވަކިކޮށްފައި ވާ މީހުންނަށް އަނބުރާ ވަޒީފާ ދިނުމާ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަ ދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މާފުކުރައްވާ އިނގޭތޯ. އައްޑޫގައި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރަން ނިންމާފައިވާ 28 މެގަ ވޯޓުގެ ތެރޭގައި
އަޅުގަނޑުމެން ހިމަނާނަން ރިނިއުބަލް އެނަރޖީ ކޮމްޕޯނަންޓް އިނގޭތޯ. ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް. ދެން ފެނަކައިން
އަޅުގަނ ޑުމެންނަށް ލިބިފައި އޮތީ 94، އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ 94 ވަޒީފާއެ އް ސިޔާ ސީ އެކި ބޭނުންތަކުގައި
ވަކިކޮށްފައި ހުރީ. އަޅުގަނޑުމެ ންނަށް ދެވިއްޖެ އޭގެތެރެއިން 63 މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާ. ދެން އެ ލިސްޓުގައި ވެސް
19

ހިމެނޭ ބައެއް މުވައްޒަފުންނަކީ ހަމަ ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް ބަ އެއް ކަހަލަ ނޭއްގާނީ ޢަމަލުތައް ހިންގާފައި ، އެކިއެކި
ކުށްތައް ސާބިތުވެފައި ހުރި މީހުންނަށް ވީތީ، ބައެއް މުވައްޒަފުން ތިބޭނެ ވަޒީފާނުދެވި. އެހެންވީމާ ،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނު ލި ސްޓުން 63 މުވައްޒަފަކަށް މިހާރު ވާނީ ވަޒީފާ ދެވިފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުންފުޅުވަންޏާ އަދި އެބައޮތް ވަގުތުކޮ ޅެއް ވެސް އިތުރު ސު ވާލެއް ކުރަން ބޭނުމިއްޔާ.
ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވިލިނގިލީގެ ޖަނަރޭޓަރު އޮން ދަ ވޭގައި. އޮން ދަ ވޭގެ ވާހަކަ، އަދި ވެސް އޮން ދަ ވޭ އޭ ސަޢީދު ތި ވިދާޅުވަނީ.
ކިހާހިސާބެއްގައި ގެނެވިދާނެތޯ؟ ދެން ކަރަންޓު ބިލު ކުޑަކު ރުމުގެ ވާހަކަ، މި ޝަކުވާ ފުދޭވަރަކަށް ބޮޑަށް އޭތި
ކުޑަކޮށް ތަފްސީލަށް ދެވިދާނެތޯ ؟ ކިހިނެއްތޯ އަސްލު ވެގެން މި އުޅެނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޮން ދަ ވޭ ގެ ވާހަކައަކީ، ވަރަށް ގިނަ ޖެން ސެޓް، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ޕްރޮކިއޮ ކުރި ހުރިހާ ޖެން ސެޓުތަކެއް
މިހާރު ލޯޑުކުރެވިފައިވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް މި ބުނަނީ، 31 ޖުލައިއާ ހަމަޔަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މައްސަލަ ޙައްލު ވާނޭ. އެހެންވީމަ، އޭގެތެރޭގައި ހިމެނޭނެ ހަމަ އައްޑޫ ހުޅުމީދޫ ޖެން ސެޓު ވެސް. ވިލިނގިލީ ޖެން
ސެޓު ވެސް ހިމެނޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އައިމާ ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ނުވެ އަޅުގަނޑުމެން އެ ރަށްރަށަށް
ސަޕްލައިކުރާނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ 31 ޖުލައިގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް ހުރިހާ
ޖެންސެޓުތަކެއް އަންނާނެ ކަމަށް. ކަރަންޓު ބިލު ބޮޑުވާ ވާހަކަ؛ އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ގަބޫލުނުކުރެވޭ އެއީ
އެންމެ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް ކަމަށް. އެއީ ވަރަށް ބޮޑުތަނުން ކަރަންޓު އަގުހެޔޮ ކުރެވިފައިވަނީ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ
ޝަކުވާ އައިމާ އަޅުގަނޑުމެން ބެލިން. ބެލިބެލުމުގައި އިނގޭ އެއް ޗަކީ ، ހަމަ ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް ކުރީ މަހާއި މި މަހާ
އަޅާބަލާއިރުގައި އެ ބޭފުޅުންނަށް ބޭނުންކުރެވިފައި ހުރި އަދަދު ހަމަ ގިނައީއޭ. އެ އީ މިދިޔަ މަހުގައި 700 އަރާފައި
އޮންނަ ގެ އަށް މި މަހު 800 އެރީމާ ހަމަ ބިލު ބޮޑުވާނެ ނޫންތޯ. އެހެންވީމާ، ތަކުރާރުކޮށް ހަމަ ބުނެދެވޭނީ،
ކަރަންޓު ބިލު ހަމަ ޙަޤީޤަތުގައި ވެސް ކުޑަވެފަ އޭ އޮތީ. ބޮޑެއް ނޫން ވީކީ އިނގޭތޯ.
ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
20

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅު ގަނޑު ފެނަކައިގެ އެމް.ޑީއާ ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ، މެދު އުތުރު ޕްރޮވިންސް،
ކ،. އއ. ، އދ. ، ވ. މި ސަރަހައްދުން ތި ބޭފުޅުން މި ވަގުތު ބަލަހައްޓަވަނީ ކޮންރަށްރަށެއްތޯއޭ؟ ދެން
އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި މިވަގުތު ތި ބޭފުޅުން ބަލަހައްޓާ އެއް ރަށް އެއީ މަހިބަދޫ. މަހިބަދޫގައި
ނަރުދަމާ ބަލަހައްޓަން އެބަތިބޭ 11 މުވައްޒަފުން. މީގެތެ ރޭގައި އެބަތިބި އިޢުލާނުނުކޮ ށް ވައްދާފައި ތިބި 3
މުވައްޒަފަކު. ދެން މިދިޔަ ސަރުކާރުން އޭރުގައި ވަޒީފާ ދިންއިރުގައި ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް އުސޫލުން ބޭރުން، ވަރަށް
ބޮޑަށް ސިޔާސީ ގޮތުން ދީފައި ހުރި މަޤާމުތަކެއް ގޮތަށް އެ ހުރީ. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު އައިއްސަ ހުރީ
ދާއިމީވެފައި ، ތި ވިދާޅުވި ގޮތަށް. ދެން އަޅުގަނޑަށް ކެމްޕެއިންގައި ވަރަށް ގަދައަށް ދެއްކި ވާހަކައެއް އެއީ،
ނުގަވާއިދުން ދީފައި ހުރި ވަޒީފާތައް ބެލޭނެ ގޮތެއް، އިންތިޒާމުތަކެ އް ހަމަޖެހެންވާނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ،
އިންޓަރނަލީ ތި ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުން ކިހިނެއްތޯ ހުރީ؟ މިދެންނެވި ގޮތަށް އިންޓަރ ނަލް އޮޑިޓެއް ހިނ ގުން.
މިދަންނަވާ އެއްޗަކީ، ވަޒީފާއަކަށް މީހަކު ނަގަން އިޢުލާނުކުރަނީ. އިޢުލާނުކުރާ މީހާ އެޕްލައިނުކުރިޔަސް ،
އެޕްލައިނުކުރާ މީހާ އެބަ ވަޒީފާއަށް ނިކުމެފައި ހުރޭ. ވިދާޅުވެއްޖެ 2888 މުވައްޒަފުން އެ ބަ ތިއްބޭ ތި ކުންފުނީގައި.
ތިބިއިރުގައި އޭގެތެރޭގައި 90% އަކީ، އެންމެ އެކަށީގެންވާ މުވައްޒަފުން ނޫން ކަމަށް އެބަ ގަބޫލުކުރައްވާ.
އެހެންވީމާ، މިހެން އޮތް ކުންފުންޏެއް އިޞްލާޙުކުރުމަށް ޓަކައި ކޮންކަހަލަ ފިޔަވަޅުތަކެއްތޯ އަޅުއްވަން
ގަސްތުކުރަ އްވަނީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާރު ތި ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ރަނގަޅު، މަހިބަދޫގައި އަޅުގަނޑުމެން
ބަލަހައްޓަނީ ނަރުދަމާ ނިޒާމު. ދެން މަހިބަދޫގެ ނަރުދަނާ ނިޒާމު އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓާއިރު މި ދިމާވާ ކަމަކީ،
އެހެން ބަޔަކު އެތާނގައި ކަރަންޓް ބަލަހައްޓަނީ. އެހެންވީމާ، އަސްލު ޙަޤީޤަތަކީ ނަރު ދަމާ ނިޒާމަކީ އެއްވެސް
މަންފާއެއް ކުންފުންޏަށް ލިބޭ ކަމެއް ނޫން އެއީކީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ސަރުކާރުގެ ކަމާ ބެހޭ
ފަރާތްތަކަށް ދަންނަވާފައިވާނީ މީގެ ދެމަސް ދުވަސް ކުރިން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަމުގެ ކޮންމެވެސް އެހެން މަގެއް
ހޯއްދަވައިދެއްވަން. ދެން އެކަން ކުރިއަށްދާނެ ކަމަށް އަޅު ގަނޑު އު އްމީދުކުރަނީ. ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ، އެތާނގައި ތިބި
މުވައްޒަފުންނަކީ އެއީ އެކްސެ ސް މުވައްޒަފުން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ފާހަގަކުރެވިގެން ، އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން
އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު ކުންފުނީގައި އޮންނަ ހަމަޔާއި އުސޫލުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން އަޅާނަ ން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
އިތުރު ސުވާލެއް ކުރަން ބޭނުމިއްޔާ ފުރުޞަތު ދެން.
21

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ފަހު ސުވާލަކަށް ކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ވަރަށް ފަހުން ވެއްޖެ ތި ބޭފުޅުން 28
ޖަނަރޭޓަރެއް ގެންނަން އިޢުލާނުކޮށްފަ. ދެން އޭގެތެރެއި ން 22 ފަރާތަކުން ބިޑު ކޮށްފައިވާއިރު، ބޭރުގެ ދެ
ކުންފުންޏަކަށް މި ބިޑު ވަނީ ތި ބޭފުޅުން ދެއްވާފަ. އެހެންވީމާ، ކިހިނެއްތޯ އެ ޕްރޮސެސް ދިޔައީ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. އަޅުގަނޑުމެން މި ކުންފުންޏާ ހަވާލުވިއިރު، ބިޑަކަށް
ކުރިމަތިލާންވީމަ ގުޅައިގެން ގެންނަންޖެހެނީ. މިއަދު ނަތީޖާއަކީ ތި ވިދާޅުވިހެން، 22 އިން 30 އަށް، 40 އަށް އަރާ
ބިޑުގައި ބައިވެރިވާ އަދަދު. އޭގެ މާނައަކީ ، ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ރައްޔިތުންނަށް އިތުބާރެއް އެބައޮތޭ އެކަމުގައި. ތި
ވިދާޅުވި ކަންތައްތަ އް އޭ.ސީ.ސީން ބެއްލެވުމަށްފަހުގައި ހަމަ އެއްވެސް މައްސަލައެއް ނެތް ކަމަށް، ވަރަށް ދެ ފުށް
ފެންނަ ގޮތަކަށް ހިނގާފައި އޮތް މުޢާމަލާތެއް ކަމަށް ވަނީ ނިންމަވާފަ. އެހެންވީމާ، އަ ޅުގަނޑަށް ބުނެވޭނީ ހަމަ
ރަނގަޅަށް ހިނގާފައި އޮތް މުޢާމަލާތެކޭ އެއީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް.
ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން ފެނަކައިގެ ބޯޑުގެ
މެންބަރުންނަށް. ޚާއްޞަކޮށް އެމް.ޑީއަށް. އެ އީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގަ އި ވޭތުވެދިޔަ މަދު ދުވަސްކޮޅުގެ ތެރޭގައި
ފެނަކައަށް ވަނީ ވަރަށް ބޮޑު ކުރިއެރުމެއް ތި ބޭފުޅުން ހޯއްދަވާފަ. ފެނަކައާ ދޭތެރޭގައި ރަ އްޔިތުންގެ އިތުބާރު ވެސް
މަޑުމަޑުން ބޮޑުވަމުން އެބައާދޭ. އެހެން އަޅުގަނޑު މިދެންނެވީ، ފެނަކައަކީ ، އެނގިލައްވާނެ ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުގެ
ވަރަށް ބޮޑު ސިޔާސީ ހާއްޔެއް . އެހެންވީމާ، ފެނަކަ އޮތީ ބޮޑަށް ކަރަންޓް ދޭ ކުންފުންޏަކަށް ވުރެ ބޮޑަށް ރައީސް
ޔާމީން ސިޔާސީ ގޮތުން މަންފާ ނެގުމަށް ބޭނުންކޮށްފައި އޮތް ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ގިނަ
ޚަރަދުތަކެއް ވެސް، އެ ތަނުގައި ބޭކާރު ޚަރަދުތަކެއް ހިނގާ ފައި ހުންނާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. ދެންމެ
ވިދާޅުވެއްޖެ މިތަނުން ކުރި ސުވާލަކަށް ، ތި ބޭފުޅުން ކޮން މެވެސް ދެ މެންބަރެއްގެ މަޞްލަޙަތު އޮންނަ؛ އަޅުގަނޑު
ބޭނުން އެ ދެ މެންބަރުންނަކީ ކޮބައިކަން ސާފުވެލަން. އަދި އިތުރު އެހެން މެންބަރުން މިކަމުގައި އު ޅޭތޯ؟ އެއީ
22

އަޅުގަނޑުގެ އެއް ސުވާލު. ދެން އަނެއް ސުވާލަކީ ، އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާއާ ގުޅުން ހުރި ސުވާލެއް. އަ ޅުގަނޑަށް
ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގައި އެކަންޏެއް ނޫން. ވަރަށް ގިނަ ރަށްތަކުގައި އުޅޭ މައްސަލައެއް މިއީ.
އަޅާފައި ހުރި ކޭބަލްގެ ހިމަކުން މިހާރު އެ ކޭބަލްތަކުގައި ރޯވެ، ކޭބަލްތައް ބޭނުންނުކުރެވޭ ވަރަށް ގޮސްފައި މި
ހުންނަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑުމެން ބިލެތްދޫގައި ވެސް އަދި ފީއަލީގައި ވެސް ކޭބަލް ބަދަލުކުރަންޖެހިފައި އޮތީ.
އަޅުގަނޑު ހިތުން މިހާރު އޮންނާނީ ފެނަކައަށް މިކަން ސަމާ ލުކަމަށް ގެނެސްފަ. ދެން އޭގެއިތުރަށް އަދި ބިލެތްދޫގެ
އިންޖީނުގޭގެ ކަންތައް އޮތީ ކިހާހިސާބެއްގައިތޯ؟ އާ އިންޖީނުގެއެ އް އެ ބޭފުޅުންނަށް އެބަ ބޭނުންވޭ. ރަށު މެދުތެރޭގައި
އެހެރީ. ހަމަ އެގޮތަށް ފީއަލީގައި ވެސް އެބައޮތް އިންޖީނުގެއަށް ރިކުއެސްޓްކޮށްފަ. އެހެންވީމާ، މިހާރު
ކިހާހިސާބެއްގައިތޯ ފީއަލި ، ބިލެތްދޫގެ އިންޖީނުގޭ ގެ ކަންތައް އުޅެނީއާއި، އަދި ބިލެތްދޫގެ ކަރަންޓުގެ މައްސަލައި ގައި
ޖަނަރޭޓަރުތައް ހަލާކުވެފައި ހުރެގެން މިހާރު ޖަނަރޭޓަރަކަށް ރިކުއެސްޓްކޮށްފައި އެބައޮތް. އެހެންވީމާ، ބިލެތްދޫއަށް
ޖަނަރޭޓަރެއް ލިބޭނީ ކިހާތަނެއްގައިތޯ؟ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލު.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ދެ މެންބަރެއްގެ ވާހަކަ. އެއީ ކުރީ ގެ ލ. އަތޮޅު ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ
މެންބަރާއި، ކުރީގެ ތ. އަތޮ ޅު ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ގެންދަނީ ވަރަށް ގިނަ
އިންޖީނުގެތަކެއް ރިލޮކޭޓް ކުރުމުގެ ޕްރޮޖެކްޓެއް ހިންގަމުން. އޭގެތެރޭގައި ހިމެނޭ 59 ރަށް އިނގޭތޯ. އޭގެތެރެއިން
މިހާރުވެސް 16 ރަށެއްގެ މަސައްކަތް އެބަ ކުރިއަށް ގެންދޭ. އި ރާދަކުރެއްވިއްޔާ ، ބިލެތްދޫ، ފީއަލީގެ ރިލޮކޭޝަން ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން ދާދި އަ ވަހަށް ފައްޓާނަން. ހަމަ އެގޮތަށް އެ ޕްރޮޖެކްޓު ގެ ތެރެއިން ނެޓްވޯކްތައް ވެސް
އަޕްގްރޭޑްކުރެވިގެންދާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއް ކެވުން:
ގުޅޭ ސުވާލެއް އޮތިއްޔާ ފުރުޞަތު އަރުވަން.
ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ބިލެތްދޫ ޖަނަރޭޓަރުގެ...
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
23

ބިލެތްދޫ ޖަނަރޭޓަރަށް ސީދާ ޖަވާބެއް ދެވޭނީ އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ބަލާފަ. އަޅުގަނޑު މެންބަރަށް ފަހުން އަރުވާނަން
އޭގެ ޖަވާބު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއް ކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުން ވަންޏާ އަދި ފުރުޞަތު ލިބިދާނެ. ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މަރުޙަބާ އެމް.ޑީ، ޗެއަރމަން އަދި އިސް ބޭފުޅުން ފެނަކައިގެ. އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ
ސުވާލަކީ ، މިހާރު ދެންމެގައި ވިދާޅުވި ޕްލޭންތަކު ގެ ތެރޭގައި ، ރެނިއުބަލް އެނަރޖީއަށް މިހާރު 70% އަށް ކުރިއަށް
އޮތް 3 އަހަރުދުވަސް ތެރޭގައި ބަދަލުކުރުމުގެ ޕްލޭނެއް އޮތް ވާހަކަ. ދެން އޭތީގައި މިހާރު ކޮބައިތޯ ތި ބޭފުޅުންގެ
ޕްލޭނަކީ؟ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކާއި އެއްޗެހި ކިހިނެއްތޯ އެ އިންވެސްޓްމަންޓްތަކާ އެއްޗެހި ހޯދާނީ؟ މިސާލަކަށް
ފެނަކައިން އެކަން ކުރާނެ ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ؟ ދެން އޮންލައިން ސިސްޓަމް ލޯންޗުކުރާ ވާހަކަ ވިދާޅުވި. އެހެންވީމާ،
އޮންލައިން ސިސްޓަމުގައި މުޅި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށެއްގެ ކަރަންޓް ބިލުތައް ހަމަ އޮންލައިންކޮށް ދެއްކޭނެތޯ؟ އެއީ
ދެވަނަ ސުވާލު. ތިންވަނަ ސުވާލަކީ ރަށާ ބެހޭ ސުވާލެއް. ފުވައްމުލަކުގެ މިހާރު ނަރުދަމާއާއި ފެނާ؛ ދެން
އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފަ އިވާ ގޮތުން ވަރަށް ބައި ވަރު ގޭގެއަށް ފެންކޮޅުތައް މީހުން އަދި ބޭނުމެއް ނުކުރޭ.
އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުންނަށް އަނެއްހެން މިހާރު ވަރަށް ފަ ހުން ރަށުގައި ފެން ބޮޑުވުމުގެ ސަބަބުން، ނަރުދަމާއަށް
ދިމާވި މައްސަލައިގައި ދަތިތަކެއް ދިމާވި ވާހަކަ ވިދާޅުވެފައި އެބައޮތް. އެއީ ކިހާވަރެއްގެ ކޮސްޓެއް އަދި އިތުރަށް ތި
ބޭފުޅުންގެ އަތުން ޚަރަދުވެގެން ހިނގައިގެންދާނެ ކަމަށް ފެނޭތޯއޭ އިތުރަށް ދިމާވެފައި ހުރި މައްސަލަތައް ޙައްލުކޮށް،
ރަނގަޅަށް އޮޕަރޭޝަން ސްމޫތްކޮށް ގެންދިއުމަށް ގެންނަން؟ ދެން އަނެއް ރައީސް ޔާމީންގެ ވެރިކަމުގައި މިދިޔަ ޖޫން
މަހުން ފެށިގެން ގޮސް 31 އޮކްޓޯބަރާ ހަމައަށް ކިހާވަރެއްގެ މުވައް ޒަފުންތަކެއް ހަމައެކަނި މާލެ އޮފީހަށް ތިކޮޅުން
ހަޔަރކުރައްވާފައި ހުރި ކަމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާތޯ؟ ދެ ން އަޅުގަނޑު ގެ އަނެއް ސުވާލަކީ ، މިހާރު ފެނާއި
ނަރުދަމާއާ، މި އެއްޗެހިތަކު ގެ އިތުރުވުމު ގެ ސަބަބުން، މިސާލަކަށް ޚާއްޞަކޮށް ފުވައްމުލަކަކީ ވެސް އެހެން އެއްރަށް.
ދެން އަދި އިތުރު ރަށްތައް ވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވާ ގޮތުން ލިބެމުންދާނެ ފެނުގެ ޚިދުމަތާ އެއްޗެހިތައް. ލިބެމުންދާއި ރު
މިހާރު މި ދައްކަނީ ނެގެޓިވް ޕްރޮފިޓެއް. އެހެންވީމާ، ލަފާކުރެވޭތޯ މުސްތަޤުބަލުގައި ފެނަކަ ޕްރޮފިޓެބަލް
ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގަ އި ވެގެންދާނެ ކަމަށް؟ ޝުކުރިއްޔާ.
24

ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުރަތަމަ ސުވާލުގައި ރެނިއުބަލް އެނަރޖީއަށް ދާއިރު ކޮންގޮތަކަށްތޯ ދާނީ؟
އަޅުގަނޑުމެން ތިން ވައްތަރަކަށް ސްޓްރަކް ޗަރކޮށްގެން މި އުޅެނީ ތިން މޮޑެލަ ކަށް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން
ޑައިރެކްޓްކޮށް ކުރުން. ނޫނީ ޕުވަރ ޕަރޗޭސިންގ އެގްރިމަންޓަކަށް ދިޔުން. ނޫނީ ބޯޓް މޮޑިއުލަށް ދިޔުން
ފައިނޭންސް ހިފައިގެން އަންނަ ބަޔަކާ އެއްކޮށް. އެ ތިން ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކުރަމުންދަނީ. ދެވަނަ
ސުވާލަކީ ، ފުވައްމުލަކު ގެ ނަރުދަމާ ނިޒާމު އަންނަނީ، އަ ޅުގަނޑުމެންނަށް އަދިއެއް ނޭނގެ އެ ނިޒާމުގަ އި ހުރި
އަސްލު ޙަޤީޤީ މައްސަލައަކީ ކޮބައިކަން. ކުޑަ މިންވަރެއް އިނގެނީ. ސަބަބަކީ، 2000 ކޮންމެވެސް ގެއަކަށް
ގުޅަންޖެހޭ ތަނުން އަދި ގުޅުނީ އަދި އެންމެ 600 ބޭފުޅުންނަށް ގުޅުނީ. އެހެންވީމާ، މުޅި ނިޒާމު އޮޕަރޭޝަނަށް
ނުދެވެނީސް ޙަޤީޤަތުގައި އޭގައި ހުރި އެންމެ ރަނގަޅަށް މައްސަލަ ދެނެނުގަނެވޭނެ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެން
މިހާތަނަށް ކުރި ދިރާސާއިން އެނގުނު އެއްޗަ ކީ، ފުވައްމުލަކަށް ސްޓޯމް ވޯޓަރ ޑްރެއިން ސިސްޓަމެއް ބޭނުންވާކަން.
ޑްރައިނޭޖް ސިސްޓަމެއް ބޭނުންވާކަން. އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ޕްލޭނިންގ މިނިސްޓް ރީއާއި އެންވަޔަރަންމަންޓް
މިނިސްޓްރީއާ މަޝްވަރާކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަން އެ ނިޒާމު ފުވައްމުލަކުގައި ގާއިމުކުރުމަށް.
ދެން ދިމާވާ މައްސަލައަކީ ، ވާރޭ ވެހުނީމާ ވަކި ސަރަހަ އްދަކު ފެންބޮޑުވަނީ. ފެންބޮޑުވީމާ އެ ގޭގެ ބޭފުޅުން ފެން
ހިންދުމަށް ޓަކައި ގޭތެރޭގައި ހުންނަ ކެޗް ޕިޗްތަކުގެ މަތި ނަގަނީ. ނެގީމަ، މުޅި ނިޒާމަށް އޮބިނޯންނަނީ. ދެން
އެހެންވީމާ، އޯވަރފްލޯ ވަނީ. އެހެންވީމާ، އޭގެ މާނައަކީ އެހެން ނިޒާމަކުން ފެން ހިންދޭ ނެ ގޮތެއް ފުވައްމުލަކަށް
ހޯދައިގެންނޭ ފުވައްމުލަކުގެ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ރަނގަޅު ގޮތުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނީ. ތިންވަނަ ސުވާލުގައި،
އޮންލައިން ސިސްޓަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ލޯންޗުކުރާނީ މުޅި ދިވެހިރާއްޖެއަށް. އަޅުގަނޑުމެންގެ 153 ރަށުގައި ހުރިހާ
ރައްޔިތުންނަށް، 63 ހާސް ކަސްޓަމަރުންނަށް ހަމަ އެ ނިޒާމު ބޭނުންކޮށްގެން ޕޭކުރެވޭނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއް ކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުންވަންޏާ އަދި ފުރުޞަތު ލިބިދާނެ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެންމެ ކުރި ސުވާލަކީ ، ރައީ ސް ޔާމީންގެ ކެމްޕެއިނަށް ޓަކަ އި ޖޫނުން ފެށިގެން 31 އޮކްޓޯބަރަށް މާލެ އޮފީހަށް ކިހާ
މުވައްޒަފުންތަކެއް ހަޔަރކޮށްފައިވޭތޯ؟
25

ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ވިދާޅުވާ ދުވަސް ވަރު ގައި ހެޔޮވަރު އަދަދަކަށް މުވައްޒަފުން ވައްދާފައި ތިބީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަވާލުވި
ފަހުން މިހާރު އެ މުވައްޒަފުންނެއް ނުތިބޭނެ މިހާރު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއް ކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލެއް އެބައޮ ތް. ވިދާޅުވެއްޖެ، ހުޅުމީދޫގެ ޖަނަރޭޓަރުގެ ވާހަކަ އޮން ދަ ވޭގައި ކަމަށް. އެޕްރީލް
މަހުގެ ފުރަތަމަ ހަފުތާގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޑޫއަށް ކުރެއްވި ދަތުރުފުޅުގައި ފޭދޫ ގައި ވިދާޅުވި ތިންހަތަރު
ދުވަސް ތެރޭގައި ؛ ހުޅުމީދޫ ޖަނަރޭޓަރު އޮން ދަ ވޭގައޭ ވިދާޅުވީ ލިބޭނެ ވާހަކަ. އަދި ހިތަދޫ ޖަނަރޭޓަރު ވެސް ލިބޭނެ
ވާހަކަ. އެކަމަކު ހިތަދޫ ޖަނަރޭޓަރުގައި ވެ ސް އިންސްޓޯލްވެ ނިމިއްޖެ. އެކަމަކު ހުޅުމީދޫ ޖަނެރޭޓަރު ހުޅުދޫއަކަށް
ނާދޭ. އެހެންވީމާ، ކޮންއިރަކުތޯ އޭތި ލިބޭނީ؟ މިހާރުވެސް ދޭތެރެދޭތެރެއިން ކަރަންޓު ކެނޑިގެންދަނީ. އެހެންވީމާ،
އެކަން ސާފުކޮށްލަދެއްވުންއެދެން. އަނެއް ސުވާލަކީ، ނޫން ތިބޭފުޅާ އެބައޮތް ލިސްޓުގައި ނޯޓުކޮށްފައި އިނގޭތޯ.
އަނެއް ސުވާލަކީ، ކުންފުނީގެ މެނޭޖްމަންޓުގެ ވަރަށް ބޮޑެތި މައްސަލަ ހުރި ކަމަށް އޮޑިޓް ރިޕޯޓު ގައި އެބަ
ފާހަގަކުރެވޭ. މިހާރު މެނޭޖްމަންޓުން ނަންގަވާފައި ހުރި ފިޔަވަޅުތަކަކީ ކޮބައިތޯ މި ކަންތައް ހަރުދަނާކުރަން؟ ބޯޑުން
އެބައޮތްތޯ، އިންޓަރނަލް އޮޑި ޓަރުން އެބަ ތިއްބެވިތޯ؟ ކުރީގައި ވެސް އޮތް އޮޑިޓަރުންގެ ޓީމުތޯ މިހާރުވެސް އޮތީ؟
އެތިކްސް ކޮމިޓީއެއް އެބައޮތްތޯ؟ އަދި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން، ސިޔާސީ ގޮތުން ވަރަށް
ބޮޑަށް ކުންފުނި ބޭނުންކޮށްފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، ކުރީގައި މި ކޮމިޓީތައް އޮތިއްޔާ އެ ކޮމިޓީތައްތޯ އޮތީ މިހާރު؟ އަދި
މެނޭޖްމަންޓު ހަރުދަނާކުރުމަށްޓަކައި އެކަން އިވެލުއޭޓް ކުރުމަށް ވަކި ސްޕެޝަލް ޚާއްޞަ ކަމެއް ދެއްވައިގެން
އެކަންތައްތައް އެބަ ބައްލަވަންތޯ؟ އެހެންނޫނީ ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް މި ކަންތައްތައް ވަމުންދާނީ. އަޅުގަނޑު އެންމެ
މުހިންމު އެއް ސުވާލަކީ ، ހަމަ އިންޓަނަލް އޮޑިޓަރެއް އެބަހުރިތޯ؟ ހުރިއްޔާ ހަމަ އެ މީހުންތޯ މިހާރު ވެސް ތިބީ؟
އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޗެ އަރމަން ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ވިދާޅުވު ން ވެސް މުހިންމުހެން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން ގެންދިޔައިން ހުޅުމީދޫއަށް ޖެން ސެޓެއް އިނގޭތޯ. ދެން މީގައި ވާ
ގޮތަކީ އެއިރެއްގެ ހާލަތަށް ބަލާފައި އެ ވަގުތުން ވަގުތަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކެއް ހުރޭ. އެ އީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަނީ
އެއްވެސް ރައްޔިތަކު ކަރަންޓުން މަހުރޫމުނުވެވޭތޯ. އެހެންވީމާ، ކަންދިމާކުރި ގޮތުން އައް ޑޫ ހިތަދޫގައި ހާލަތު ވަރަށް
ނާޒުކު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ޖެން ސެޓު އެތާނގައި އިންސްޓޯލްކުރީ. ހުޅުމީދޫއަށް ގެންދިޔަ ޖެން ސެޓު
އެތާނގައި އިންސްޓޯލްކުރީ. އެހެންވީމާ، އޭގެ ބަދަލުގައި ހުޅުމީދޫއަށް އަންނަ ޖެންސެޓު އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް
26

ޔަޤީންކަމާ އެއްކޮށް އަރުވަން ގުދުރަތީ ކާރިސާއެއް މެދުވެރިނުވާ ކަމަށް ވާނަމަ، ޖުލައި 31 ގެ ކުރިން ހުޅުމީދޫއަށް
އެ ޖެން ސެޓު ދާނެ. ދެން އަނެއް އިންޓަރނަލް އޮޑިޓިންގ . ޙަޤީޤަތަކީ، މި ކުންފުނީގެ އިންޓަރނަލް އޮޑިޓެއް
ނުކުރޭ ފާއިތުވި ތަނުގައި. އަދިކިރިޔާ އެކަން ފެއްޓުނީ. ދެން އިތުރަށް އެއަށް ޖަވާބުދެއް ވުމަށް އަޅުގަނޑު ޗެއަރ އަށް
ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ޗެއަރމަން މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރގެ ޓާމްސް އޮފް ރެފަރެންސާއި ޕޮލިސީ ބޯޑުން މިހާރު އޮންނަނީ ބަދަލުކޮށްފަ. ދެން ކޯޕަރޭޓް
ގަވަރނަންސާ އެއްގޮތަށް މިހާރު އޮންނާނީ ކޮމިޓީތައް އުފައްދާފަ. އެހެންވީމާ، އޭގެތެރެއިން އޮޑިޓް ކޮމިޓީ މިހާރު
އެކްޓިވް. ދެން ރެނިއުމިނޭޝަން އެންޑް ނޮމިނޭޓިންގ ކޮމިޓީ މިހާރު އެކްޓިވް. ދެންވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ގަވަރނަންސަށް ބޭނުންވާ ކޮމިޓީތައް އުފެއްދުމުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި މި އުޅެނީ. ދެން، އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަ ރ
މިހާރު ވަރަށް މިނިވަންނާނެ. އިންޓަރނަލް އޮޑިޓަރ ރިޕޯޓުކުރައްވާނީ ބޯޑުގެ އޮޑިޓް ކޮމިޓީއަށް. ދެން އިންޓަރނަލް
އޮޑިޓާރ މިހާރު އެބައޮތް ރިޕޯޓެއް ހައްދަވާފައި ޕަރފޯމަންސް . ދެން އޭގައި އެބަހުރި ރިކޮމެ ންޑޭޝަންތަކެއް ދެއްވާފަ.
ދެން އެ އެއްޗެހިތައް އަޅުގަނ ޑުމެން އިމްޕްލިމެންޓުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފައްޓާނަން ވަރަށް އަވަހަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޝުކުރި އްޔާ. އޭގެ ކޮޕީއެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ލިބިއްޖެއްޔާ ރަނގަޅު. ދެން އަޅު ގަނޑު ފުރުޞަތު މި
އަރުވަނީ. ދެވަނަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު އަލުން މި ފަށަނީ. މާފުކުރައްވާތި! ފުރަތަމަ ފުރުޞަތު، އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ފަޟުލް ރަޝީދު.
ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ވަޑައިގެންނެވީތީ. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެބައުޅޭ ގާތްގަނޑަކަށް ދިހަވަރަކަށް ސުވާލު. ތަންކޮޅެއް
ކުރުކޮށް ފޮނިކޮށް އަޅުގަނޑު ގެންދާނަން. ނޯޓުކޮށްލެއްވީމަ ރަނގަޅުވާނެ ކަންނޭނގެ. ޖެން ސެޓު މި ވަގުތު
ގާތްގަނ ޑަކަށް 153 ރަށުގައި ކިތައް ޖެން ސެޓު ނޫނީ ކެޕޭސިޓީއަކީ ކޮބައިތޯ؟ އަދި އޭގެ ސޯލާ ޕަސެންޓޭޖަކީ
ކޮބައިތޯ؟ ހަމަ މިގޮތަށް 153 ރަށުގެ ސުވަރ އެންޑް ވޯޓަރ، މީގެތެރެއިން ގްރެވިޓީއަކީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ އަދި
ވެކިއުމަކީ ކިހާވަރެ އްތޯ؟ ދެން އަދި ވޯޓަރގެ ތެރެއިން ވެއްޖެއްޔާ އޮޓޯމޭޓެޑް ސިސްޓަމު ހުރީ ކިތައްރަށުގައިތޯ؟
މާނައަކީ ކިތައް ރަށުގައި ބާކީ އަޅަންޖެހޭތޯ؟ ތަފުސީލާ އެއްކޮށް. ދެން މި ވަގުތުގައި އެވްރެޖުކޮށް ފިއުލަށް މަހެއްގެ
މައްޗަށް ގާތްގަނޑަކަށް ކިހާވަރެއް އެސް.ޓީ.އޯ އިން ގަންނަން ޖެހޭތޯއާއި، އަދި ކަރަންޓު ރޭޓު ގަންނަ އަގު؟ ދެން
27

އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން، އިންވެސްޓުމަންޓު، ސޯލަރ އިންވެސްޓުމަންޓަކީ ހައި އިންވެސްޓުމަންޓެއް އިނގޭތޯ.
އެހެންވެއްޖެ އްޔާ ، ކުރު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި އެވަރުގެ ބޮޑު ކެޕިޓަލް އިންޖެކްޝަނެއް ޖެހުމުގެ ބަދަލުގައި، މި ވަގުތު
އަގުހެޔޮކުރަން، މިސާލަކަށް އަމިއްލައަށް ޑިސްޓްރިބިއުޝަން، އަދި ޓޭންކުތަކެއް ނުޖެހިކަމުގައި ވިޔަސް، އަމިއްލަ
ޑިސްޓްރިބިއުޝަން ޗެނަލް ގާއިމުކުރުމާ ދޭތެރޭގައި ކޮންގޮތަކަށްތޯ ވިސްނަނީ؟ ދެން 35 ޖެން ސެޓު
އިންސްޓޯލްކުރުން؛ ޗައިނާ ސަރުކާރުގެ އެހީގައި ލިބިފައި ހުރި 35 ޖެން ސެޓްސް އިންސްޓޯލްކުރެވުނީ ކޮން
ދިމާލެއްގައިތޯ؟ އަދި މިދިޔަ ސަރުކާރު ނޫން ކުރީ ސަރުކާރުގައި ބައި ވޯޓަރ ގެ، އައްޑޫގައި ބައި ވޯ ޓަރގެ
ސިސްޓަމެއް ގާއިމުކުރެވި، އެ މަސައްކަތް ބަރާބަރަށް ކުރިއަށްގެންދޭތޯ؟ ދެން ހަމަ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ
އެނގިލަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ އެންމެ ފަހު ސުވާލެއްގެ ގޮތުން، އައްޑޫ އާއި ފުވައްމުލަކަށް އިނގޭތޯ. އައްޑޫއާއި
ފުވައްމުލަކަށް މިދިޔަ ސަރުކާރު ނޫން އޭގެ ކުރީ ސަރުކާރުގައި ހިޓާޗާީއ ވެފައި އޮތް އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން، އެއީ
އެމް.ޑަބްލިއު. އެސް.ސީގެ ބައުންޑްރީ އޭރި އާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭކަން ދެނެވަޑައިގަންނަވަންތޯ؟ އަދި އެއާ ބެހޭ ގޮތުން
މިހާރު އެއްވެސް ވަރަކަށް މަ ޝްވަރާކުރަމުންދޭތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފެނުގެ ނިޒާމު؛ އަޅުގަނޑުމެން ފެނުގެ ނިޒާމުގެ ޚިދުމަތް ދެނީ 43 ރަށަށް. 56
ރަށަކަށް ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ޚިދުމަތް. އޭގެތެރެއިން މިހާތަނަށް އޮޕަރޭޝަންގައި އުޅޭނީ ހަތަރު ވެކިއުމް ސިސްޓަމް.
ދެން ގާތްގަނޑަކަށް މައިގަނޑަކީ ހަމަ ގްރެވިޓީ. ފުވައްމުލަކާއި އައްޑޫގައި ހިޓާޗެީގ ކޮމްޕޯނަންޓެއް އޮންނަކަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރީގަ އި އި ނގޭ. ދެން މިހާރު އައްޑޫ އަތޮޅު ހިތަދޫއާއި އަ އްޑޫ އަތޮޅުގެ ބައެއް ރަށްރަށަށް، ހަމަ
އިއްޔެގަ އި އަޅުގަނޑުމެންނާއި ، އެމް.ޑަބްލިއު. އެސް.ސީ އާއި ، އެންވަޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީއާ މަޝްވަރާކުރެވިގެން
އަޅުގަނޑުމެންނާ އެ ބައި މީހުން ހަވާލުކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް މިހާރު ވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކުރެވިފަ. ދެން
އޭގައި ފައިނޭންޝަލް، ހިޓާޗާީ އއި އެމް.ޑަބްލިއު. އެސް.ސީ އާ އެއްކޮށް އޮތް އެއްޗެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޭނގެ.
އެންވަ ޔަރަންމަންޓް މިނިސްޓްރީ ން އަޅުގަނޑުމެންނާ އެބައޮތް މިހާރު އެތަންތަން ހަވާލުކޮށްފަ. ވިދާޅުވި، 35 ޖެން
ސެޓް ސީދާ އަރުވާފައިވަނީ ކޮންކޮން ރަށެއް ކަމަށް މި ވަގުތު ދަންނަވަން އުޒުރުވެރި. އުޒުރުވެރީ ގެ މާނައަކީ،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ 35 ޖެންސެޓަކީ ކޮންތަނަކަށް އެރު ވި އެއްޗެއް ކަމެއް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތުތައް ކުރީގައި
ފޯރުކޮށްދިން ނަމަ، ރަށްރަށް ވަކިވަކިން ބުނެވިދާނެ. އެކަ މަކު މިހާރު އެ މަޢުލޫމާތުތައް ނޭނގޭތީވެ އެއީ އެންމެ
ޞައްޙަ މައުލޫމާތަކަށް ނުވާނެ. ފޯރުކޮށްދެއްވިދާނެ. އެ އެނގެން ހުންނާނެ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މަހެއްގެ މައްޗަށް
އަޅުގަނޑުމެން އެސް.ޓީ.އޯއަށް ދައްކަންޖެހޭނެ ފަސްދޮޅަސް؛ ކީކޭތޯ؟ (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އާދެ މައްސަލައެއް ނެތް
އަރުވާނަން އިނގޭތޯ.
28

ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ހަމަ އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަދޭން ބޭނުން. އޭރުގައި ސަރުކާރުން، އެއީ މިދިޔަ ސަރުކާރު ނޫން ކުރީ ސަރުކާރުން
ހިޓާޗާީއ އެކީގައި ވެވުނު އެއް ބަސްވުމުގެ ދަށުން، ޝެއަރހޯލްޑަރސް އެގްރިމަންޓުގެ ދަށުން ޙަޤީޤަތުގައި އައްޑޫގެ
އޭރިއާ އާއި ގްރޭޓަރ މާލެ ރީޖަނާއި އަދި ފުވައްމުލަކު ހިމެނެނީ އެ އެގްރިމެންޓުގެ ދަށުން. އެމް.ޑަބްލިއު. އެސް.ސީ ގ ން
ފެނާއި ނަރުދަމާ ގާއިމުކޮށްދޭންޖެހޭ އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީ ގެ ފަރާތުން ޖެހޭނެ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، އެކަން
ހަމަ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި ދަންނަވާލީ. އެ ބޭފުޅުންގެ ޝެއަރ ހޯލްޑަރސް އެ ކަން އޮންނާނެ. ތި ބޭފުޅުންނަށް އިތުރު
ޑިވެލޮޕްމަންޓަކަށް ވާނެތީ ހަމަ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި ދަންނަވާލީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައި އޮތް ގޮތުން ވެއްޖެއްޔާ ހަމަ އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީން ޑިވެލޮޕްކޮށް އެ ނިންމަނީ.
އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުވަނީ ހަމަ އޮޕަރޭޓްކުރަން.
ފެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޟުލް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، މިހާރު އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީން އައް ޑޫ ހިތަދޫ، މިސާލަކަށް މި އޭރިއާ ޑިވެލޮޕްކުރަނީ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން
އިނގޭތޯ. ޝެއަރހޯލްޑަރސް އެގްރިމެންޓަކީ އޯނަރޝިޕެއްގެ ދަށުން އަންނަ އެއްޗެއް. އެހެންވެއްޖެ އްޔާ، އެ
އޯނަރޝިޕްގެ ވާހަކަ އަ ޅުގަނޑު މި ފާހަގަކުރީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލުކުރަނީ އޮޕަރޭޓިންގ ލައިސަންސަ ކާ އެއްކޮށް އޮޕަރޭޓްކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެބަ އި
އަނެންހެން ނެތް މާ ބޮޑަކަށް އަނެކަތިކުރެވިފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެވަނަ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑު ހުޅުވައިލަނީ. ފުރަތަމަ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް. ދެވަނަ
ފުރުޞަތަށް އެދިފަ ތިބި އޯޑަރު އަޅު ގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން. ފުރަތަމަ ޙުސައިން ޝަހީމް، ޢަލީ ޙަމީދު،
އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް، ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ، ފަޟުލް ރަޝީދު، އިބްރާހީމް ރަޝީދު،
މުޙައްމަދު ނިހާދު. ހަމަ އެދިފަ އި އޮތް ތަރުތީބުން އަޙްމަދު ޙަލީމް.
29

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެން ބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ކޮމްޕެނީގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރަކީ ވަރަށް ބައިވަރު އިޚުތިޔާރުތަކާއި ބާރުތައް
ކަންކަން ނިންމުމުގައި އޮންނަ ބޭފުޅެއް. ދެން މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރު ޒިންމާދާރުކުރަންޖެހިވަޑައިގަންނަވަނީ
ޗެއަރމަނަށް. ދެން ޗެއަރމަން ޒިންމާދާރުކުރުވަންޖެހެނީ މުޅި ބޯޑަށް. އެހެންވީމާ، ތިބޭފުޅުންގެ ތެރޭގައި އެކަން
އެގޮތަށްތޯ ޕްރެކްޓިސްކުރައްވަނީ؟ އެކަން އެގޮތަށް ހިނގާތޯ؟ ނޯޓުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން. އެކަން އެގޮތަށް ހިނގާތޯ؟
ދެން ނުހިނގާ ނަމަ، ނުހިނގަނީ ކީއްވެގެންތޯ އަޅުގަނޑު ބަލައިލަން ބޭނުން. ދެން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަން އެބައޮތް، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަނަށް ޔޫޓިލިޓީޒްގައި ހުރި އެސެޓްސް އެންޑް ލައިބިލިޓީސް
ޓްރާންސްފަރވެގެން އައިއިރުގައި ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން އޮޑިޓުކުރުމުގައި ބައިވަރު ދަތިތައް ދިމާވާ ކަމަށް، ފެނަކަ
ކޯޕަރޭޝަންގެ އެސެޓްސް އެންޑް ލައިބިލިޓީސް ނެތް އިނގެންނެތީމަ، ބެލެހެއްޓިފައިނެތީމަ. ދެން ވޭތުވެދިޔަ ޔާމީން
ސަރުކާރުގައި އެކަން ނުކޮށް އޮތީ. ދެން މިހާރު ތިބޭފުޅުން ހަވާލުވެގެން އެ މަސައްކަތް ފަށައިފިންތޯ؟ އެ
މަސައްކަތްކޮށް ނިންމާފައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ތިތަން އޮޑިޓްކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ތިތާނގެ ކަންކަން ނިންމޭނެ
އެސްޓިމޭޓެޑް ޑޭޓެއް މި ކޮމިޓީއަށް ދެއްވިދާނެތޯ؟ ބޭނުން ދެއްވަން. މި ވަގުތުން ވަގުތަށް ނުދެއްވޭ ނަމަވެސް،
ފަހުން ލިޔުމަކުން ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޑޭޓެއް، އެސެޓްސް އެން ޑް ލައިބިލިޓީސް ތިބޭފުޅުންނަށް
ބެހެއްޓުމަށް، ޓެރީފްގެ ކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް، އޮޑިޓު ކުރެވޭނެ ގޮތަށް ، އޭ.ޖީ އޮފީހުން ވަޑައިގެން އޮޑިޓްކުރެވޭނެ
ގޮތަކަށް ތިބޭފުޅުންގެ ބުކްސް ބެހެއްޓޭނީ ކިހާ ޑޭޓެއްގައިތޯ؟ އެއީ އެއް ކަންތައް. ދެން އަނެއް ކަމަކީ، މިހާރު މި
އޮތީ ތިބޭފުޅުން ކިއު ތްރީ، ކިއު ފޯގައި ތިބޭފުޅުން ތި އޮތީ ގާތްގަނޑަކަށް ނޮންކަރަންޓް އެސެޓްސް އިންކްރީޒް ޑް
ބައި 22 މިލިއަން. އާދެ! މިހާރު ހަމަ ސީދާ ސުވާލު މި ކުރަނީ. ދެން ތި ބޭފުޅުންގެ ބުކްސްގައި، ފައިނޭންސްގަ އި
އެބަހުރި އެސެޓްސްއާއި ލައިބި ލިޓީޒާ މިކަހަލަ އެއްޗެހިތަ އް ޖަހާފަ. ދެން އަނެއް ކަމަކީ ވިދާޅުވެއްޖެ ތެލުގެ އެއްވެސް
ކަހަލަ ކަމެއް ނުހިނގާނޭ. ދެން އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކަށް ޖަވާބުދެއްވާނެ ކަމެއް ނެތް އިނގޭތޯ. ނިންމާލީ އަޅުގަނޑު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޖަވާބުދެއްވާ! ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު ގަޑި އިތުރުކުރާނަން. އާދެ، އެހެންވީމާ، ސުވާލާއިގެން
ކުރިއަށް ގެންދަވާ އަޅުގަނޑު ގަޑިއިތުރުކުރާނަން.
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
30

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. ގަޑި އިތު ރުކޮށްފައި ކުރިއަށް ގަންދާނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރުވެސް
ތިބޭފުޅުންގެ ފައިނޭންސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި ހުރިއިރުގައި ވެސް ތިބޭފުޅުން އެބަ ގެންގުޅުއްވާ އެސެޓްސް
އެންޑް ލައިބިލިޓީޒާއި މިކަހަލަ އެއްޗެހިތައް. ދެން އެހެންވީ މާ، އެކަމަކު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އެބަ ވިދާޅުވޭ ނެތޭ
އިނގޭކަން. ނުވެއޭ އެކަމެއް. ދެން ތިބޭފުޅުން ވިދާޅުވޭ، ތެލުގެ އެއްވެސް ކަހަލަ ކަމެއް ނުހިނގާނޭ. ދާދި ފަހުން
ހަމަ އެސް.އޯ.އީ ކުންފުންޏަކުން އެބައޮތް ތަނަކަށް ތެޔޮ އެޅިއިރުގައި އަށް ހާސް ލިޓަރަކާއި، ބާރަ ހާސް ލިޓަރުގެ
ފްރޯޑެއް ހިނގާފަ. އެހެންވީމާ، ތިބޭފުޅުން މިކަމަށް ކިހާވަރަކަށް ސަމާލުވެތިބިތޯ ބަލައިލަން އަޅުގަނޑު ބޭނުން. މިއީ
ވެސް ދެން ދާދި ފަހަކުން ހިނގާފައި އޮތް ކަމެއް. އެހެންވީމާ، ތިބޭފުޅުން ނުހިނގާނެ ކަމަށް ތި ވިދާޅުވަނީ. ދެން
އެހެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ކުރެއްވި ސުވާލަކަށް އެމް.ޑީ އެބަ ވިދާޅުވޭ، އުޒުރުވެރިވަމޭ. މި ކޮމިޓީއަކަށް
އުޒުރުވެރިވެ ވަޑައިނުގެންނެވޭނެ. މި ކޮމިޓީއަށް ފަހުން ނަމަވެ ސް އެ ޖަވާބު ފޯރުކޮށްދެއްވަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އެ
ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވާލީ. ދެން ޝަރޫގެ މައްސަލައިގައި އެހެން ވިދާޅުވުމަށްވުރެ، ޝަރޫއަށް ފައިސާ، ސާދަ މިލިއަން
ރުފިޔާ ތިތަނުން ދޭންޖެހުނީ ކޮންކަމަކާތޯ؟ އޭގެ ޑީޓެއިލްސް ކުޑަކޮށް ކުރުކޮށް އަޅުގަނޑު ބޭނުން ސާފުކޮށްލަން. ދެން
ދާދިފަހަކުން ތިކޮޅުން ސާދަ ޖެން ސެޓެއް ގެންނަށް ވެގެން ޓެންޑަރަށް ހުޅު ވާލައި ، އޭގެތެރޭގައި ބާވީސް
ކުންފުންޏަކުން ބިޑުކުރި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ. ދެން އޭގެތެރެއިން އެކާވީސް ބިޑު ކެންސަލްވި
ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ. އެހެންވީމާ، އެހާ މަތީ އަދަދެއްގެ ބިޑު ކެންސަލްވެފައި، ހަމައެކަނި
އެންމެ ކުންފުންޏެއް ކޮލިފައިވެފައިވެފައި، އެއީ ސްރީލަންކާގެ ކުންފުންޏެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު
ލިބެނީ. އެ ކުރި ޓެންޑަރ ގެ ދަށުން ބިޑުކުރި ފަރާތުން ތިބޭފުޅުންނަށް ދެ ޖެންސެޓު ލިބިފައި ހުރި ކަމަށް
އަޅުގަނޑަށް އެނގިފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ ބިޑުގައި ތިބޭފުޅުންނަށް ބާކީ ޖެންސެޓު ލިބެން ހުރީ ކޮންޑޭޓަކަށްތޯ؟
އެ ސާފުކޮށްލަން ބޭނުން. ދެން އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އަރިހުގައި އަޅުގަނޑު އެދެން ބޭނުން، އެ ބި ޑުތައް
އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ބަލައިލަން މި ކޮމިޓީއަށް ގެންނަން. އެހެންވީމާ، ޝުކުރިއްޔާ އަޅުގަނޑުގެ މި
ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވި އްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއް ކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ސަމާލުކަމަށް ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކުންފުނީގެ އޮޕަރޭޝަންސް ތެރޭގައި ހިނގާ
ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއަށް ވަދެ، އޮޕަރޭޝަންސް ޑީޓެއިލަށް ގޮސް އޮޕަރޭޝަންސް ތެރެއަށް ވަންނަ ބައެއް ނޫން.
އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންޑޭޓެއް ނޫން އެއީކީ. އެހެންވީމާ، އަދި ޓެންޑަރރ ޕްރޮސެސްގެ ތެރެއަކަށް އަދި އަމުދުން
އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުވަދެވޭނެ. އެހެންނަމަވެސް، އޭގައި ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް އޮތިއްޔާ ބެލޭނެ އިންތިޒާމު އޮވޭ. އެކަން
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަހުން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅައިގެން، އަދި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ތެރެއިން ވެސް
31

ބެލޭނެ ކަންތައްތައް ހުރޭ. އެގޮތަށް އެކަންތައްތައް ބެލޭނެ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެން ކުރެއްވި ސުވާލުތަކަށް
ޖަވާބުދެއްވުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެ ބޭފުޅުން އުޒުރުވެރިވާ ވާހަކަ އެ
ވިދާޅުވީ ، ވަޑައިގެންނެވިއިރު ކުރިން އެ މަޢުލޫމާތު އެނގިފައިނެތީމަ އެ މަޢުލޫމާތު ހިއްޕަވައިގެން ވަޑައިގެންނެތީމަ
މިވަގުތު އޭގެ ޑީޓެއިލްސް އަތްޕުޅުގައި ނެތީމަ ސާފުކޮށް ދަންނަވަން ދަތިވާތީ. ދެން ވިދާޅުވެއްޖެ، އެ މަޢުލޫމާތު
ފަހުން ހިއްސާކޮށްދެއްވާނެ ވާހަކަ. ދެން ހުރި ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބުދެއްވުން އެދެން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ޗެއަރމަން މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދޭނަން އެމް.ޑީ ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ ސުވާލަށް އިނގޭތޯ. އެމް.ޑީ؛ މެނޭޖިންގ
ޑައިރެކްޓަރ ޖަވާބުދާރީކުރުވުން މި އޮންނަނީ ބޯޑަށް އިނގޭތޯ އަނެކަތި ދީފަ. ދެން ބޯޑު މީޓިންތަކުގައާއި އަދި ބޯޑުގެ
ކޮމިޓީތަކުގައި ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ މަސައްކަތް ހަމަ ހިނގާ އިނގޭތޯ. ދެން ޗެއަރމަންގެ ހައިސިއްޔަތުން އަޅުގަނޑު
ޖެހެނީ އެ ފުރުޞަތު ހުޅުވަލަދޭން ބޯޑު މެންބަރުންނަށް ކުރައްވަން، ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ ގޮތުން ރިކުއެސްޓުކުރައްވާ
މަޢުލޫމާތު ހޯދައިދިނުމާއި، އަދި ކުރައްވާ ސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ހޯދައިދިނުން. ދެން އެކަންތައް ކުރިއަށްދޭ. ދެން
އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފަލާއެކު ދަންނަވާލަން. މި ވަގުތަކު އަދިއެއް މެނޭޖިންގ ޑައިރެކްޓަރާ ދޭތެރޭގައި އެއްކަލަ
ސުވާލުއުފެދޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށެ އް ނާދޭ ކަމެއް. އެކަމަކު ކުންފުނި ތެރޭގައި ހިނގާ ބައެއް ކަހަލަ މުޢާމަލާތްތަކުގެ
ކަންތައްތަކުގައި ޖަވާބުދާރީވުމާއި މި ކަންތައްތައް ހިނގާ އިނގޭތޯ. ދެން ބޯޑާއި ޗެއަރމަން ޖަވާބުދާރީވާން މި ޖެހެނީ
ޕީ.ސީ.ބީގެ ބޯޑަށް. ދެން ކޮންމެވެސް ހާލެއްގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއަށް. ދެން އެބޭފުޅުން އެކަހަލަ ސިޓީއެއް
އެއްޗެއް ފޮނުއްވައިފިއްޔާ، ނޫނިއްޔާ ސުވާލެއް ކުރައްވައިފިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ވަގުތުން ޖަވާބުދާރިވަން. ދެން
ދެންހުރި ހިންގުމާއި ރިލޭޓެޑް ސުވާލުތަކުގައި އެމް.ޑީ ޖަވާބު ދެއްވާނެ. ޝުކުރި އްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޝުކުރިއް ޔާ އި އްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް މާފާ އެއްކޮށް ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު
މި ތަނަށް އައިއިރު އަޅުގަނޑަށް ނޭނގި ހުރި މަޢުލޫމާތެއް ވީމަ، ދެން މި ވަގުތު އުޒުރުވެރިވާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު
ބުނީ. އެއްވެސް ހާލެއްގައި އެ ވާހަކަ ބުނަން މިތާ އުޒުރުވެރިވަނީކީ ނޫން. އެ އިންޖީނުތައް ޑިސްޓްރިބިއުޓުކޮށްފައި
ހުރި ރަށްތައް ސީދާ އަޅުގަނޑަށް ނޭނގޭ ހާލު މިތާ ނުބުނެވޭނެތީ އަޅުގަނޑު އެހެން ބުނީ. ތިބޭފުޅުންނަށް ހަމަ
ކޮންމެ ވަގުތެއްގައި ވެސް އެ މަޢުލޫމާތުތައް އެރުވިދާނެ. ޝަރޫ ލޯންޗުގެ ކޭސްއަކީ، ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން
އެންމެންނަށް ވެސް އެނގިފައި އޮންނާނެ ފަދައިން، ޑޮލަރުގެ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުމަށް، ހިންގާފައި ހުރި މުޢާމަލާތެއް
އެއީ. ކުންފުންޏަކަށް އެ ލާރިއެއް ނުލިބޭ. އެހެންވީމާ، ކޯޓު މަރުޙަލާއިން، އެއް ކޯޓު މަރުޙަލާއިން ނިމިފައި، އަނެއް
32

ކޯޓު މަރުޙަލާއަށް ދާން އޮތް އެއްޗެ އް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އޭތި ކޯޓު މަރުޙަ ލާއަށް ގެންގޮސްފަ އިވާނީ.
މަޢުލޫމާތުތައް؛ ޖެން ސެޓުގެ ބިޑާ ބެހޭ ގޮތުން މަޢުލޫމާތުތައް ރަނގަޅެއް ނޫން. އެއީ ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތްތަކުގެ ހަމަ
ރަނގަޅު އިވެލުއޭޝަނެއް ހެދި، ދެ ފަރާތަކަށް އިންޖީނުތަކެއް ހަވާލުވެފައި ހުންނާނީ. އެ ބޭފުޅުންނާއި
އަޅުގަނޑުމެންނާ ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، ޖުލައި މަހު ނޫނީ ޖުލައި މަސް ނިމި، އޯގަސްޓު މަހު ފުރަތަމަ
ހަފުތާގެ ތެރޭގައި ހުރިހާ ޖެންސެޓެއް އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް ވާސިލުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނާއި އެބައި
މީހުންނާ އެއްކޮށް އެގްރީމެންޓު ހެދިފައިވާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސާފުކުރައްވަން އެބައޮތްތޯ؟ ފޮލޯއަޕް ސުވާލެއް ލިބިލައްވާނެ.
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، އެހާ ބައި ވަރު ބިޑު ކެންސަލްވީމާ، ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން މިދެންނެވީ، އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރަށް
ވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ، ކުންފުނީގެ އޮޕަރޭޝަންސްގެ ކަންކަމަށް ވަދެގެން އެއްޗެހި އޯޑަރުކުރާކަށް ނޫން
އަޅުގަނޑު މި އުޅެނީ. ހިނގާގޮސްފައި ހުރި ގޮތަށް ބަލާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ހަމަ މަޢުލޫމާތު
ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ހޯދައިގެން މި ތިބެނީ. އެހެންވީމާ، ބަލައިލަން ބޭނުންވާތީ. އެހެންވެގެން މިދަންނަވަ އިލެވެނީ
އިނގޭތޯ. އާދެ، މި ވަގުތު ނޫންނަމަވެސް ފަހުން ނަމަވެސް، އެ އެއްޗެހި އަޅުގަނޑު ބަލައިލަން ބޭނުންވޭ. އެއީ
ސަރުކާރުގެ ހަމަ އެންމެ ރުފިޔާއަކީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ ވޯޓަކުން އިންތިޚާބުވެގެން އައިއްސަ ތިބީމަ
ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރަން މި ތަނުގައި އައިސް ތިބި ބައެއް މިއީ. އެހެންވީމާ، މި ދަންނަވާލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ޕްރޮސެސްގައި ކޮރަޕްޝަނަށް މަގުފަހިވާ ގޮތަށް، ނޫނީ ގަވާއިދާއި ގާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަމެ އް ހިނގާފައި އޮތް ކަމަށް
ތުހުމަތުވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން ކުރެވޭނެ ނިޒާމު އެބައޮތް ބައްޓަންވެފައި މި ސިސްޓަމުގެ ތެރެއިން.
މަޖިލީހުގެ ތެރެއިން ވެސް އަދި އެހެން މުއައްސަސާތައް މެދުވެރިކޮށް ވެސް. ދެން އެކަހަލަ ކަމެއް ތުހުމަތުކުރެވޭ
ކަމުގައި ވަންޏާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެގޮތަށް ހުށަހަޅުއްވައިފިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ގެންދާނަން. އާދެ،
އެމް.ޑީ އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން...
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
33

އެއް ޗެއް އިތުރުކޮށްލާނަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ މަރުޙަބާކިޔާނަން ތި އެންމެ ބޭފުޅުންނަށް ވެސް. ތި އެންމެ
މެންބަރުންނަށް ވެސް މި ކޮމިޓީއަށް ވެސް އަދި މަޖިލީހުގެ އެހެން ކޮމިޓީއެއް ނަމަވެސް ، ހަމަ ބައްލަވަން އެދިއްޖެ
ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، ހަމަ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް ހަމަ ސާދާކޮށް މިތަނާ ހިއްސާކުރާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޙަމީދަށް ފުރުޞަތުއަރުވަނީ. ހަމަ ތަކުރާރުކޮށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން
ބޭނުންވޭ، ކުންފުނި އޮޕަރޭޝަންސް ތެރެއަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުވަންނާނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޙަމީ ދު.
އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤަ އްރިރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ކުންފުނީގެ ތެރެއަށް ކޮންމެހެން ވަނުމުގެ މާ ބޮޑު އިންޓްރަސްޓެއް އަދި މި
ވަގުތު ނެތް ވާހަކަ ދަންނަވާލަން އިނގޭތޯ. ސަޢީދު؛ އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރަން ވަރަ ށް އުނދަގޫ ހާލަތެއްގައި
އޮތް ކުންފުންޏަކާ ހަވާލުވެވަޑައިގެން ތި ހުންނެވީ އިނގޭތޯ. ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި.
އަގުތައް ކެޕްކުރެވިފައި ، ލޮސް މޭކްކުރާ ކުންފުންޏެއްގައި ތި ހުންނެވީ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންނަށް
ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތްތައް ބަރާބަރަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޓަކައި ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން
މިދައްކަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސަޢީދު އަރިހުން އަހާލަން ބޭނުންވަނީ، ވިދާޅުވެއްޖެ އިސްދޫ، ކަލައިދޫ،
ދަނބިދޫގެ ނަރުދަމާއާ ބެހޭ ގޮތުން ތިމަންނަމެން ރިޕޯޓެއް ހަދައި ނިމިފައޭ އޮތީ އިނގޭތޯ. މައްސަލަތައް ހުންނާނީ
އެހެންވެއްޖެއްޔާ މިހާރު އައިޑެންޓިފައިކުރެވިފައި އިނގޭތޯ. އޭގެ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް ދައްކާ ގެއްލުންތައް ވެސް
ހުންނާނީ ވަޒަންކުރެވިފަ. ރައްޔިތުން ތަހައްމަލުކުރަމުންދާ އުނދަގޫތައް ވެސް ހުންނާނީ އެނގިފައި ދެއްތޯ؟
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، މިދެންނެވި މައްސަލަތަކަށް ޓެކްނިކަލީ ޙައްލެއް ލިބޭނީ
ކިހާދުވަހަކުންތޯ އިނގޭތޯ؟ އެއީ އެއްސުވާލު. އެއީ ހަމަ ވަޑައިގެން ބެއްލެވީމަ އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، ވަރަށް ބޮޑެތި
އުނދަގޫތަކެއް އެބަހުރި. ޞި އްޙީ މައްސަލަތައް ވެސް ވަރަށް ބޮޑުތަނުން ގޯސްކޮށް އެބަހުރި އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު
ދައްކައިލާނަން، މިހާރު ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ފޮޓޯތަކެއްވެސް އަޅުގަނޑުގެ އަތުގައި އެބަހުރި. މިހާރު މި ކަންކަން
އިނގޭތޯ، މި ފޮޓޯތަކުން އެ ފެންނަނީ އިސްދޫގެ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ފެއިލްވެ ގެން، މި ހަފްތާ ތެރޭގައި އަދިވެސް
ޙައްލެއް ނާދޭ އިނގޭތޯ. ރައްޔިތުން އަމިއްލައަށް ޖަންގް ޝަންތައް ހުސްކޮށްގެން މޫދަށް އަޅާ ތަން އިނގޭތޯ.
އެހެންވީމާ، އެ ފޮޓޯތައް ބަލައިލީމަ ވެސް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ، ރައްޔިތުން ގޮސް މޫދަށް އެރި ބީޗަށް މި
ހުސްކުރަނީ ހަންތަކަށް އަޅައިގެންގޮސް އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި ލެވަލަށް ދިޔައިމާ ދެން ދިމާވާ ވަރަށް ގިނަ
މައްސަލަތައް ހުންނާނެ. އެހެންވީމާ، މި ކަންކަމަށް އަވަސް ޙައްލެއް އަންނަން އެބަޖެހޭ. މިކަން ދިމާވެފައިވާ
34

މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، އެތަނުގައި ޖަންގުޝަންތައް ހުސްކުރަން އަންނަ ފެނަކައިގެ ލޮރީ، ވެހިކަލް ދުއްވުމުގެ ހުއްދަ
ފުލުހުން ނުދީގެން، އޭގެ ލައިސެންސްތައް މުއްދަތު ހަމަވެފައި ހުރީމަ، އެކްސްޕަޔަރވެފައި ހުރީމަ، ރަޖިސްޓްރީގެ
މައްސަލަ އުޅޭތީ ފުލުހުން އެ ދުއްވުމުގެ ހުއްދަނުދީގެން އެ ބޭނުންނުކުރެވިގެން ރައްޔިތުން އަމިއްލައަށް ސެޕްޓިކް
ޓޭންކުތައް ހުސްކޮށްގެން މޫދަށް އަޅަނީ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނ ޑަށް ހީވަނީ ސަ ޢީދު މިހާރު ހުންނާނީ އެ
މަޢުލޫމާތުތަކާ އެއްޗެހި ބައްލަވާފައި ކަންނޭނގެ. އެހެންވީމާ، މިކަމަށް ޙައްލެއް ހޯދޭނެ ދުވަހެއް އަޅުގަނޑަށް
ދަންނަވާލަދޭންވީ ވަރަށް ސާފުކޮށް، އިތުރަށް މާ ގިނަ ކަންތައްތަކެއް މެދުވެރި ނުކޮށް އިނގޭތޯ. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ
ދެވަނަ ސުވާލު. ތިންވަނަ ސުވާލަކީ ،މައިބާދޫގެ އިންޖީނުގެ ހުރީ އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ރަށުގެ މެދުގައި. މުޅި
އާބާދީގެ މެދުގައި ހުރީ އިނގޭތޯ. ދެން ހަމަ ވަރަށް ބައިވަރު ދުމާ އެއްޗެހި ބޭރުވޭ. އަދި ކަޅުތެލާ އެއްޗެހި ވެސް
ހަމަ ރަށުތެރެއަށް ބޭރުވޭ. އަޅުގަނޑު އަތުގައި އެބަހުރި ހަމަ އޭގެ ފޮޓޯތައް މިހާރުވެސް އިނގޭތޯ. އިންޖީނުގެ މިހާރު
ހަވާލުވެފައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުން ވެސް؛ އާދެ، އެހެންވީމާ، މި ކަންކަމަށް ޙައްލެއް މިދެންނެވީ ވަރަށް އަވަހަށް
ބޭނުންވެއޭ. އެހެންވީމާ، މައިބައިދޫގެ އިންޖީނުގެ ރެލޮކޭޓުކުރުމުގެ އެއްވެސް ޕްލޭނެއް އެބައޮތްތޯ؟ އޮތީ ކަމަށް ވަންޏާ
ކިހާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައިތޯ މި އިންޖީނުގެ ރެލޮކޭޓުވެގެންދާނީ އިނގޭތޯ؟ ދަނބިދޫއާއި މައިބާދޫގެ ކަރަންޓުގެ މިއ
އޮންނަ ޝޯޓޭޖަށް ޙައްލެއް ގެނައުމަށްޓަކައި އިތުރު ކެޕޭސިޓީ ބޮޑު ޖަނަރޭޓަރެއް އެތަނަށް ގެންދިޔުމުގެ ވިސްނުން
އެބައޮތްތޯ؟ ކިހާ ދުވަހަކުންތޯ މިކަން ކުރެވިގެންދާނީ؟ މި ތިން ސުވާލު އަޅު ގަނޑު ސާފުކޮށްލަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. ދެންމެ ތި ވިދާޅުވި އިސްދޫ ކަލައިދޫގެ މައްސަލަ ޙައްލުކުރަން ރަނގަޅު، އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މިހާރު ގޮތްތަކެއް ފެނިފައި ވަނީ. އެކަމަކު އެއީ ޚަރަދުތަކެއް ހިނގާ ކަމަކަށް ވާތީވެ ، އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު
މަޝްވަރާކުރަންޖެހޭ ވުޒާރާތަކާ މަޝްވަރާކުރަމުންދަނީ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އޯގަސްޓު މަސް ނިމޭ ތަނުގައި
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރެވޭނެ. ދެން ތި ވިދާޅުވީ ބައުޒަރުގެ ވާހަކަ. ބައުޒަރު
ރަޖިސްޓްރީ ހަދަންވެގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވުނު މަސައްކަތަކީ ، އަޅުގަނޑަށް މިތާނގައި ބުނަން އުނދަގޫ
މަސައްކަތްތަކެއް. ސަބަބަކީ، އޭގެ ޑޮކިޔުމެންޓުތައް ނެތިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެކަމާ ބެހޭ ހުރިހާ މިނިސްޓްރީތަކަކަށް،
ހުރިހާ މިނިސްޓްރީތަކަށް އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ލިޔެވިއްޖެ މިހާރު ޑޮކިޔުމެންޓު ހޯދަންވެގެން . އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ
މިތާ ކިތަންމެ ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްކިދާނެ. އޭގެ އެއްވެސް ކަހަލަ ޙައްލެއް އަދާ ހަމައަށް ނެތް ލިބިފައެއް.
35

އެ ޑޮކިޔުމެންޓުތައް ވީ ތަނެއް ވެސް ނޭނގޭ. 3 މިނިސްޓްރީއަކާ ގުޅުންހުރި އެއްޗެހިތަކެއް އެއީ. އެއް
މިނިސްޓްރީން، އެއް ސަރުކާރު ން އަނެއް ސަރުކާރަށް ބަދަލުވެގެން އައިއިރު ލިޔެކިޔުމުން އަޅުގަނޑުމެން ހުންނާނެ
ލިޔެފައި އޭގެ ޑޮކިޔުމެންޓުތައް ހޯދަން. އަޅުގަނޑު އެދެފިން ތަކުރާރުކޮށް ޓްރާންސްޕޯޓް މިނިސްޓްރީގައި ވެސް ވަގުތީ
ލައިސަންސެއް ، ވަގުތީ ހުއްދައެއް އެކަމަށް. އަދި އެކަމެއް ވެފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އެއީ އޭގަ އި ދިމާވެގެން އުޅޭ
މައްސަލައަކީ. ޕޮލިހުން އެ ޔަކަށް ހުއްދައެއް ނުދެއްވާ އޭ ގެ ރަޖިސްޓްރީ ނެތީމަ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ
އެކަން އެހެން ދިމާވެގެން އުޅޭކަން. އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީބިޓީ ބަދަލުކޮށްފައި ހުންނާނީ، އެންވަޔަރަންމަންޓް
މިނިސްޓްރީއަށް، ޕްލޭނިންގ މިނިސްޓްރީއަށް، ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީއަށް. އޭގެ ޑޮކިޔުމެންޓެއް އަދިވެސް ނުފެނޭ.
ނުފެންނަ ހާލަތެއްގައި ޓްރާންސްޕޯޓް މިނިސްޓްރީން އެ ވިދާޅުވަނީ، ތިމަންނަމެންނަކަށް އޭގެ ލައިސަންސެއް ނޫނީ
ހުއްދަނުދެވޭނެ ކަމަށް. އެ ހުއްދަ ނެތް ހާލަތެއް ގައި ޕޮލިހުން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ހުއްދައެއް ނުދެއްވާ އެކަން
ކުރާކަށެއް. އެހެންވީމާ، އެކަމާ ހުރެ އެކަން ނުކުރެވި އޮތީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގުޅޭ ސުވާލެއް ކުރަން ކުޑަކުޑަ ފުރުޞަތެއް.
އިސްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ޙަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ދެންމެ ސަޢީދުމެން ވިދާޅުވެއްޖެ، މި ކޮމިޓީގައި ރާއްޖޭގެ 5 ދިމާއެއްގައި ކަރަންޓުގެ
ނެޓްވޯކެއް އިތުރަށް ގާއިމުކުރަމުންގެންދާ ވާހަކަ ދެއްތޯ؟ ދެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ވަ އުދުތަކުގެ ތެރެއިން އެބައޮތް
މި ހަފުތާ ތެރޭގައި އިޢުލާންކުރައްވާފަ އި، ރާއްޖޭގެ 5 ދާއިރާއެއްގައި އެއްފަސް ކުރުމުގެ ކޯޒްވޭތަކެއް އެޅެމުންދާ ވާހަކަ
އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ދާއިރާގައި ވެސް އެބަ އެޅޭ ކަލައިދޫއާއި ދަނބިދޫއާ ދޭތެރޭ ކޯޒްވޭ އެޅެމުން އެބަދޭ. ދިޔައިމާ
އެ ލިބެނީ ފަސް ހާހަށްވުރެ ބޮޑު އާބާދީއެއް ލިބިގެންދަނީ އިނގޭތޯ. އަ ޅުގަނޑު ކުރަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ ،
ފެނަކައިގެ އެބައޮތްތޯއޭ މިދަންނަވާ އެއްފަސްކުރުމުގެ ސިޔާސަތު ތަންފީޒުކުރެވިގެންދިޔައިމާ، ކޯޒްވޭ އެޅިގެންދިޔައިމާ
އެތަނުގަ އި ކަރަންޓުގެ ވިއުގަ އެއްކޮށްލާފައި އެއްހަބަކުން ކަރަންޓު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ވިސްނުމެއް އެބައޮތްތޯއޭ؟ އެއީ
ޙައްލެއް ގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފެންނާތީ އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ދަންނަވާލީ އިނގޭތޯ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރި ގޮތަށް އައްޑޫއާއި ލ. އަތޮޅަކީ އަޅުގަނޑުމެން ސެންޓްރަލް ޕަވަރ
ސްޓޭޝަނެއް ގާއިމުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ތަން. ދިރާސާތައް ނިމި، ޕްރޮޕޯސަލްތައް އަޅުގަނޑުމެން ޕޮލިސީ
36

ލެވަލްގައި ވީ. އެހެންވީމާ. ލ. އަތޮޅުގެ ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށް އެއް ވިއުގައަކުން ގުޅަ އިލެވޭނެ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ރިޕޯޓުގައި އެބަހުރި އެބޭފުޅުން ފާހަގަކުރައްވާފަ. ކުރިމަގުގައި ލ. އަތޮޅުގެ ކަރަންޓު ވިއުގައަކީ އެއް ވިއުގައަކުން
ގުޅިފައި އޮންނާނީ އެގޮތަށް އެކަން ގޮސްފި ކަމަށް ވަނީ ނަމަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ ، މިހާރު ކުންފުނީގައި ވަޒީފާއާ ތި ބޭފުޅުން ހަވާލުވާއިރު، އެ
ވަޒީފާއަކުން މަތިކުރެވޭ ޒިންމާތަކެއް ހަވާލުކުރެވޭތޯއޭ؟ އެ ޒިންމާތައް އެ ހަވާލުވެފައި ހުންނަ ނަމަ، މިއަދު...
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރު، ބަންގި ގަޑި ވީމަ، އަޅުގަނޑުމެން 10 މިނެޓުގެ ކުޑަ ބްރޭކެއް ނަގާފައި ފަށާނަން.
(ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ބްރޭކަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން މި ފެށީ. ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު
ނާޝިޒަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ދެންނެވިހެން، މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޒިންމާއެއް އޮންނަކަން އެބަ ކޮމިޓީއަށް
ކަށަވަރުކޮށްލަދޭންޖެހޭ. މިހެން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، ޙަޤީޤަތުގައި ނިމިގެންދިޔަ ތަނުގައި އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ
ގޮތުގައި އެސެޓް ރެޖިސްޓްރީ ބަލަހައްޓަން، އިންވެންޓްރީ ނަންގަވަން، މިކަހަލަ މި ހިސާބުކިތާބު ބެލެހެއްޓުމަށް؛
މިދަންނަވަން އުޅޭ ވާހަކައަކީ މާލިއްޔަތު ގާނޫނާއި މާލިއްޔަތު ގަވާއިދަށް އަދި ކުންފުނީގަ އި އޮންނަ ނޯމްސްތަކާއި،
ހަމަތަކާއި، ސްޓޭންޑަޑްތަކާއި، އެ ހިސާބުތައް ބެލެހެއްޓުމުގައި ޒިންމާވާ ފަރާތްތަކެއް ވާނެ. އެފަރާތްތަކާ މެދު މިއަދާ
ހަމައަށް އައިއިރު ފާހަގަކުރެވި އެ ފަރާތްތަކާ މެދު އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް އެޅިފައިވޭތޯއޭ؟ އަދިވެސް އެ ބޭފުޅުންނާތޯއޭ
ތި ޒިންމާތައް ހަވާލުކުރައްވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަވަނީ؟ އެ ކަމުގައި އިހުމާލުވެ، އެކަން ކުރުމަށް ނުކުޅެދުންތެރިކަން
ފެނިފައި، ސާބިތުވެފަ އި ތިބި ބަޔަކު ލައްވާ އެކަން ކުރެވިދާނެ ކަމަށް އެމް.ޑީ ގަބޫލުކުރައްވަންތޯއޭ؟ ދެން އޮތް
ސުވާލަކީ ، ކުންފުނީގެ ތެރޭގައި ވަރަށްގިނަ އިރެގިޔުލޭރިޓީސްތަކެއް ހިނގައި، ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ރައްޔިތުން،
ރައްޔިތުންގެ % 100 ހިއްސާވާ ކުންފުންޏެއް ވީމާ، ރައްޔިތުންނަށް ޑައިރެކްޓުކޮށް ވަރަށް ބޮޑެތި ގެއްލުންތަކެއް
37

ވެފައި ހުރިކަން ފާހަގަކުރައްވައިފި. އެހެންވީމާ، އެކަންކަމުގައި ބޯޑުގެ ދައުރަކީ ކޮބައިތޯއޭ؟ ބޯޑުން ކަންކަން
ނިންމައިގެންތޯއޭ މިކަންކަން ކުންފުނި ތެރެއިން ތަންފީޒުވެގެންގޮސްފައި މިހިރީ؟ އެހެންވީމާ، މިސުވާލަށް ޖަވާބެއް
ދެއްވުން އެދެން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކުންފުނީގައި މިހާރު ޢަމަލުކުރަމުންދާ ހަމަޔާއި އުސޫލުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ
މުވައްޒަފަކު ވެސް އެ މުވައްޒަފެއްގެ ވަޒީފާގެ ބަޔާނުގައި ސޮއިކުރާނެ. ދެން ތި ވިދާޅުވި ބޭފުޅުންނަށް މިހާރަކު އެ
ޒިންމާއެއް ނޯންނާނެ. އެ ބޭފުޅުން ލައްވާ އެފަދަ މަސައްކަތެއް ވެސް މި ކުންފުނިން މިހާރަކު ނުކުރާނެ. އެފަދަ
ކަމެއް ފާހަގަކުރެވިއްޖެ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، ވަގުތުން ވަގުތަށް ކުންފުނީގައި އޮންނަ ހަމަޔާއި އުސޫލުގެ ތެރެއިން
އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު އަޅުގަނޑުމެން އަޅަމުންދަނީ. ބޯޑުގެ އޮންނަ ކޮމިޓީތަކުން އޮންނަ ކޮމިޓީތަކުގެ ލަފަޔާއި
އިރުޝާދުގެ މަތީން، ކުންފުނީގެ އެހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ކުރަމުންދަނީ. ކުރީގެ ބޯޑުން އެ ކަންކަން ނިންމާފައި ހުރި
ގޮތާއި، އެކަންކަން އަޅުގަނޑު ޖެހޭނީ ސާފުކޮށްލަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުންފުޅުވާ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، ފަހުން
އެރުވިދާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފޮލޯއަޕް ސުވާލެއް އެބައޮތްތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ ، ކިތައް ބިދޭސީ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭތޯ ފެނަކައިގައި އިނގޭތޯ؟
ދެން ދިވެހިންގެ އަދަދަކީ ކިހާވަރެއްތޯ؟ ދެން އަނެއް ސު ވާލަކީ، ޗެއަރމަން ފާހަގަކުރައް ވައި ފި ކޯޕަރޭޓް ގަވަރނަންސް
ކޯޑަށާއި ޕީ.ސީ.ބީގެ ރެކޮމެންޑޭޝަނަށް؛ ދެން ޕީ.ސީ.ބީ އަޅު ގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ބެލިބެލުމުން ޕީ.ސީ.ބީއަށް ރުހުން
ނުދީ އޮތީ އިނގޭތޯ. ދެން އެއީ އެހެން މައްސަލައެއް. އެހެންނަމަވެސް، ކޮން ކޯޑުތަކެއްތޯ ހެދީ؟ ދެން މިހާރު
އަޅުގަނޑަށް އެބަފެނޭ، ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް ބޭނުންވާ މުދަލާއި ޚިދުމަތް ހޯދު މަތް ޢަމަލުކުރާ ގަވާއިދު، 26
ޖޫން 2018. މިއީ ކުރީގެ ގަވާ އިދެއް. މީގައި ވަރަށް ހީލަތްތެރިކަން ހިމެނޭ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ ގޮތުން. މިހާރު
މިސާލަކަށް މިއަށްތޯ ޢަމަލުކުރަމުންދަނީ އަދިވެސް؟ މިގަވާއިދަށްތޯ ޢަމަލުކުރަމުންދަނީ؟ އެއީ ސުވާލެއް އިނގޭތޯ. އެއީ
ރާއްޖެއިން ބޭރުން މުދަލާއި ޚިދުމަތް ހޯދުން. މީގެ 1 ވަނަ މާއްދާ އެބައޮތް؛ ރާއްޖެއިން ބޭރުން މުދަލާއި ޚިދުމަތް
ހޯދުމުގައި 10 މިލިއަން ރުފިޔާއަށް ވުރެން ދަށުން ކޮންމެ މު ޢާމަލާތެއް ވެސް އެ ވަގުތަކު ކުންފުނި ހިންގުމާ ހަވާލުވެ
38

ހުރި ފަރާތްތަކުން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނޭ. އިޚުތިޔާރަށް ދޫކޮށްލާފައި މި އޮތީ. 10 މިލިއަން ރުފިޔާގެ ތަކެތި ބޭރުން
ގެންނަ ކަމަށް ވަންޏާ އަދި 10 ހާސް ރުފިޔާގެ ވެސް، 10 މިލިއަން ރުފިޔާ އެއީ ވަރަށް ބޮޑު އަދަދެއް އެއީ . ބޭރުން
ކޮންމެ އެއް ޗެއް ވެސް ގެނެވިދާނެ. އިޚުތިޔާރަށް ދޫކޮށްލާފައި މި އޮތީ ބޯޑަށް. މިސާލަކަށް ކުންފުންޏަށް. އެހެންވީމާ،
މިއީ ވަރަށްބޮޑު ކޮރަޕްޝަނެއް. މިގޮތަށް މި ކަންތަކެއް ނުކުރެވޭނެ. ޓެންޑަރ އުސޫލުން ، މާލިއްޔަތު ގާނޫނުގައި
މުޅިން މަނާ ކަމެއް. މިއީ އޭރުގައި ވަގު ސިނކުޑިއަކުން އުފައްދާފައި އޮތް ގަވާއިދަކަށްތޯ އޭ މިހާރުވެސް
ޢަމަލުކުރައްވަނީ ތިބޭފުޅުން؟ އެހެންވީމާ، މިތާ އެހެން ގަވާއިދެއް ފެންނަންނެތީމަ. ދެން މީގެތެރޭގައި އެބަ ހިމެނޭ
މުދަލާއި ޚިދުމަތް ހޯދުން ބަލާނެ އުސޫލުތައް ވެސް. ވަރަށް ހީލަތްތެރިކޮށް އޮތީ. ކީއްވެގެންތޯއޭ މި ގަވާއިދު
ބަދަލުނުކޮށް އަނެއްކާވެސް ކުރީގެ ސަރުކާރުން ކޮށްފައި އޮތް ވައްކަމުގެ ތެރެއަށް ތިބޭފުޅުން ވަންނަނީތޯއޭ؟ އެއީ
އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑު މި ސުވާލުކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި މަސައްކަތްކުރަނީ މި ކުންފުނިތައް ހަމަ މިސްރާބަށް
އަޅުވަން. އަޅުގަނޑުމެން ބެލިއިރު ގިނަ ކުންފުނިތައް ހުރީ ދަރަނިވެރިވެފަ. މިއީ ރައްޔިތުންނަށް އަސާސީ ޚިދުމަތެއް
ފޯރުކޮށްދޭ ކުންފުންޏެއް. އެހެންވީމާ، ކީއްވެގެންތޯއޭ މިވަރުގެ ބޮޑު ޖަރީމާއެއް ތި ކުންފުނިން ހިންގަމުންދަނީ؟ މިއީ
ރައްޔިތުންގެ ކުންފުންޏެކޭ. މިއީ ސުވާލަކީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ކުންފުނީގައި ވަޒީފާ އަދާނުކުރައްވާނެ އިނގޭތޯ އެއްވެސް ބޭރު މުވައްޒަފެއް.
ސައްތައިން ސައްތަ ދިވެހިން މަސައްކަތްކުރާނީ. އަޅުގަނޑުމެން ތިއަކަށް ޢަމަލެއް ނުކުރަން. އަޅުގަނ ޑުމެން 2 ލައްކަ
25 ހާހަށްވުރެ ބޮޑު އެއްޗެއް ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، މިހާރުވެސް ޓެންޑަރ އުސޫލުން ދާނީ. ދެން ތި ގަވާއިދު މިހާރު
ބަދަލުކުރެވިފައި، ތިކަމާ ބެހޭ ބޯޑުން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތަކެއް މިހާރު ވަނީ ނިންމިފަ. ޗެއާރ ޖަވާބުދެއްވިއްޔާ
ރަނގަޅު.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ ޗެއަރމަން މުޙައްމަދު ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ޕްރޮކިޔުމެންޓް ޕޮލިސީ މިހާރު ވާނީ އިޞްލާޙުކޮށްފަ. މިހާރު ވީ ބޯޑުން ފާސްކުރެވިފައި އިނގޭތޯ. އޭތި 1
އޯގަސްޓް 2019 ފެށިގެން އަ ޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރަން ފަށާ ނީ. އެއީ ޓައިޕްކޮށްފައި އޭތީގައި ބޯޑުން ސޮއިކޮށްފައި
އެންޑޯޒްކުރަން އަޅު ގަނޑުމެން ބޭނުންވަނީ. 1 އޯގަސްޓުން ފެށިގެން އެއަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށަން. ދެން މިހާރުވެސް
ތީގައި ތިހިރަ ބައެ އް މާއްދާތަކަކީ އެމް.ޑީ އެ ވިދާޅުވިހެން ތިގޮތަކަށް ނޫން ޢަމަލުކުރަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
39

އިތުރު ސުވާލެއް އެބަ އޮތްތޯ؟ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކައްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ގެ ސުވާލަކީ، މިހާރު ފުވައްމުލަކު ގައި ވެސް އިރުއިރުކޮޅާ، އިރުއިރުކޮޅާ އޭ މ
ބުިިނީ މިދިޔަ ދުވަސްތަކުގެ ތެރޭގައި ވަރަށްގިނައިން ކަރަންޓް ކެނޑިގެން އެ މައްސަލަ ދިމާވެފައި އެބަހުރި. ދެން
ފުވައްމުލަކު ގެ ބައެ އް ސަރަހަ އްދުތަކުގައި ދެންމެގަ މެންބަރު ވެސް ވިދާޅުވި ފަދައިން ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން ، އެބަހުރި ލޯ ވޯޓޭޖް ކޭބަލްތައް ނޫނީ ހިމަ ކޭބަލް؛ ދެން އަޅުގަނޑަށް މާ ރަނގަޅަކަށް
ކިޔާކަށް ނޭނގެ. ކޮންމެގޮތެއްވިޔަސް ކޭބަލްތަކުގެ މައްސަލައިގެ ސަބަބުން ކަރަންޓް ދާ ވާހަކައާއި،
ޓްރާންސްފޯމަރތަކުގެ މައްސަލަތައް ދިމާވާތީވެ، އެހެންވެ އިރުއިރުކޮޅާ ކަރަންޓް ކެނ ޑޭ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މިކަމަށް
ޙައްލެއް ގެންނަން އަޅު ގަނޑު ވެސް މިހާރު މިދިޔަ ހަފުތާ ގައި ވެސް ފެނިފައި އޮތީ ، ފެނަކައިން ކޮށްފައި އޮތް
އިޢުލާނެއް ފުވައްމުލަކުގެ ކަރަންޓް ވިއުގަ ގުޅަ އިލާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، އެ ޕްރޮޖެކްޓް މިހާރު ބިޑުކުރެވިގެން
ކިހާހިސާބަކަށް ނިންމައިލެވޭނެތޯ؟ އޭރުން މި ދިމާވާ މައްސަލަތައް ޙަ އްލުވެގެންދާނެތޯ؟ ދެން އަދި އިތުރަށް
ނަރުދަމާގެ މައްސަލަ ދެން އެއީ ކަންބޮޑުވާ ހިސާބުގައި އޮތް މައްސަލައެއް. މިހާރު އަޅުގަނޑު ކުޑަކޮށް ކަންބޮޑުވާތީ.
660 ގެއަށް ނަރުދަމާ ގުޅުނުއި ރުގައި މިހާރުވެސް އެމައްސަލަ ދިމާވީމަ ދެން 2000 ގެޔަށް އެކޮޅު ގޮސް ގުޅަ އިލީމަ
ދިމާވެދާނެ މައްސަލަތަކާ މެދު އެ އެންޓިސިޕޭޓް ކޮށް ތިބޭފުޅުން ރަނގަޅުކޮށް ގެން ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެކަމުގެ
ޔަޤީންކަން އެބައޮތްތޯއޭ؟ އަދިދެން އަޅުގަނޑުގެ އެކުވެރިއަކު އެބައޮތް މެންބަރަކު ކޮށްފައި އޮތް ސުވާލެއް. ކަނޑިތީމު
ދާއިރާއަށް މިހާރު ލިބެން ހުރި އިންޖީނާއި، ބިލެތްފައްސަށް ލިބެން ހުރި އިންޖީނާއި، އަދި އިތުރަށް ށ. ފޭދޫ ކޭބަލް
ކިހާހިސާބެއްގަ އިތޯ އޮތީ ސުވާލުކޮށްލަދޭން އެދިފައި އޮތީމަ. ޝުކުރިއްޔާ .
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުވައްމުލަކުގައި 3000 މީޓަރުގެ ކޭބަލް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ މިހާރުން މިހާރަށް ވެސް. އެކަމަކު އެ ކޭބަލްގެ ސައިޒްތައް
މާލެއިން ނުލިބުމާ ގުޅިގެން އެހެން ޕްރޮސެސެއް ހިންގައިގެން އެ ކޭބަލްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަސް ތެރޭގައި
ލިބޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ. ހަމަ އެގޮތަށް ޓްރާންސްފޯމަރތައް ވެސް މިއަންނަ މަހުގެ
ތެރޭގައި ލިބޭނެ ކަމަށް ވަނީ. ދެން ފުވައްމުލަކުގައި އަލަށް ގާއިމުކުރެވޭ ޕަވަރ ޕްލާންޓަ ކީ އެންމެ މި ޒަމާނުގެ
މޮޑަން ނިޒާމެއް، މުޅި ފުވައްމުލަކުގެ ނެޓްވޯރކް ދާނީ އިލެވެން ކޭވީ އޭގެ ނެޓްވޯރކަ ކަށް މުޅިން ބަދަލުވެގެންދާނީ.
ދެން އެއީ އަޅު ގަނޑުމެން އެސްޓިމޭޓްކުރާ ގޮތުން، 16 މެގަވޯޓްގެ ޕަވަރ ޕްލާންޓެއް އަޅު ގަނޑުމެން މިހާރު
ފުވައްމުލަކުގައި ގާއިމުކުރަނީ. އެއީ އަޅު ގަނޑުމެން ގެ ދިރާސާތަކުން ދައްކާ ގޮތުން ކުރި އަށް އޮތް ފަނަރަ ވަރަކަށް
40

އަހަރަށް ނޫނީ ވިއްސަކަށް އަހަރަށް ފުވައްމުލަކުގައި ނެޓްވޯރކް ބޭނުންކުރެވެން އޮންނާނެ . އެކަމާ ބެހޭ ގޮތުން
އޮންނަ ޓެންޑަރ ޕްރޮސެސް މިހާރު ހިނގަމުންދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓައިމްލައިނާ އެއް ގޮތަށް މަސައްކަތް ދާ
ކަމަށް ވަނީނަމަ، ސެޕްޓެން ބަރު މަސް ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެވޯޑް ކުރެވޭވަރުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު
ގަބޫލުކުރަނީ. ކަނޑިތީމައި ފޭ ދޫ، ދެން ކޮންރަށެކޭތޯ ވިދާޅުވީ؟ ބިލެތްފަހި. ޙަޤީޤަތަކީ ވަރަށް ހާލަތު ދަށް. ވަރަށް
ހާލަތު ދަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން މި ދަނީ ހަމަ އެހެން ހުރި ހުރިހާ ތަނަކަށް ވެސް މި ޖުލައި 31 ގެ ކުރިން
ޙައްލުތައް ހޯދުމަށް ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރަމުން. ވަކި ރަށެއް ބާކީކޮށް، ވަކި ރަށެއް އިސްކަންދެނީއެއް
ނޫން. ހަމަ ތަރުތީބުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ހާލަތު ހުރި ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ހަމަ ބަ ރާބަރަށް ކުރަމުން މި ދަނީ.
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިތުރު ސުވާލެއް ކުރަން ބޭނުން ކަމަށް ވަންޏާ އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދުދީދީ ވާހަކައް ކެވުން:
އާދެ! ނަރުދަމާއާ މެދު ކިހާވަރެއްގެ ޔަޤީންކަމެއް ފުވައްމުލަކު މީހުންނަށް ދެވިދާނެތޯ؟ އަދި އިތުރަށް ދެންމެގަ އި
ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އި އްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލު، 2 މެންބަރަކަށް ތެޔޮ ސަޕްލައިކޮށްގެން ދީފައި ހުރި. އެ
ބޭފުޅުންނަށް ދޭން މިހާރު މިސަރުކާރާއި ހަވާލުވިއިރުގައި އެއްވެސް ޕޭމެންޓެއް ޕޭބަލްސެއް އޮތްތޯ ތިކޮޅުން
ދައްކަންޖެހޭ؟ އެ ދެއްކިތޯ މި ސަރުކާރުގައި ސަރުކާރާ ހަވާލުވުމަށްފަހުގައި؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުވައްމުލަކު ނަރުދަމާ ނިޒާމު އަޅުގަނޑުމެން އޮޕަރޭޓުކުރަން ފައްޓާ ހިސާބުން ރައްޔިތުންނަށް ޔަޤީންކަން އަރުވަން،
ހަމަ ރަނގަޅު ހަރުދަނާ ނިޒާމަކުން އިތުބާރާއެކު އެ ޚިދުމަތް ދެވޭނެ. ދެންމެ ތި ވިދާޅުވީ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. އެ ދެ
ބޭފުޅުންގެ މަޞްލަޙަތު އޮންނަ 2 ކުންފުންޏަށް ދައްކަންޖެހޭ ލާރިތަކެއް އެބަހުރި. އެއެއްޗެހިތައް ނުދައްކާ
ހިފަހައްޓިފައި ހުރީ. އޭގެ ސައްޙަކަމާ މެދު ވަރަށް ބޮޑެތި ސުވާލު އުފެދޭތީވެ ހިފެހެއްޓިފައި ހުރީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފޭދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު.
41

ފޭދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިހާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ޝުކުރިއްޔާ އެމް.ޑީ ، އަދި އޯގާތެރި ، ނަޒާހާތްތެރި އަދި ޒީރޯ ޓޮލަރެންސް މި ސަރުކާރުން
އެކުލަވައިލި އާ މެނޭޖްމެންޓަށް. ތިބޭފުޅުން ތި ދެއްވި މަޢު ލޫމާތަށް ބަލާއިރުގައި އަޅު ގަނ ޑަށް ހަމަ ފެންނަނީ އެ
މަންޒަރު. ސިފަވަނީ އެތަން. ވައްކަންކުރުމަށް ޓަކައި ހެދިފައިވާ ޕްރޮކިއުމެންޓް ގަވާއިދު ވެސް ތިބޭފުޅުން
ބަދަލުކުރައްވައިގެން އިޞްލާޙު ކުރައްވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަވަ އި އަދި އިޞްލާޙީ ފިޔަވަޅުތައް ވެސް އެކި ގޮތްގޮތަށް
އެޅިގެން ވައްކަންކުރުން ހުއްޓޭނެ ހުރިހާ ނިޒާމެއް މިހާރު ގާއިމުކުރަމުން ގެންދާ ވާހަކަ. އެކަމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑު
މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. މިއީ އަޅުގަނޑު ސުވާލަކީ، ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، އައްޑޫ ފޭދޫގައި ދިމާވާ މައްސަލަތަކުގެ
ތެރޭގައި ، ކޭބަލް ނެޓްވޯރކް؛ ކޭބަލް ނެޓްވޯރކް މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ކަމަށް ކަރަންޓު ގެ ބިލަށް މި އަސަރުކުރަނީ.
ބައެއް ޓެކްނިކަލް ބޭފުޅުންގެ މަޢުލޫމާތުން އެބަލިބޭ. އެއީ ކޭބަލް މާ ކުދި ކޭބަލްތަކޭ އެޅިފައި ހުރީ. އެހެންވީމާ،
ކޭބަލް ނެޓްވޯރކް ބަދަލުކުރުމުގެ އެއްވެސް ކަހަލަ ޕްރޮގްރާމެއް އެބައޮތްތޯ؟ އޮތީ ކިހާތާކުތޯ ؟ ދެން ފޭދޫގައި މިހާރު
ހިއްކިފައިވާ ބިމުގައި ކަރަންޓް ކޭބަލްގެ އެއްވެސް ކަހަލަ މަސައްކަތެ އް ކުރެވޭތޯ؟ ދެން ފޭދޫ، މަރަދޫ، މަރަދޫފޭދޫއާ
ގުޅި ގެން މިހާރު މި އޮތީ ސްވަރޭޖް ސިސްޓަމެއް ކޮމްޕްލީޓްކުރެވެމުންދަނީ އެމް.ޓީ.ސީ.ސީން. އެމް.ޓީ.ސީ.ސީން
ޓެސްޓިންގ ސްޓޭޖު ގައި މަސައްކަތްކުރެވެމުން ފެނަކައާ ހަވާލުކުރުމަށް ތައްޔާރު ވަމުން. އެހެންނަމަވެސް، މި
މަސައްކަތް އެ ފަރާތުން މައުލޫމާތު ދެއްވާ ގޮތުން ވެއްޖެ އްޔާ ކުރެވޭކަށެއް ނެތް. އެއީ ޕްލާންޓް ބަހައްޓާފައި ހުރި
ހިސާބަށް ކަރަންޓް ގެނެވޭނެ އިންތިޒާމުތަކެއް ހަމަޖެހިފައިނެތީމަ. އެހެންވީމާ، އެކަމަށް އެއީ އެއްވެސް ކަހަލަ ޙައްލެއް
ލިބޭނެތޯ؟ ކޮންއިރަކުތޯ ޙައްލު ލިބި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސީދާ އެ މަސައްކަތް ފެށޭނީ؟ ދެން އައިސް ސްޓޯމް ވޯޓަރ
ޑްރެއިނޭޖު ސިސްޓަމު؛ ތަންކޮޅެއް ކުރިން އެމް.ޑީ ވިދާޅުވެއްޖެ، ޕްލޭނިންގ މިނިސްޓްރީގެ ދަށުން ކުރަމުންދިޔަ
ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް ފެނަކަ އާ ހަވާލުކުރި ވާހަކަ. ފޭދޫގެ ޑްރެއިނޭޖް ސިސްޓަމް ވެސް ބެލެހެއްޓުމުގެ ހުރިހާ
ކަންތައްތަކެއް ކުރި އަށް ގެންދެވުމަށް ތިބޭފުޅުންނާތޯއޭ މިހާރު ހަވާލުވެފައި އޮތީ؟ ޝުކުރި އްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނެޓްވޯރކް ޑްރޮޕްވުމަކީ މިހާރު ވަރަށް އާއްމު ކަމެއް ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށުގައި.
އެއީ ސަބަބަކީ، އުއްމީދުނުކުރާ ހާ އަވަހަށް ބައެއް ރަށްރަށުގަ އި ޑިމާންޑު ހައި ވެގެންދިޔުން. ކެޕޭސިޓީ އިތުރުކުރީމަ
ދެން ދިމާވާ މައްސަލައަކީ، ކޭބަލްގެ މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، އެހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވޭ ހުރިހާ ތަނެއްގައި
ވެސް ކޭބަލްތައް ނެޓްވޯރކް އާ ކުރުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރަމުންދަނީ. ދެން ފޭދޫގައި އަޅު ގަނޑަށް
ލަފާކުރެވޭ ގޮތު ގައި އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމްކުރާ މުޅި ނެޓްވޯރކަ ކީ، މުޅި އައްޑޫ ހިތަދޫ، މަރަދޫ، ފޭދޫއާ
ގުޅިލާމެހިގެންދާނެ ނެޓްވޯރ ކަކަށް ވީތީވެ ، މިހާރުން މިހާރަށް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ފިޔަވައި އެހެން ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން
42

ކުރުމުގެ ވިސްނުމެއް ނެތް. ދެން ފާހަގަކުރެއްވީ، ޕްލޭނިންގ މިނިސްޓްރީއާއި އަޅުގަނޑުމެންނާ ނޯންނާނެ އެއްވެސް
އެބާވަތުގެ ކަމެއް ހަވާލުކޮށްފައެއް އިނގޭތޯ. ދެންމެ ތިވިދާޅުވީ، އެމް.ޓީ.ސީ.ސީ ގެ ތި ވިދާޅުވާ ވާހަކަ. ކަރަންޓުގެ
މައްސަލަ. ކުޑަކުޑަ އިޝޫއެއް އޭގައި ދިމާވޭ. ދިމާވާ މައްސަލައަކީ ކުރީގައި ކަނޑައެޅި ، ޓްރާންސްފޯމަރ ބަހައްޓަން
ކަނޑައެޅި ސަރަހައްދަކީ މިހާރު އެ ބެހެއްޓޭ ތަނަކަށް ނުވީމާ، ކޭބަލް ވެސް ގެންދިޔަ ފަހުން އެއަށް ބަދަލުތަކެއް
އައިމަ އެކަމަށް މިހާރު އިތުރު ވިސްނުމަކަށް ދާތީވެ ލަސްވަމުންދަނީ. އެއްގޮތަކަށްވެސް އެ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމަށް
ޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ކޭބަލް ނުލިބިގެން އެކަމެއް ނުކޮށް ނޯންނާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރި އްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ގުޅޭ ސު ވާލެއް ކުރަން ބޭނުންތޯ ؟ ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް.
ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅު ގަނޑުގެ ވަރަށް ކުރުކުރު 2 ސުވާލު އޮތީ. އެއް ސުވާލަކީ، މަގޫދޫގެ ނެޓްވޯރކް އަދި
ޖަނަރޭޓަރ ޑިސްކަނެކްޝަން ބޮކްސްއާއި އޮފީސް ރޫމެއްގެ ވާހަކަ ، މިހާރު 2 މަހެއްހާ ދުވަސް ވެއްޖެ ތި
ބޭފުޅުންނަށް ހުށަހަޅައިގެން އުޅޭތާ. އޭގެ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް އެބައޮތްތޯއޭ؟ ފ. އަތޮޅު މަގޫދޫގެ އޮފީސް ރޫމެއް ގެ
ކަންތައް. އެ ބޭފުޅުން އޮފީހެއްގެ ކަންތައް. ނެޓްވޯރކާ އި ޖަނަރޭޓަރެއްގެ. އެ ބޭފުޅުން އެބައޮތް ލިޔުމަކުން
އަޅުގަނޑަށް ވެސް ފޮނުވާފައި ފެނަކައަށް ހުށަހަޅާފައި އޮންނަތާ 2 މަހެއްހާ ދުވަސް ވެއްޖޭ. އެހެންވީމާ، އޭގެ
އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް އޮތިއްޔާ ދެވިދާނެތޯ؟ ދެން ދެވަނަ ކަމަކީ، މިދިޔަ ސަރުކާރުގައި ވަރަށް ބޮޑަށް ފެނަކައިގެ
އަދި ފެނަކަ ނޫނަސް، އެހެން ކުންފުނިތަކުގައި އެބައޮތް ސީއެސްއާރުން ނޫނިއްޔާ އެކިއެކި ކުޅިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކަށް
ވަރަށް ބޮޑެތި ޚަރަދުކޮށްފައި އެކިއެކި ކުންފުނިތަކުން. އޭގެ ތެރޭގައި ފެނަކައަކީ ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޚަރަދުކުރަމުން
އައި. އެހެންވީމާ ، މިހާރު މި ވަގުތު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެސް ހަމަ މެންބަރުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އަންނަ ކަމެއް
މިއީ، އެކިއެކި ދާއިރާތަކުގެ އެކި އެކި މުބާރާތްތައް އޮންނައި ރުގައި ކުންފުނިތަކުން ސްޕޮންސަރގެ ކަންތައް. މިހާރު
ތިބޭފުޅުންގެ ވަކި އުސޫލެއް އެއަށް ކަނޑައެޅި ގައި އެބައޮތްތޯ، ކުޅި ވަރު މުބާރާތްތަކަށާއި އެކި ކަންތައްތަކަށް ،
ސީ.އެސް. އާރު ނޫނިއްޔާ ސްޕޮންސަރ އެއްޗެހި ދިނުމުގައި އެއްވެސް އުސޫލެއް މިހާރު ކަނޑައެޅިފައި އޮތިއްޔާ އެ
އުސޫލެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިދާނެތޯ؟ ޝުކުރިއްޔާ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
43

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ގެންގުޅެން އެކަމަށް އުސޫލެއް. ފެނަކައިގެ މުވައްޒަފުން
ބައިވެރިނުވާ އެއްވެސް އެބާވަތުގެ ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ސްޕޮންސަރދީ ނަހަދަން. ފެނައިގެ މުވައްޒަފުން
ބައިވެރިވާ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، އެ ބޭފުޅުންނަށް ބޭނުންވާ ޖާރޒީ ނޫނީ އެފަދަ އެއްޗެއް އަޅުގަނޑުމެން ދީ ހަދަން.
އެއްވެސް ހާލެއްގައި ރަށްރަށުގެ ބާއްވާ ބޮޑެތި މުބާރާތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު އެކަން ނުކޮށްދެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު.
މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނީ، މިހާރު 26 ޖޫން 2018 ގައި ޑިރެކްޓަ ރުންގެ ބޯޑުން އިޞްލާޙު
ހުށަހެޅި ފާސްކޮށްފައިވާ އުސޫލު ން، ފާހަގަކުރެވޭ އެ އުސޫލަށް ޢަމަލުނުކުރާ ވާހަކަ އިނ ގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ
ސުވާލަކީ ،މިހާރު އަމަލުކުރަމުންދަނީ ކޮންއުސޫލަކަށްތޯ؟ ޢަމަލުކުރަމުންދާ އުސޫލުތަކާއި ގޮތްތައް އަޅު ގަނޑުމެންނަށް
މިކޮޅަށް ބަލަން ބޭނުންވާ ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މުޤައްރިރު ގެ ސަމާލު ކަމަށް މި ގެންނަނީ. އެއީ ފާހަގަކުރައްވައިފި، 1
އޯގަސްޓްގައޭ އުސޫލުތައް ނިމޭނީ. އެހެންވީމާ، މި އުސޫލަކަށް ޢަމަލެއް ނުކުރޭ. ދެން ޢަމަލުކުރާ އުސޫލެއް ލިޔެފައެ އް
ނެތް. ލިޔެ މި ނިމެނީ 1 އޯގަސް ޓުގައި. އެހެންވީމާ ، މީގައި އެބަ ހިމެނޭ 10 މިލިއަނަށްވުރެ ދަށުގެ ކޮންމެ
މުޢާމަލާތެއް ވެސް އެ ވަގުތު ކުންފުނި ހިންގުމާ ހަވާލު ވެ ހުރި ފަރާތަކަށް ކުރި އަށް ގެންދެވޭނޭ. އިޚުތިޔާރަށް
ދޫކޮށްލާފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މުޤައްރިރުގެ ސަމާލުކަމަށް އެ ލިޔެކިޔުންތައް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާ ވާހަކަ
ދަންނަވަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ލިޔެކި ޔުންތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭ ގޮތް ހަމަޖައްސައިދެއް ވުން އެދެން.
ދެން މިހާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް، މިހާރު މި ޕީރިއަޑުގައި ޢަމަލުކުރައްވަމުން އެ
ގެންދަވަނީ ކޮން އުސޫލަކަށްތޯ؟ އެކަން ސާފުކޮށްލަދެއްވުން އެދެން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު، މެންބަރު. ތީގައި ތި އޮންނަ 10 މިލިއަނު ގެ ވާހަކަ، އަޅުގަނޑުމެން އައި
ފަހަކުން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމެއް ނުކުރަން އިނގޭތޯ. ތަފްސީލު ހަމަ ފެންނަން ހުންނާނެ. އެ 10 މިލިއަން އެހެން
44

އޮތަސް، އަޅުގަނޑުމެން 10 މިލިއަންގެ މުޢާމަލާތެއް އެގޮތަކަށް ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ދެ ލައްކައަށްވުރެ
ބޮޑުވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް ހަމަ ޓެންޑަރ އުސޫލުން މިހާރު ކުރިއަށްގެންދަނީ. ދެން މި މަޖިލީހުގެ މި ކޮމިޓީގެ ހަމަ
މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ތި ބޭފުޅުން ހަމަ ބޭނުންވީމަ އެ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް، އެ ހުރިހާ ކަރުދާހެއް އަޅުގަނޑުމެން
ހުށަހަޅާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހުރިހާ މެންބަރުން އެދިވަޑައިގެންނެވި ވަރަށް ފުރުޞަތު އެރުވިއްޖެ ސުވާލުކުރަން. އަދި އެއް ސުވާލު އަޅުގަނޑު
ކޮށްލަން ބޭނުންވޭ. ސަރުކާރުގެ ވަޢުދެއް ކަރަންޓް އަގު ހެޔޮ ކުރުން. އެކަމަކު ސަރުކާރުގެ ވަޢުދަކީ، ޑީސަލްގެ އަގު
ހެޔޮކޮށްގެން ޑީސަލް ގެނެސްގެން ކަރަންޓް އަގު ހެޔޮކުރުމެއް ނޫން. ރިނުއަބަލް އެނަރޖީއަށް ގެނެސް، ޕަރ
ޕާރޗޭސިންގ އެގްރީމަންޓެއް ހެދިގެން، އޭގެ ދަށުން އެހެން މީހުންނަށް ވެސް ރިނުއަބަލް އެނަރޖީއަށް
އިންވެސްޓްކުރެވިގެން، އޭ ގެ ދަށުން ކަރަންޓް ސަޕްލައިކުރާ ފަރާތްތަކަށް ކަރަންޓު ގަނެވޭނެ ނިޒާމެއް އުފެދިގެން
އެކަން ކުރުން. ފެނަކައިން އެކަމަށް އެއްވެސް ވަރަކަށް ތައްޔާރު އެބަވޭތޯ؟ ވަންޏާ ކުރާ ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ؟ އަނެއް
ސުވާލަކީ، މިހާރު ރަށެއްގައި ނޫނީ ފެނަކައިން ޚިދުމަތްދޭ ސަރަހައްދެއްގަ އި އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އަމިއްލައަށް
ރިނުއަބަލް އެނަރޖީއަށް އިންވެސްޓުކޮށްގެން އެއިން އުފައްދާ ކަރަންޓު ފެނަކައަށް ވި އްކޭނެ އުސޫލެއް އޮވޭތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ތިކަމަށް، ރިނުއަބަލް އެނަރޖީއަށް ތައްޔާރުވަމުންދަނީ.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ގިނަ ފަރާތް ފަރާތްތަކުން އެކަމަށް ޕްރޮޕޯސަލްތައް ވެސް ލިބެމުންދަނީ. ދެން ސަރުކާރުގެ
ޕޮލިސީ މިހާރު ކަނޑައަޅާފައި އޮތް ގޮތުން އެ އެއްޗެހިތައް ދާންވާ ދިމާލުން އެ އެއްޗެހިތައް ދޭ. ދެވަނަ ކަމަކީ،
ރައްޔިތު މީހާ ބޭނުންވީމާ އެ ގެޔަށް ސޯލަރ ބޭނުންކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން ގްރި ޑަށް ގުޅާ ވާހަކަ. ގަވާއިދެއްގެ
ދަށުން އެކަން އޮވޭ. ޢަމަލުކުރަމުން ވެސް ދޭ. އެކަމަކު، ނަތީޖާއަކީ އޭގައި އެކަން އެގޮތަކަށް ނުކުރެވޭ. ބައިވަރު
މައްސަލަތައް ދިމާވޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާތަނަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަކީ ، ދިވެހިރާ އްޖޭގައި އަދި ފީޑް އެންޑް
ޓެރިފް ލޯއެއް ނެތް. ނެތީމަ، ދެ ފަރާތުގެ މައްސަލަތައް ދިމާވީމަ ޙައްލުކުރުމަށް ބައިވަރު އުނދަގޫތައް އެބަހުރި.
މިސާލަކަށް، ގެއެއްގައި ބޭނުންކުރަމުންދަނީ އެ ގެ އަށް ބޭނުންވާވަރަށް ކަރަންޓް % 100 ބޭނުންކުރާ ކަމަށް ވަނީ
ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުވާވަރަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނެތް ގަނެވޭ ގޮތަކަށް ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރެވިފަ. އަގެ އް ނެތް
ހަމަޖެހިފައެއް. އެ ހާލަތުގައި ވެރިފަރާތުން ދެ ސްވިޗު ބޭނުންކޮށްފި ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މީޓަރ
ޒީރޯއަށް އަންނާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ހާލަތުގައި ދެ ފަރާތުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ހަރުދަނާ ގޮތެއް ނެތީމަ، ބައެއް
45

ތަންތާނގައި އެބަހުރި އޭތި ކަނޑާފަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ކޮމިޓީއަށް ވެސް، ހަމަ މި ކޮމިޓީގައި ވެސް އެދެން
އެފަދަ ލޯއެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވީހާ އަވަހަކަށް ތަޢާރަފުކުރުމަކީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގިނަ
ރައްޔިތުންނަށް ސޯލަރ ކަރަން ޓް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރުމަށް ބާރުއަޅާ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް.
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެން ބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބޭ ގޮތުގައި ތި ބޭފުޅުން ދާދި ފަހަކުން ވަރަށް ބައިވަރު ކޭބަލްސް ގަންނަންވެގެން
ޕްރޮޕޯޒަލެއް ނޫނިއްޔާ ޕްރޮޕޯ ޒަލެއް ކަހަލަ އެއްޗެއް ތަ އްޔާރުކުރި. އެއީ އަދި ތި ބޭފުޅުން ބޭރަށް ހޯދަން
އިޢުލާންކުރެއްވުމުގެ ކުރިން ހަމަ ބަރާބަރު އެގްޒެކްޓް އެއަށް ބޭރުގެ ކުންފުންޏަކުން ތިތަނަށް ކޯޓޭޝަން ފޮނުވި
ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ. އެއީ ކިހާވަރެއް ގެ ޙަޤީޤަތެއް ހުރި ވާހަކައެއްތޯ ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިތަނަށް އަބަދުވެސް ރިކުއަރމަންޓެއް ދިޔައިމާ ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކުން ޕްރޮޕޯޒަލް ހުށަހަޅާނެ. އެކަމަކު، ހަމަ
އިވެލު އޭޝަން މަރުޙަލާގައި އިވެލުއޭޓު ކޮށްގެން ނޫނީ ބަޔަކާ ހަވާލެއް ނުކުރާނެ.
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެން ބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ، އެއީ އަދި އާ އްމުނުކުރާ، ހުޅުވަ އި ނުލާ އެއްޗެއް ތި ބޭފުޅުން ގެ އިންޓަރނަލް ޑޮކިއުމަންޓް
އެގްޒެކްޓް ހަމަ އޭގައި ހުރި ކު އެންޓިޓީއަށް ބަޔަކު ބޭރުން ރާއްޖެއިން ކޯޓް ކުރި ވާހަކަ. އެއީ ޙަޤީޤަތެއްތޯ؟
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ޕްރެކްޓިސްކުރާ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ގެ ހުރި އެކަހަލަ ރިކުއަރމަންޓެއް ހުރެއްޖެއްޔާ ، ހުރިހާ
ވެންޑަރތަކަކަށް ދާނެ. ވަކި މީހަކު އިސްތިސްނާނުކޮށް ހުރިހާ ދިމާލަކަށް ދާނެ. އެހެންވީމާ، ވެދާނެ ހަމަ އެކަހަލަ
ކަމަކަށް ވެސް.
ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެން ބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:
46

އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލަކީ، ތި ބޭފުޅުން އޭތި ވެންޑަރޒްއަށް ހުޅުވަ އިނުލަނީސް ތި ބޭފުޅުންގެ އިންޓަރނަލް
ޑޮކިއުމަންޓެއްގެ ގޮތުގައި އޮއްވާ އެއަށް ރާއްޖެއިން ބޭރުން ކޯޓްކުރި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބެނީ.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ސީދާ ސައްތައިން ސައްތަ ނުކުރާނެއެކޭ ނެތް ބުނެވޭކަށެއް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހާލަތު ހުރި ގޮތުން
ވަރަށް ގިނަ ކަންކަން އިޞްލާޙުކުރުމަށް ޓަކައި އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އަޅަމުންދަނީ. އެކަމަކު، އެފަދަ
މަރުޙަލާއެއްގައި ވެސް އެ އެއްޗެހި ޕްރޮސެސެއް ނުވާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއް ޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ފާހަގަކުރެއްވި ކަހަލަ ކަމެއް ހިނ ގާފައި އޮތްތޯ ބެއްލެވުން އަޅުގަނޑު އެދެން. ބައްލަވާފައި
އެކަހަލަ ކަމެއް އޮތިއްޔާ ތަކުރާރުނުވާ ގޮތަށް އަޅުއް ވަންޖެހޭ ފިޔަވަޅެއް އެޅު އްވުން މުހިންމު ކަމުގައި އަޅުގަނޑު
ދެކެން. ދެން މި ބައްދަލުވުމަށް ވަޑައިގެންދެއްވީތީ ؛ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް އަރުވާނަން އިނގޭތޯ. ބައްދަލުވުމަށް
ވަޑަ އިގެންނެވީތީ ތި ބޭފުޅުންނަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، ނިންމާލުމުގެ ގޮތުން ތި ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު
ފުރުޞަތު އަރުވާނަން ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ދެންމެ މެންބަރު ފާހަގަކުރެއް ވި ޒާތުގެ އެއްވެސް ކަމެ އް ހިނގައިފި ކަމަށް ވަނީ ނަމަ،
އެކަމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު މިހާތަނަށް ހަމަ ބަރާބަރަށް ދުވަހުން ދުވަހަށް އަޅަމުންދަނީ. އޭގެ މަޢުލޫމާތުތައް
އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަން ހަމަ ތިޔަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް އެކިއެ ކި ވަސީލަތްތަކުން އެނގޭނެ ކަމަށް.
އަޅަމުންދަނީ. އަޅާފައި ހުރީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނިންމާލުމަށް އެއްވެސް އެއްޗެއް ވިދާޅުވަން އޮތިއްޔާ ފުރުޞަތު އަރުވަން.
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދެއްވީތީ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު އަދާކުރަން. މި ކޮމިޓީއަށް، މި
މަޖިލީހަށް ތިޔަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ޔަޤީންކަން އަރުވަން، މިހާރު ފެނަކައިގެ ތެރެއަކުންނެ އް ކުރީގެ
47

ސަރުކާރުން އެ ސަކަރާތްޖެހި ސަކަރާތެއް ނުޖެހޭނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފައިސާއަށް ، ރައްޔިތުންގެ ފައިސާއަށް މިތަނުން
ރައްކާތެރިވާނެ. ވައްކަން ކުރުމަށް އެއްވެސް ފުރުޞަތެއް ނޯންނާނެ. އެއްވެސް މު ވައްޒަފެއްގެ ފަރާތުން އެފަދަ ޢަމަލެއް
ހިނގާ ކަމަށް ވަނީ ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންގަވާ. އެކަމަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު އަޅާނަން. ފެނަކައިގެ ތެރެއިން
މިހާރަކު އެ ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް ހިންގުމަކަށް އެއްވެސް ފުރުޞަތެއް ނޯންނާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް. އަޅުގަނޑުމެން ތި ބޭފުޅުންނަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ، ތި ބޭފުޅުންގެ ކުންފުނީގެ
އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ، އޮޑިޓަރ ޖެ ނެރަލް އެބައޮތް ޕަރފޯމަންސް ރިޕޯޓެއް ވެސް ހައްދަވާފަ.
ދެން މީގައި ހުރި ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތައް ވެސް މި ސުވާލުތަކުގެ ތެރެއިން ޖަވާބުދެވިފައި ހުރީ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ވެ ސް ބޭނުންވޭ މި ކަންތައްތައް އިޞްލާޙުކުރައްވަން ތި ބޭފުޅުން އަޅުއްވާ ފިޔަވަޅުތަކަކީ ކޮބައިކަން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް އެނގެން. އެހެންވީމާ، ތި ބޭފުޅުން އަޅުއްވާ ފިޔަވަޅުތައް ކުއަރޓަލީ ނަމަވެސް އެ
ރިވިއުތައް ހައްދަވާއިރު އޭގެ ކޮޕީއެއް ނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބޭނެ ގޮތް ހެއްދެވުމަކީ ރަނގަޅު ކަމެއް. އަދި
ތި ބޭފުޅުން ތި ކުރައްވާ މަސައްކަތު ގައި ދިމާވާ ދަތިތަކަށް އަބަދުވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭން
ތިބޭނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން އަރުވަން. އަދި ތި ބޭފުޅުން ހަމަ މަގުން ނައްޓަންޏާ، އެކަން ވެސް ސީދާ މަގަށް އެޅުވުމަށް
ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް އަޅުގަނޑު މެން ކުރަން ތިބޭނެ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ވަޑައިގެންދެއްވީތީ ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރު...
ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އަޙްމަދު ސަޢީދު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން އިންޓަރނަލީ އިންޓަރނަލް ކޮންޓްރޯލަށް ގެނައި ބަދަލުތަކާއި، އަޅުގަނޑުމެން ކޮރަޕްޝަނަށް
މަގުފަހިނުވާ ގޮތަށް އަޅާފައި ހުރި ފިޔަވަޅުތައް ބެލުމަށް ޓަކައި، ދިރާސާކުރުމަށް ޓަކައި އޭ.ސީ.ސީ އަށް އަޅުގަނޑު
ވާނީ މިހާރު ދަޢުވަތުދީފަ. އެ ބޭފުޅުން ބައްލަވަން، އެ ބޭފުޅުން ވަޑަ އިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރާ ގޮތް މިހާރު
ކުރި ގޮތް ބެލުމަށް. ހަމަ މި ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވެސް އެ ފުރުޞަތު އޮންނާނެ. ކޮންމެ
ވަގުތެއްގައި ވެސް ހަމަ މަރުޙަބާ. ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު އެދެނީ ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ކަންކޮޅުތަކަށް ވެސް އިތުބާރާއެކީ އަ ގުހެޔޮކޮށް
ކަރަންޓުގެ ޚިދުމަތް، އަދި ތި ބޭފުޅުންގެ މެންޑޭޓުގައި ހިމެނޭ ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތް ވެސް ދޭ ރަށްރަށުގައި އެ
ޚިދުމަތް ލިބޭނެ ގޮތް ވުން. އަދި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތާ އެއްގޮތަށް ކުންފުނި ބައްޓަންވެ ، ކުންފުނި ހަރުދަނާވެ،
48

ކުންފުންޏަކީ ފައިދާވާ ކުންފުންޏެއް ގޮތަށް، ފައިދާ ވުމަކީ ރައްޔިތުންނަށް ދޭ ޚިދުމަތް އަގު ބޮޑުކޮށް ގެނެއް ނޫން.
ނަމަވެސް، ހަމަ ޚިދުމަތް ވެސް ރަނގަޅުކުރުމާއެކީ އެ މިސްރާބަށް މަސައްކަތްކުރެވޭނެ ގޮތް ވުން. އިރާދަކުރެ އްވިއްޔާ
އަޅުގަނޑުމެން އެކަމުގައި އެހީތެރިވެދޭން ތިބޭނެ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން މި ބައްދަލުވުން ނިންމައިލާނަން. ވަރަށް ބޮޑަށް
ޝުކުރިއްޔާ.
____
49